

**PROGRAM DELA
IN FINANČNI NAČRT
POSLOVANJA
URBANISTIČNEGA INŠTITUTA RS
ZA LETO 2025**

Ljubljana, januar 2025

Vsebina

1 Program dela	4
1.1 Vizija in poslanstvo	4
1.2 Kratka predstavitev UIRS	5
1.3 Poudarki programa dela za leto 2025	7
1.4 Dolgoročni cilji delovanja	7
1.5 Letni cilji ter projekti in aktivnosti za uresničevanje ciljev za leto 2023	9
1.6 Zakonske in druge podlage, na katerih temeljijo cilji in aktivnosti JRZ	13
1.7 Druga pojasnila, ki omogočajo razumevanje predlaganih ciljev	14
1.7.1 Znanstvenoraziskovalna dejavnost, vključena v sredstva za stabilno financiranje znanstvenoraziskovalne dejavnosti prejemnika stabilnega financiranja znanstvenoraziskovalne dejavnosti (v nadaljnjem besedilu: S-ZRD-O)	14
1.7.1.1 Vsota ISF-O in PSF-O (infrastrukturalna dejavnost, upravljavska in podporna dejavnost, raziskovalni programi, mladi raziskovalci in razvojni steber)	15
1.7.1.2 Razvojni steber - RSF-O (Se doda po določitvi sredstev s strani ministrstva!)	17
1.7.2 Znanstvenoraziskovalna dejavnost, ki se financira po javnih razpisih in pozivih	17
1.7.2. Odprta znanost	23
1.7.3. Mednarodno sodelovanje in mednarodni projekti	25
1.7.4 Opis strokovnih nalog oziroma javne službe z drugih področij dela	30
1.7.5 Tržna dejavnost	34
1.8 Načrt investicij in investicijskega vzdrževanja , ki vključuje nakup opreme, za leto 2025	34
2 Finančni načrt za leto 2025	36
2.1 Izhodišča in kazalci na katerih temeljijo izračuni in ocene potrebnih sredstev za leto 2025	36
2.2 Obrazložitev finančnega načrta za leto 2025 po posameznih izkazih	38
3 Kadrovski načrt	53
3.1 Število zaposlenih po virih financiranja z obrazložitvijo	53
3.2 Preglednici s kadrovsko strukturo zaposlenih po plačnih podskupinah in trajanju zaposlitve	53
3.3 Obrazložitev kadrovskega načrta	55

1 Program dela

1.1 Vizija in poslanstvo

Urbanistični inštitut Republike Slovenije je osrednja slovenska znanstvenoraziskovalna ustanova s področja planiranja in urejanja prostora ter sorodnih disciplin. Da bi takšen status obdržali še v prihodnosti, se moramo konstantno boriti in strokovni javnosti dokazati, da smo najboljši. Spreminjajoče se okoliščine, tako glede pristopov k raziskovalnemu delu, kakor glede ključnih dejavnikov, ki vplivajo na uspešno izvajanje raziskovalnega dela, predstavljajo nove izzive, s katerimi se moramo stalno soočati in ustrezno in učinkovito spopadati.

Urbanistični inštitut Republike Slovenije mora tudi v prihodnosti ostati osrednja slovenska znanstvenoraziskovalna ustanova s področja planiranja in urejanja prostora ter sorodnih disciplin. To bo mogoče doseči le, če bomo sledili naslednjim temeljnim strateškim ciljem:

1. Doseganje odličnih znanstvenoraziskovalnih rezultatov.

Na Inštitutu deluje zelo visoko kakovosten raziskovalni program Prostorsko načrtovanje, ki ga sestavljajo raziskovalci z različnimi specializacijami na področju načrtovanja in urejanja prostora. Ta program predstavlja jedro znanstvenega delovanja Inštituta. Inštitut je leta 2023 ponovno uspešno kandidiral na razpisu Javne agencije za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost RS (ARIS) za sofinanciranje raziskovalnih programov.

Ključna znanstvena izhodišča omenjenega raziskovalnega programa so:

1. pametna mesta in skupnosti s poudarkom na interpretaciji in vključevanju sodobnih pristopov kot so ekosistemski pristop (EsA) in na naravi temelječe rešitve (NBS) ter razvoju uporabe sodobnih IT in GIS-a za optimiziranje procesov razvoja mest in skupnosti
2. trajnostni razvoj s poudarkom na nizkoogljični družbi, prilagajanju podnebnim spremembam z bolj učinkovito organizacijo dejavnosti v prostoru, porabo razpoložljivih naravnih virov, učinkovito uporabo energije ter sočasnim in usklajenim načrtovanjem drugih sistemov in nosilcev kakovosti bivanja, še posebej zelene infrastrukture in mobilnostnih sistemov
3. kakovost bivanja v vključujočih in zdravih skupnostih s poudarkom na razvoju prostorske demografije, ki upošteva strukturne, kulturne in družbeno ekonomske soodvisnosti v prostoru; ter stanovanjske oskrbe kot dejavnika kakovosti življenja in blaginje ljudi.

Skladno z razvojnimi programi EU in raziskovalskimi usmeritvami (Obzorje 2020) ter cilji mednarodnih (UNEP, 2015), evropskih (UA-EU, EC, 2016; Transition towards sustainable and liveable urban futures-JPI Urban Europe, 2015; BS, EC, 2011) in slovenskih usmeritev (SPRS 2, v pripravi, MOP, 2017; SRS, MGRT, 2017) bodo raziskave in razvoj v okviru omenjenega raziskovalnega programa usmerjeni na štiri medsebojno povezane in dopolnjujoče sklope:

1. vrednotenje sodobnih razvojnih paradigem in usmeritev z namenom ugotavljanja njihove uporabne vrednosti v procesih prostorskega načrtovanja
2. mobilnost in nizkoogljična družba
3. prostorska demografija, migracije in socialne inovacije ter izzivi za stanovanjsko oskrbo
4. razvoj metod in orodij za izvajanje načrtovalskih procesov ter prikaz stanj, sprememb in simulacij razvoja prostora.

Odlične znanstvenoraziskovalne rezultate pa je mogoče doseči le s kvalitetnim izvajanjem znanstvenih raziskav, tako temeljnih kot tudi aplikativnih.

2. Pridobivanje raziskovalnih in strokovnih projektov doma in v tujini.

Kot znanstvenoraziskovalna organizacija ima Inštitut možnost pridobiti znanstvenoraziskovalne in strokovno-izvedbene projekte na naslednje načine:

1. Kandidiranje na razpisih ARIS za (so)financiranje raziskovalnih projektov, na razpisih ARI za CRP-e, ter na razpisih drugih ministrstev in pristojnih organov.

2. Partnersko sodelovanje v različnih EU raziskovalnih programih oz. drugih mednarodnih raziskovalnih projektih.
3. Neposredne ponudbe predlogov raziskav potencialnim naročnikom oz. uporabnikom v Sloveniji in sodelovanje na razpisih drugih javnih zavodov, kot so občine in regionalne razvojne agencije ipd..

3. Zagotavljanje povezav med raziskovalnim delom in implementacijo rezultatov raziskav v praksi.

Večjo pozornost raziskovanja mora Inštitut še naprej usmerjati tudi v problematiko trajnostnega razvoja na vseh ravneh prostorskega načrtovanja in regionalnega razvoja, urbanističnega oblikovanja, krajinskega načrtovanja in oblikovanja, varstva okolja ter naravne in kulturne dediščine, stanovanjske problematike, prometa in prostorske informatike. Inštitut si mora v prihodnje poiskati več možnosti za izvajanje operativnih nalog (npr. študije primerov), da bo lahko sproti testiral in implementiral raziskovalne dosežke v konkretni urbanistični praksi. Inštitut mora biti bolj prisoten in upoštevan s svojim strokovnim znanjem pri pripravi in spreminjanju zakonodaje na področju urejanja prostora. Pri tem mora Inštitut še posebej ohranjati in razvijati kritični odnos do obstoječih družbenih praks. Ključni pogoj za to je avtonomija stroke in ohranitev neodvisnosti Inštituta kot javnega raziskovalnega zavoda.

4. Vključevanje raziskovalcev v izobraževalni proces.

Za dvig znanstvene odličnosti je pomembno tudi vključevanje kakovostnih raziskovalcev, doktorjev znanosti, v procese doktorskih študijev na Univerzah. Takšno vključevanje omogoča raziskovalcem stike z novostmi in sodelovanje v konzorcijih, ki objavljajo najnovejše izsledke iz področij delovanja, na katerih so sami aktivni. Potrebno je torej povečati vpetost v izobraževalne programe s sodelovanjem in povezovanjem tako z domačimi kakor tudi s tujimi univerzami.

5. Zagotavljanje ustrezne kadrovske zasedenosti.

Ne glede na sedanje finančne zmožnosti Inštituta ugotavljamo, da na Inštitutu primanjkujejo določeni strokovni profili, ki so nujno potrebni za njegovo učinkovito delovanje in celovito izvajanje ključnih nalog, ki so navedene v opredelitvi njegovih glavnih raziskovalnih področij.

Za doseganje ustrezne kadrovske zasedenosti je tudi nujno treba vzgajati in razvijati kadre, ki bodo sposobni prevzeti vodilne vloge na posameznih področjih raziskovanja, v primeru odsotnosti oz. odhoda vodilnih starejših raziskovalcev, po upokojitvi.

6. Izboljševati prepoznavnosti ustanove in njenega delovanja doma in v tujini.

Prepoznavnost Inštituta je potrebno redno posodabljeni, doma in v tujini.

Inštitut uresničuje **poslanstvo** kot interdisciplinarni javni raziskovalni zavod na področju urejanja prostora in s tem povezanih ved:

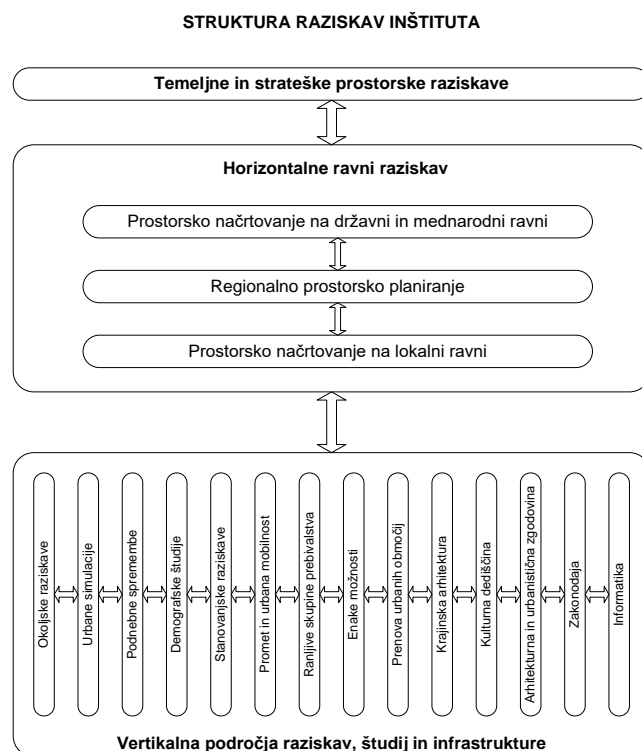
- Opravlja temeljne in aplikativne raziskave na področju prostorskega načrtovanja in z njim povezanih disciplin. Inštitut stremi k raziskovanju in pojasnjevanju razvoja urbanih fenomenov v Sloveniji, k sistematičnemu spremljanju in dokumentiranju razvoja prostorskih struktur države, zlasti pa razvoja mest in naselij, k sodelovanju pri pripravi zakonov in podzakonskih aktov na vseh področjih urejanja prostora in varstva okolja, k doseganju načel trajnostnega razvoja, uveljavitvi inovativnih pristopov za razvoj pametnih mest »smart city«, k sodelovanju pri vrednotenju naravne in kulturne dediščine ter skrbi za njeno ustrezno vključevanje v prostorske planske in izvedbene akte.
- S prenašanjem znanja svojih raziskovalcev s sodelovanjem v pedagoških procesih, z organizacijo znanstvenih konferenc, strokovnih delavnic in nadaljevalnih ali specialističnih tečajev.
- S svojo založniško dejavnostjo, kjer z izdajanjem znanstvenih in strokovnih publikacij ozavešča javnost, tako strokovno kot laično.

1.2 Kratka predstavitev UIRS

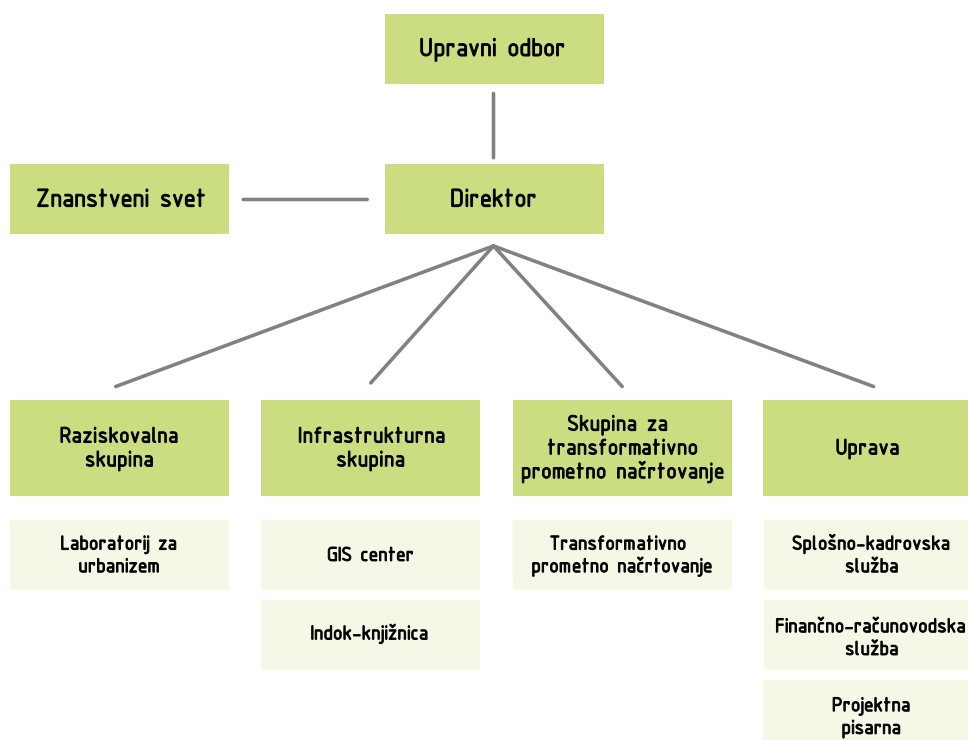
Urbanistični inštitut Republike Slovenije (UIRS) je osrednja slovenska znanstveno raziskovalna ustanova na področju načrtovanja in urejanja prostora in z njo povezanih ved. Ustanovljen je bila leta 1955, kot javni raziskovalni zavod pa deluje od leta 1993.

Temeljne dejavnosti inštituta so raziskovanje, izobraževanje in založništvo. Inštitut vzdržuje tudi referenčno nacionalno knjižnico in INDOK center za področje prostorskih ved na nacionalnem nivoju.

UIRS izvaja temeljne in aplikativne znanstvenoraziskovalne in razvojne projekte na mednarodni, državni, regionalni in lokalni ravni, v katerih obravnava različne probleme in procese urbanističnega in prostorskega razvoja Slovenije in širše ter metodološka in praktična vprašanja razvoja in urejanja mest, naselij in krajine. Raziskovanje prostorskih fenomenov je prvenstveno usmerjeno na naslednja področja: urbane simulacije, podnebne spremembe, demografske spremembe, stanovanja, promet in urbana mobilnost, ranljive skupine ljudi, enake možnosti, prenova urbanih območij, krajinska arhitektura, kulturna dediščina, arhitekturna in urbanistična zgodovina, zakonodaja in informatika.

Notranja organiziranost inštituta:

1.3 Poudarki programa dela za leto 2025

- 3.1 Število raziskovalnih projektov, katerih nosilec je JRZ – 7 in katerih sodelujoči je JRZ – 5 .
- 3.2 Število raziskovalnih programov: 1 raziskovalni program, 1 infrastrukturni program.
- 3.3 Načrtovani najpomembnejši nakupi raziskovalne opreme: Nakup osebnih in prenosnih računalnikov, MS licenc (Windows, Office 365, Copilot).
- 3.4 Načrtovano število raziskovalcev na dan 31. 12. 2025: 26, načrtovano število strokovnih delavcev: 11.
- 3.5 Načrtovano število raziskovalcev JRZ vključenih v pedagoški proces v letu 2025: 3.
- 3.6 Načrtovano število odličnih tujih uveljavljenih znanstvenikov, gostujočih na JRZ v letu 2025: 1.
- 3.7 Načrtovani delež prihodkov iz naslova tržne dejavnosti (v % od celotnih prihodkov JRZ): 13,3 %.
- 3.8 Načrtovano število mladih raziskovalcev: 3.
- 3.9 Načrtovano število projektov Obzorja Evropa: 3 – v delu, 3 – v prijavi.
- 3.10 Načrtovani prihodki na projektih Obzorja Evropa: 2 projekta v skupni višini 98.902 €.
- 3.11 Načrtovani projekti, ki se sofinancirajo iz Evropskih strukturnih in investicijskih skladov: /
- 3.12 Raziskovalni projekti, pri katerih sodelujejo partnerji iz drugih držav (projekti Interreg): 11 projekti v skupni višini 637.274 €.

1.4 Dolgoročni cilji delovanja

Dolgoročni in letni cilji Inštituta so opredeljeni v »Ciljih prejemnika stabilnega financiranja« (Priloga), ki ga je potrdil UO UIRS v septembru 2022, kot osnova za pridobitev stabilnega financiranja. Strateški in dolgoročni cilji se skladajo z Resolucijo o znanstvenoraziskovalni in inovacijski strategiji Slovenije 2030. V dokumentu so navedeni cilji ter ukrepi za doseganje teh ciljev. Za spremljanje doseganja ciljev so zapisani tudi kazalniki, ki omogočajo merjene in s tem preverjanje uresničevanja ciljev.

Zap. št.	Kazalnik	Izhodiščna vrednost 2023	Ciljna vrednost 2027	Ciljna vrednost 2030
SODELOVANJE MED ZNANOSTJO, VISOKIM ŠOLSTVOM, GOSPODARSTVOM, PRENOS ZNANJA IN INOVACIJE				
1	Število raziskovalnih projektov, v katerih z JRZ sodeluje vsaj en visokošolski zavod	7	9	11
2	Število raziskovalcev, zaposlenih na JRZ, ki sodelujejo v pedagoškem procesu visokošolskih zavodov (v osebah)	3	4	5
3	Število raziskovalcev, zaposlenih na JRZ, ki so v gospodarstvu oz. pri drugih uporabnikih znanja opravili vsaj enomesečno raziskovalno delo (v osebah)	0	0	0
4	Število raziskovalnih in razvojnih projektov, v katerih sodeluje gospodarstvo oz. drugi uporabniki znanja in so krajši od enega leta	8	9	10
5	Vrednost raziskovalnih in razvojnih projektov, v katerih sodeluje gospodarstvo oz. drugi uporabniki znanja in so krajši od enega leta (v EUR)	142.019	~180.000	~200.000
6	Število raziskovalnih in razvojnih projektov, v katerih sodeluje gospodarstvo oz. drugi uporabniki znanja in trajajo vsaj eno leto	0	0	0
7	Vrednost raziskovalnih in razvojnih projektov, v katerih sodeluje gospodarstvo oz. drugi uporabniki znanja in trajajo vsaj eno leto (v EUR)	0	0	0
8	Število vloženih patentnih prijav na patentni urad v Sloveniji	0	0	0
9	Število vloženih patentnih prijav na patentni urad v tujini, ki so opravili popolni preizkus patentne prijave	0	0	0
10	Število inovacij	0	0	0
11	Število gospodarskih družb, ki so bile ustanovljene na podlagi ZZrID	0	0	0
Enake možnosti in enakost spolov				

12	Delež znanstvenih svetnic med vsemi znanstvenimi svetniki (v %)	50	50	50
13	Delež znanstvenih sodelavk med vsemi znanstvenimi sodelavci (v %)	100	50	50
14	Delež raziskovalcev, zaposlenih na JRZ, pri katerih ni preteklo več kot sedem let od zagovora prvega doktorata znanosti med vsemi raziskovalci (v %)	2=7,1%	3	4
15	Delež raziskovalcev, zaposlenih na JRZ, ki so zaposleni za nedoločen čas (v %)	24=85%	25	26
16	Delež raziskovalcev, zaposlenih na JRZ, pri katerih ni preteklo več kot sedem let od zagovora prvega doktorata znanosti, ki so zaposleni za nedoločen čas (v %)	2=7,1%	4	4
17	Delež mladih raziskovalcev, zaposlenih na JRZ, med vsemi raziskovalci (v osebah)	2=7,1%	3	4
Odlična znanost, mednarodno sodelovanje in razvoj kadrov				
18	Število sofinanciranih projektov iz okvirnega programa Evropske unije za raziskave in inovacije za obdobje 2021–2027 (Obzorje Evropa)	1	2	3
19	Število prijavljenih projektnih predlogov v okviru stebra odlična znanost - MSCA v programu Obzorje Evropa	0	1	1
20	Število prijavljenih projektnih predlogov v okviru stebra odlična znanost - ERC v programu Obzorje Evropa	0	1	1
21	Delež uspešnih prijav v okviru stebra odlična znanost - MSCA	0	1	1
22	Delež uspešnih prijav v okviru stebra odlična znanost - ERC	0	1	1
23	Število tujih raziskovalcev, zaposlenih na JRZ (v osebah)	1	1	1
24	Število raziskovalcev, državljanov Republike Slovenije, zaposlenih na JRZ, ki so se v zadnjih 5 letih vrnili iz tujine (v osebah)	0	1	1
25	Število gostujočih mlajših raziskovalcev (do 10 let po zaključenem doktoratu), ki so na JRZ opravili manj kot enomesečno neprekinjeno raziskovalno delo (v osebah)	0	1	1
26	Število gostujočih mlajših raziskovalcev (do 10 let po zaključenem doktoratu), ki so na JRZ opravili vsaj enomesečno neprekinjeno raziskovalno delo (v osebah)	0	1	1
27	Število gostujočih starejših raziskovalcev (več kot 10 let po zaključenem doktoratu), ki so na JRZ opravili manj kot enomesečno neprekinjeno raziskovalno delo (v osebah)	0	1	1
28	Število gostujočih starejših raziskovalcev (več kot 10 let po zaključenem doktoratu), ki so na JRZ opravili več kot enomesečno neprekinjeno raziskovalno delo (v osebah)	0	1	1
29	Število raziskovalcev JRZ, ki so opravili vsaj enomesečno neprekinjeno raziskovalno delo na tujih univerzah ali tujih znanstvenih institucijah (v osebah)	1	1	1
Raziskovalna oprema				
30	Skupna nabavna vrednost raziskovalne opreme	44.722	180.000	150.000
31	Stopnja odpisanosti raziskovalne opreme na dan 31. 12. (v %)	77	75	70
Odprta znanost				
32	Delež odprtodostopnih znanstvenih publikacij (sofinancirane z javnimi viri v višini 50 % ali več)	87	90	100
33	Delež naborov raziskovalnih podatkov (ki so sofinancirani z javnimi viri v višini 50 % ali več in ki ne zapadejo med izjeme glede odprtega dostopa) odprto dostopno objavljenih po načelih FAIR.	5	50	100

1.5 Letni cilji ter projekti in aktivnosti za uresničevanje ciljev za leto 2023

Zap. št.	Kazalnik	Ciljna vrednost 2024	Ciljna vrednost 2025
Cilj 1	Doseganje odličnih znanstvenoraziskovalnih rezultatov		
1	Število znanstvenih prijavljenih projektov ali projektov v izvajanju	19	20
2	Število objav v znanstvenih publikacijah s področja delovanja inštituta	27	27
3	Število objav v strokovnih publikacijah s področja delovanja inštituta	11	15
4	Sodelovanje v mednarodnih raziskovalnih združenjih, v programih COST, v mednarodnih uredniških odborih	8	9
5	Število predstavitev rezultatov raziskav na znanstvenih konferencah doma in v tujini	20	20
Cilj 2.1	Kandidiranje na razpisih Javne agencije za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije (ARIS) in ostalih ministrstev		
6	Število prijav na razpise ARIS	4	5
7	Število pridobljenih nalog na podlagi razpisov ARIS	4	5
Cilj 2.2	Partnersko sodelovanje v različnih EU raziskovalnih programih oz. drugih mednarodnih raziskovalnih projektih		
8	Število prijav na EU programe in projekte	17	18
9	Število sodelovanj v EU programih in na drugih mednarodnih projektih	14	15
Cilj 2.3	Neposredne ponudbe predlogov raziskav potencialnim naročnikom oz. uporabnikom v Sloveniji		
10	Število ponudb predlogov	4	5
11	Število sprejetih ponudb predlogov	3	5
Cilj 2.4	Partnersko sodelovanje s prostorsko načrtovalskimi podjetji pri izvajanju izvedbenih projektov s področja prostorskega načrtovanja		
12	Število sodelovanj	4	5
13	Zagotavljanje povezav med raziskovalnim delom in implementacijo rezultatov raziskav v praksi	3	3
Cilj 3	Zagotavljanje povezav med raziskovalnim delom in implementacijo rezultatov raziskav v praksi		
14	Število sodelovanj s projektantskimi biroji in strokovnimi telesi kot so zbornice (ZAPS, IZS), ter strokovnimi združenji (DUPPS, DKAS ipd.)	4	4
15	Število odzivov na zakonodajne predloge in število sodelovanj z ministrstvi in organi v sestavi pri pripravi zakonodajnih predlogov	3	3
16	Število organiziranih strokovnih srečanj z namenom prenosa rezultatov raziskovanj v prakso	14	14

17	Število prijavljenih/odobrenih projektov, kjer smo vključili drugega slovenskega pilotnega partnerja	7	7
Cilj 4	Vključevanje raziskovalcev v izobraževalni proces		
18	Število raziskovalcev inštituta vključenih v pedagoške procese na slovenskih in tujih univerzah (kot predavatelji)	3	3
19	Število raziskovalcev inštituta vključenih v pedagoške procese na slovenskih in tujih univerzah (kot slušatelji), število mladih raziskovalcev	10	10
20	Število zaposlenih udeleženi v podoktorskem študiju ob delu	4	5
Cilj 5	Zagotavljanje ustrezne kadrovske zasedenosti		
21	Število doktorjev in magistrstov znanosti	15	18
22	Število mladih raziskovalcev	3	3
23	Število strokovno-tehničnega osebja	18	19
Cilj 6	Izboljšanje prepoznavnosti Inštituta in njegovega delovanja doma in v tujini		
24	Pojavljanje inštituta na dogodkih in v javnih medijih, konferencah, okroglih mizah, strokovnih posvetih, v znanstveni, strokovni in ostali literaturi s področja delovanja inštituta	77	80
25	Število izdanih rednih, izrednih in specialnih števil revije Urbani izziv, ter število izdanih znanstvenih in strokovnih publikacij	4	4
26	Število organiziranih znanstvenih konferenc, strokovnih delavnic in nadaljevalnih ali specialističnih tečajev	23	25

Raziskovalne in projektne naloge v izvajanju v letu 2025

Št.	Financer	Raziskovalni program in projekti v izvajanju	Obdobje trajanja projektov	Znesek za leto 2025 (v EUR brez DDV)
1.	TEMELJNI in APLIKATIVNI RAZISKOVALNI PROJEKTI - skupaj:			305.261,08
	ARIS	J7-4641_HEI-TRANSFORM-Dediščina za vključujočo trajnostno preobrazbo	01.10.2022 - 30.09.2025	5.718,81
	ARIS	Z5-4589_Kulturne ekosistemske storitve v obmestni krajini: Okvir vrednotenja za izboljšanje krajinskega načrtovanja in ukrepanja	01.10.2022 - 30.05.2025	8.330,55
	ARIS / MP - CRP 2022	V5-2258_Oblikovanje smernic kakovostne zasnove sodobne arhitekture prostorov sodišč	01.10.2022 - 28.02.2025	20.000,00
	ARIS	J7-4599_K zdravju naravnano vedenje kot kreator trajnostnega razvoja grajenega okolja	01.01.2022 - 30.09.2025	6.512,49
	ARIS / DUT 2022	H5-8295_NATURO-Vključevanje ranljivih skupin v načrtovanje in upravljanje NBS z dolgoročnim mozaičnim upravljanjem	01.09.2023 - 30.06.2026	53.585,70
	ARIS	J5-50175_DELS-Digitalizacija domačih bivalnih okolij starejših ljudi v Sloveniji	01.10.2023 - 30.09.2026	38.357,44

	ARIS / MOPE / MK - CRP 2023	V5-2358_Metodologija umeščanja fotonapetostnih naprav na stavbe kulturne dediščine in v območjih naselbinske dediščine ter posodobitev Smernic za energetska prenova stavb kulturne dediščine	01.10.2023 - 30.09.2025	56.419,74
	ARIS / MSP - CRP 2023	V5_2337_Stanovanjska oskrba v Sloveniji: družboslovna anketa o stanju in trendih	01.10.2023 - 31.12.2024	2.000,00
	ARIS / MNVP - CRP 2023	V2-2390_Razvoj metod in orodij geografskega analiziranja in GIS modeliranja z uporabo sodobnih tehnologij v podporo prostorskemu planiranju in načrtovanju ter spremljanju prostorskega razvoja	01.12.2023 - 30.11.2025	14.851,00
	ARIS / MSP - CRP 2024	V5-24068_Primernost in potencial zemljišč za javno stanovanjsko gradnjo	01.10.2024 - 30.09.2025	25.283,20
	ARIS / MNVP / MOPE - CRP 2024	V5-24028_Umestitev mobilnostnih načrtov za novogradnje v proces prostorskega načrtovanja	01.10.2024 - 30.09.2026	54.906,00
	ARIS / MNVP - CRP 2024	V5-24031_Arhitekturne tipologije in arhitekturne krajine in regije Slovenije 2	01.10.2024 - 31.03.2027	19.296,15
2.	DOMAČI PROJEKTI - Ministrstva skupaj:			926.674,17
	MZ	Ven za zdravje 3 - Zelene površine za aktiven življenjski slog, zdrava mesta in občine	23.02.2023 - 31.12.2025	31.992,66
	MVZI	ROAD3P - Razširimo Obzorja Ambiciozno in Dinamično s Podporo Projektnih Pisarn	19.04.2023 - 30.06.2026	52.056,12
	MVZI	SPOZNAJ - Podpora pri uvajanju načel odprte znanosti v Sloveniji	20.04.2023 - 30.06.2026	25.000,00
	MVZI/ESRR	SRIP Pametna mesta in skupnosti	10.11.2023 - 30.09.2026	48.258,73
	MDDSZ	Vseslovenska akcija ozaveščanja o socialnem vključevanju invalidov	01.01.2024 - 31.10.2025	43.069,65
	MNVP	Priporočila za regulacijski načrt	26.03.2024 - 15.03.2025	9.367,00
	MDDSZ	Dostopnost – Kontaktna točka	01.01.2025 - 31.12.2025	83.996,00
	ARSO	Osvežitev kazalcev s področja okolja in prometa 2024 - 2026	01.08.2024 - 25.11.2026	26.620,00
	MSP	Izdelava poročila o stanju na stanovanjskem področju za namene priprave nacionalnega stanovanjskega programa 2026–2036	09.09.2024 - 31.05.2025	100.000,00
	MSP	Izdelava analize razmer na zasebnem najemnem trgu	18.09.2024 - 15.11.2025	35.000,00
	MKGP	Pomorski prostorski plan	01.10.2024 - 31.12.2025	19.314,00
	MNVP	Prilagajanje naselij na podnebne spremembe-priprava poročil za prostorsko načrtovanje	01.01.2025 - 31.12.2025	139.500,00
	MNVP	Analiza kakovosti zelenih površin in dostopnosti prebivalcev	2025-2026	50.000,00
	MNVP	Izobraževanje izdelovalcev UZ in KZ za RPP	2025-2026	41.666,67
	MNVP	Prostorski plan Slovenije	2025-2026	141.666,67
	MNVP	Zgoščevanje naselij	2025-2026	66.666,67
	MNVP	Strokovna podpora za vsebine povezovanja prostorskega načrtovanja in javnega zdravja	2025	12.500,00

3.	DOMAČI PROJEKTI - Ostalo skupaj:			76.836,00
	MONG	Demografska analiza MO Nova Gorica	08.05.2023 - 31.12.2025	7.800,00
	Občine Pomurja	OCPS Ljutomer z okolico	24.04.2024 - 31.03.2025	32.436,00
	Občina Domžale	Razvoj šol in vrtcev v MO Domžale (TRG) - NIKŠIČ M.	22.07.2024 - 28.3.2025	36.600,00
4.	MEDNARODNI PROJEKTI EU in izven EU skupaj:			736.176,06
	LIFE Programme 2014-2020	Care4Climate - Boosting greenhouse gas emissions reduction by 2020 with a view to 2030 – promoting sustainable transport, energy efficiency, renewable energies and sustainable, climate protecting land use in the transition to low carbon society	03.01.2019 - 31.12.2026	225.000,00
	Obzorje Evrope 2021-2027	DISTENDER -Developing STRatEgies by integrating mitigation, aDaptation and participation to climate change Risks	01.06.2022 - 30.11.2025	57.245,68
	Alpine Space Interreg VI-B 2021-2027	PlanToConnect - Mainstreaming ecological connectivity in spatial planning systems of the Alpine Space	01.11.2022 - 31.10.2025	130.774,00
	CENTRAL EUROPE Interreg VI-B 2021-2027	GreenScape CE	01.03.2023 - 28.02.2026	45.120,00
	CENTRAL EUROPE Interreg VI-B 2021-2027	NXTLVL Parking - Spodbujanje k uporabi pristopa upravljanja parkiranja višje na dnevnem redu strategij zelene mobilnosti v funkcionalnih mestnih območjih	01.05.2023 - 31.12.2025	55.128,92
	ERASMUS+	proCURE - Joining forces for a sustainable procurement in small municipalities	01.11.2023 - 31.10.2025	10.040,00
	Obzorje Evrope 2021 - 2027	Blue Green GOVERNANCE - Innovative governance, environmental observations and digital solutions in support of the Green Deal	01.01.2024 - 31.12.2027	41.656,26
	INTERREG Podonavje 2021-2027	Be Ready - UrBan hEat islands REsilience, prepAreDness and mitigation strategY	01.01.2024 - 30.06.2027	37.368,00
	CENTRAL EUROPE Interreg VI-B 2021-2027	CICADA4CE	01.06.2024-31.12.2026	40.548,00
	Univerza Molde	Conflicted Streets	15.05.2024 - 31.12.2025	30.000,00
	Obzorje Evrope 2021 - 2027	SPADES	01.09.2024 - 31.08.2028	0,00
	Interreg SLOVENIJA - AVSTRIJA 2021-2027	Connect2tourism	01.10.2024 - 30.09.2027	29.295,20
	Interreg Podonavje VI-B 2021-2027	FUNDA -Enhancing Institutional Capacities for Managing Functional Urban Areas in the Danube Region	Odobren	13.000,00
	TRT Milano	EIB JASPERS	01.01.2024 - 31.3.2026	21.000,00

Prijavljene projektne naloge, katerih začetek aktivnosti je predviden v letu 2025

Prijavljeni projekti / Projekti v pripravi za prijavo – rezultati v letu 2025		
ARIS - DUT (JPI Urban Europe)	HEAL (Heritage, Energy, Agriculture and Liveability - Interactive visualizations for enhancing food, biodiversity and circularity in traditional layouts)	Prijavljen

ARIS - DUT (JPI Urban Europe)	T-PATH-UP15 (Transition Pathways for Urban Provisioning Systems Toward 15-Minutes Cities)	Prijavljen
ARIS Javni razpis za (so)financiranje raziskovalnih projektov za leto 2025	EQUIPA – Vrednotenje in izboljšanje kakovosti zunanjih prostorov za organizirano telesno dejavnost starejših	Prijavljen
ARIS Javni razpis za (so)financiranje raziskovalnih projektov za leto 2025 (UIRS soizvajalec)	URBALIVE - Inovativna ocena primernosti za življenje v mestih na podlagi digitalnih tehnologij in participativnih pristopov	Prijavljen
ARIS Javni razpis za (so)financiranje raziskovalnih projektov za leto 2025 (UIRS soizvajalec)	Razvoj integrativne urbane analitike s pristopi odprte znanosti za obravnavo kompleksnih urbanih izzivov in optimizirano odločanje	Prijavljen
ARIS Javni razpis za (so)financiranje raziskovalnih projektov za leto 2025	SMART - Preobrazba domov v pametne domove	Prijavljen
Interreg Euro MED VI-B 2021-2027	FUTUREISM	Prijavljen
HE-Biodiverza	POLA (Pollen – Mental Health Interactions in Changing Urban Environments – Transforming cities into healthy though biodiverse environments)	Prijavljen
Obzorje Evrope 2021 - 2027	GREEN-HUBS	V prijavi
Obzorje Evrope 2021 - 2027	EXERCities	V prijavi
Obzorje Evrope 2021 - 2027	Shift2Sustain	V prijavi
Obzorje Evrope 2021 - 2027	"PRISM"	V prijavi
Erasmus	Edusurf	V prijavi
MOPE	Izdelava analize izvedljivosti izvedbe večmodalnih vozlišč v Sloveniji z rangiranjem glede na učinkovitost pri njihovi uporabi.	Prijavljen

1.6 Zakonske in druge podlage, na katerih temeljijo cilji in aktivnosti JRZ

Urbanistični inštitut Republike Slovenije (UIRS) je javni raziskovalni zavod ustanovljen na podlagi Sklepa o ustanovitvi javnega raziskovalnega zavoda Urbanističnega inštituta Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 114/22), ki deluje skladno z zakoni, pravilniki in odredbami in je pri pripravi Programa dela in finančnega načrta za leto 2025 upošteval izhodišča, veljavne predpise, strateške dokumente ter druge veljavne pravne akte, in sicer:

- ZIPRS2526,
- Zakon o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti (Uradni list RS, št. 186/21, 40/23 in 102/24; v nadaljnjem besedilu: ZZrID),
- Resolucijo o znanstvenoraziskovalni in inovacijski strategiji Slovenije 2030 (Uradni list RS, št. 49/22),
- Načrt razvoja raziskovalne infrastrukture 2030 (NRRi 2030) (št. 63000-1/2022/2 z dne 18. 5. 2022),
- Akcijski načrt za odprto znanost za izvedbo Ukrepa 6.2: Odprta znanost za izboljšanje kakovosti, učinkovitosti in odzivnosti raziskav v okviru Resolucije o znanstvenoraziskovalni in inovacijski strategiji Slovenije 2030 (št. 63100-1/2023/5 z dne 31. 5. 2023),
- Strategijo internacionalizacije visokega šolstva in znanosti v Republiki Sloveniji do 2030 (št. 00700-8/2023/4 z dne 23. 3. 2023),
- Spremembe proračuna Republike Slovenije za leto 2025 (Uradni list RS, št. 104/24),
- Zakon o skupnih temeljih sistema plač v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 95/24),
- Zakon o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti (Uradni list RS, št. 11/18, 79/18 in 78/23 – ZORR),
- Kolektivno pogodbo za javni sektor (Uradni list RS, št. 99/24),
- Kolektivno pogodbo za negospodarske dejavnosti v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 18/91-I, 53/92, 13/93 – ZNOIP, 34/93, 12/94, 18/94 – ZRPJZ, 27/94, 59/94, 80/94, 64/95, 19/97, 37/97, 87/97 – ZPSDP, 3/98, 3/98, 39/99 – ZMPUPR, 39/99, 40/99 – popr., 99/01, 73/03, 77/04, 115/05, 43/06 – ZKolP, 71/06, 138/06, 65/07, 67/07, 120/07, 57/08 – KPJS, 67/08, 1/09, 2/10, 52/10, 2/11, 3/12, 40/12, 1/13, 46/13, 95/14, 91/15, 88/16, 80/17, 80/18, 31/19, 80/19, 97/20, 160/20, 88/21, 136/22, 12/24 in 99/24),

- Kolektivno pogodbo za raziskovalno dejavnost (Uradni list RS, št. 45/92, 50/92 – popr., 5/93, 18/94 – ZRPJZ, 50/94, 45/96, 51/98, 73/98 – popr., 39/99 – ZMPUPR, 106/99, 107/00, 64/01, 84/01, 85/01 – popr., 43/06 – ZKolP, 61/08, 67/08, 40/12, 46/13, 106/15, 46/17, 80/18, 160/20, 88/21, 136/22, 11/23 in 99/24),
- Uredbo o plačah javnih uslužbencev plačne skupine B (Uradni list RS, št. 99/24),
- Pravilnik o določitvi posebnih projektov nacionalnega značaja in sistemskega okvirja za določitev plač raziskovalcev (Uradni list RS, št. 126/23, 106/24),
- Navodila MVZI o določitvi sodil za razporejanje stroškov/odhodkov na posamezne dejavnosti v javnih zavodih s področja visokega šolstva in znanosti (št. 0070-3/2024-3360/1 z dne 20. 3. 2024),
- Uredbo o financiranju znanstvenoraziskovalne dejavnosti iz Proračuna Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 35/22, 144/22 in 79/23)
- Uredbo o izvajanju znanstvenoraziskovalnega dela v skladu z načeli odprte znanosti (Uradni list RS, št. 59/23),
- Uredbo o dokumentih razvojnega načrtovanja in postopkih za pripravo predloga državnega proračuna (Uradni list RS, št. 54/10 in 35/18),
- Splošni akt o postopkih (so)financiranja in ocenjevanja ter spremljanju izvajanja znanstvenoraziskovalne dejavnosti (Uradni list RS, št. 166/22 in 92/24),
- Splošni akt o stabilnem financiranju znanstvenoraziskovalne dejavnosti (Uradni list RS, št. 87/22 in 103/22 – popr.),
- Pravilnik o sofinanciranju aktivnosti znanstvenoraziskovalne dejavnosti (Uradni list RS, št. 69/23).
- Uredbo, ki določa način priprave kadrovskih načrtov posrednih uporabnikov proračuna in metodologijo spremljanja njihovega izvajanja za leti 2025 in 2026,
- Uredbo o sejinah in povračilih stroškov v javnih skladih, javnih agencijah, javnih zavodih in javnih gospodarskih zavodih (Uradni list RS, št. 16/09, 107/10, 66/12, 51/13 in 6/15), v povezavi s sklepom Vlade RS št. 00712-35/205/23 z dne 15. 2. 2007,
- Uredbo o povračilu stroškov za službena potovanja v tujino (Uradni list RS, št. 76/19, 180/20 in 116/21),
- Pravilnik o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Uradni list RS, št. 133/23 in 81/24),
- Navodilo o pripravi finančnih načrtov posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov (Uradni list RS, št. 91/00 in 122/00),
- Pravilnik o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Uradni list RS, št. 133/23 in 81/24),
- ustanovitveni akt javnega raziskovalnega zavoda (v nadaljevanju: JRZ),
- druge veljavne predpise in navodila, ki vplivajo na pripravo Programa dela in finančnega načrta za leto 2025,
- Zakon o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 199/21, 18/23 – ZDU-10, 78/23 – ZUNPEOVE, 95/23 – ZIUOPZP, 23/24 in 109/24),
- Zakon o izenačevanju možnosti invalidov – ZIMI (Uradni list RS, št. 94/10, 50/14, 32/17 in 95/24) in
- Statut Urbanističnega inštituta RS, 28. 12. 2022.

1.7 Druga pojasnila, ki omogočajo razumevanje predlaganih ciljev

1.7.1 Znanstvenoraziskovalna dejavnost, vključena v sredstva za stabilno financiranje znanstvenoraziskovalne dejavnosti prejemnika stabilnega financiranja znanstvenoraziskovalne dejavnosti (v nadaljnjem besedilu: S-ZRD-O)

Inštitut dosega minimalne pogoje po 80. členu ZZrID za pridobitev in ohranitev stabilnega financiranja. V zadnjih osmih zaključenih koledarskih letih smo imeli preko 40 FTE samo z naslova raziskovalnega programa in 34 raziskovalnih projektov ARIS od tega smo jih 22 vodili pri 12 pa smo bili partnerji in v tem obdobju smo imeli dodeljenih več kot 500.000 € sredstev na leto.

V obdobju zadnjih osem let smo izvajali in še izvajamo naslednje projekte okvirnega programa EU: Inspiration (Horizon 2020, 2015-2018), PROSPERITY (Horizon 2020, 2016-2019), CONNECTING NATURE (Horizon 2020, 2017-2022), Park4SUMP (Horizon 2020, 2018-2022), DISTENDER (Horizon EU, 2022-2025), Blue Green GOVERNANCE (Horizon EU, 2024-2027) in SPADES (Horizon EU, 2024-2028) ter na področju JPI Europe: C3Places (JPI Urban Europe, 2017-2020), Urban Vertical Green 2.0 (JPI Urban Europe, 2018-2021), TAP for uncertain futures EU (JPI Urban Europe, 2021-2024) in EU NATURO (DUT-DRIVING URBAN TRANSITIONS, 2023-2026).

1.7.1.1 Vsota ISF-O in PSF-O (infrastrukturalna dejavnost, upravljavska in podporna dejavnost, raziskovalni programi, mladi raziskovalci in razvojni steber)

Vsota Infrastrukturnega stebra (ISF-O), Programskega stebra (PSF-O) in Razvojnega stebra (RSF-O) je razvidna v preglednici in temelji na začasnih podatkih o sredstvih prejetih od ARIS za leto 2024.

Tabela: Načrt sredstev za izvajanje stabilnega financiranja znanstvenoraziskovalne dejavnosti za leto 2025 (na podlagi začasnih podatkov o sredstvih za leto 2024)

Steber in vsebinski sklopi	Načrt sredstev v letu 2025 (v EUR) - skupaj
Institucionalni steber financiranja (ISF-O) - skupaj	786.354,13
Infrastrukturalna dejavnost	353.436,53
Upravljavska in podporna dejavnost	432.917,60
Programski steber financiranja (PSF-O) - skupaj	431.984,84
Raziskovalni programi	324.234,84
Mladi raziskovalci	107.750,00
Skupaj sredstva za ISF-O in PSF-O	1.218.338,97
Razvojni steber financiranja (RSF-O)	73.021,17
Skupaj sredstva za stabilno financiranje (ISF-O+PSF-O+RSF-O)	1.291.360,14

Sredstva za Razvojni steber prejemnikov stabilnega financiranja (RSF-O) za leto 2025 so načrtovana v višini prejetih sredstev iz leta 2024.

Raziskovalni programi

Programska skupina: P5-0100 Prostorsko načrtovanje

Vodja dr. Barbara Goličnik Marušić

Obdobje: 2024-2029

Financiranje: 324.234,84 €

Raziskovalni program Prostorsko načrtovanje predstavlja jedro razvoja znanj za potrebe sodobnega prostorskega načrtovanja. Je interdisciplinarni program, ki izvaja razvoj za podporo temeljnim in aplikativnim raziskavam na različnih ravneh; od strateškega prostorskega načrtovanja, regionalnega prostorskega razvoja in načrtovanja, urbanističnega in krajinskega načrtovanja ter oblikovanja. Precejšen poudarek je na izboljšavi in razvoju metodologij relevantnih za interdisciplinarne pristope in pristope od spodaj-navzgor, saj so le-ti ključni za uspešno implementacijo raziskovalnih znanstvenih dognanj v prostorsko prakso tako pri načrtovanju novega kot pri prenovah naselij in ohranjanju drugih vrednih sestavin prostora.

V programskem obdobju 2024 – 2029 začnemo z novimi tematskimi usmeritvami in se bomo skladno z mednarodnimi usmeritvami in cilji na področju prostorskega in urbanističnega načrtovanja in v skladu s cilji in prioriteta Slovenije posvetili vprašanju možnosti krožnega razvoja mest in regij. Krožni razvoj zahteva družbeno-ekološko preoblikovanje urbanih sistemov. Zahteva, da se "zapravljene" viri uporabijo v zanki, da se razvijeta ekološka regenerativna sposobnost in prilagoditvena sposobnost urbanih sistemov, ki vodijo v bolj zdrave mestne ekosisteme z nizko stopnjo porabe in izgube virov. Zato ima lahko prostorsko načrtovanje ključno vlogo pri zagotavljanju krožnega razvoja. Namen delovanja programa v tekočem obdobju je prispevati k prepoznavanju priložnosti za vključevanje krožnosti v procese prostorskega načrtovanja in k razumevanju, kako koncept krožnosti vključiti v prakso urbanističnega in regionalnega načrtovanja. Izhajali bomo iz dosedanjega razvoja znanj in ga poglobili na podlagi novih predpostavk in spoznanj.

Ključna znanstvena izhodišča se nanašajo na

- pametna mesta in skupnosti s poudarkom na interpretaciji in vključevanju koncepta krožnosti s pomočjo spoznanj o vključevanju sodobnih pristopov kot so principi na naravi temelječih rešitev (NBS) za doseganje krožnega razvoja mest in regij ter optimiziranje procesov razvoja mest in skupnosti.
- prilagajanje podnebnim spremembam z bolj učinkovito organizacijo dejavnosti v prostoru, porabo razpoložljivih naravnih virov, učinkovito uporabo energije ter sočasnim in usklajenim načrtovanjem drugih sistemov in nosilcev kakovosti bivanja, še posebej zelene infrastrukture in sistemov urbane mobilnosti.
- kakovost bivanja v vključujočih in zdravih skupnostih s poudarkom na nadaljnjem razvoju in implementaciji demografije, ki upošteva strukturne, kulturne in družbeno ekonomske soodvisnosti v prostoru ter stanovanjske preskrbe in oskrbe kot dejavnikov kakovosti življenja in blaginje ljudi.

Raziskave in razvoj bodo v usmerjeni na tri medsebojno povezane in dopolnjujoče se sklope, v katerih so skladno s splošnimi in usmerjenimi cilji opredeljene fokusne teme:

Sklop 1: Koncipiranje krožnih mest in regij

- 1.1 Ničelna neto raba novih površin za urbanizacijo in ekološka povezljivost
- 1.2 Nizko ogljična družba

Sklop 2: Kakovost bivalnega okolja

- 2.1 Stanovanjska problematika
- 2.2 Identiteta, pripadnost in zdravje

Sklop 3: Metode in orodja za izvajanje načrtovalskih procesov ter prikaz stanj, sprememb in simulacij razvoja prostora.

Cilji so razplateni na več ravni: splošni (1-3), usmerjeni (4-7):

- Cilj 1: Razvoj metod sodobnega načrtovanja prostora z upoštevanjem konceptov NBS in krožnega gospodarstva. V analizo bodo vključeni pristopi, inštrumenti in modeli, ki bodo na eni strani dovezetni za concept krožnosti in na drugi prilagojeni sistemu prostorskega načrtovanja na ravni Slovenije.
- Cilj 2: Preveritev uporabe različnih pristopov (npr. ekosistemske storitve, zelena infrastruktura, NBS) kot podpora prostorski preobrazbi k bolj vključujoči in trajnostni prihodnosti za ljudi in naravo.
- Cilj 3: Priprava predloga koncepta povezovanja prostorskega in razvojnega načrtovanja upošteva najnovejše globalne izzive in koncepte razvoja kot je npr. odrast. V analizo ter v pripravo predloga koncepta smiselno vključevati tudi vidike varovanja okolja in varstva narave, prometnega načrtovanja ter ostalih vidikov sektorskega načrtovanja.
- Cilj 4: Opredeliti prostorske razsežnosti vplivov NBS - od vplivnega območja rešitve do območja virov, ki so potrebni za delovanje rešitve v različnih urbanih kontekstih.
- Cilj 5: Priprava in preizkus orodij, ki združujejo vidik usmerjanja prostorskega razvoja in mobilnostne rešitve za nižje teritorialne ravni.
- Cilj 6: Opredeliti primerne oblike bivalnih okolij za ranljive skupine (npr. starejše), ki bi ustrezala njihovim potrebam, željam in navadam in bi bila finančno vzdržnejša. Razvoj bo nadaljeval nekatere izsledke raziskav, ki se trenutno zaključujejo.
- Cilj 7: Zagotoviti učinkovito poznavanje socio-demografskih stanj, potreb in trendov s poudarkom na uporabi »small data«, in »mikro« prostorske ravni.

Leto 2024 je prvo leto izvajanja novega raziskovalnega programa, zato bo delo usmerjeno predvsem na pregled literature in znanj, raziskovanju in podpori na relevantnih projektih, ter vključevanju že zgrajenega znanja v nove teme. V drugi polovici leta pričakujemo tudi prve analize ter zasnove znanstvenih člankov.

Infrastrukturalna skupina – IO-0016 - Infrastrukturalna dejavnost UI

Vodja: Boštjan Cotič

Obdobje 2022-2027

Financiranje: 353.436,53 €

Infrastrukturalna dejavnost UI je bila ustanovljena za infrastrukturno podporo temeljnemu, razvojnemu in aplikativnemu raziskovanju na področju prostorskega načrtovanja, urbanizma in sorodnih ved. Organiziranost infrastrukturne dejavnosti UI je potrebna zaradi računalniške podpore raziskovalnim skupinam in ostali raziskovalni

dejavnosti na UIRS, predvsem na področju preučevanja prostora in njegovega trajnostnega razvoja, raziskovanja in razvijanja tehnologij informacijske družbe ter ohranjanju naravne in kulturne dediščine. Hkrati omogočamo tudi infrastrukturno podporo programom drugih raziskovalnih organizacij, univerz, javnih služb, vladnih organov ter ostalim organizacijam. Infrastrukturna dejavnost UIRS ima tudi povezovalno vlogo, saj sodeluje z različnimi strokovnimi profili (arhitekti, geografi, ekonomisti, matematiki in drugi). Infrastrukturna dejavnost zagotavlja tudi racionalnost glede združevanja raziskovalne opreme in kadrov v smislu čim večje izkoriščenosti znanja in opreme, možnosti pospešenega uvajanja najnovejše informacijske tehnologije pri raziskovanju na področju prostorskega načrtovanja, urbanizma in sorodnih disciplin.

Dejavnosti infrastrukturne dejavnosti UIRS bomo v letu 2025, v skladu z odobreno prijavo programa na ARRS za obdobje 2022-2027, fokusirali na naslednja področja:

- a) spletne storitve
- b) tehnična podpora in vzdrževanje raziskovalne opreme
- c) informacijski sistem za projektno vodenje UI info (Uinfo)
- d) založništvo
- e) INDOK in knjižnica
- f) geografski informacijski sistemi (GIS)
- g) fotografska podpora
- h) izobraževanja
- i) Projektna pisarna

V letu 2025 bomo nadaljevali z delom na obstoječih aktivnostih ter redno vzdrževali in posodabljali obstoječe sisteme. Poleg tega bomo sledili tehnološkemu napredku ter spremembam na področju urbanizma in prostorskega načrtovanja, kar nam bo omogočalo razvijanje novih storitev za podporo delu raziskovalcem.

Mladi raziskovalci

Financiranje: 107.750,00 €

Mlada raziskovalka Manca Dremelj, bo po zastavljenem programu pod mentorstvom dr. Barbare Goličnik Marušić nadaljevala svoje delo na doktorski disertaciji z naslovom Potencial habitatnih tipov kot prostorskih enot za vključevanje na naravi temelječih rešitev v prostorsko načrtovanje.

Mlada raziskovalka Ajda Šeme, bo po zastavljenem programu pod mentorstvom dr. Boštjana Kerblerja nadaljevala svoje delo na doktorski disertaciji z naslovom Stališča prebivalcev Slovenije do stanovanjske politike v državi.

Mlada raziskovalka Manca Gjura Godec bo po zastavljenem programu pod mentorstvom doc. dr. Mateja Nikšiča na doktorskem študiju Fakultete za arhitekturo Univerze v Ljubljani nadaljevala svoje delo pri pripravi doktorske disertacije na temo vpliva mobilnih aplikacij na vzorce uporabe in dožemanja odprtih javnih prostorov med mladimi odraslimi v urbanih središčih. Doktorska naloga raziskuje uporabo in zaznavanje javnih prostorov med mladimi ter vpliv digitalnih medijev na te vidike. Cilj je razumeti, kako in zakaj mladi uporabljajo javne prostore ter kako digitalni mediji spreminjajo njihove vzorce uporabe. Poudarek je na izboljšanju kakovosti javnih prostorov za socialno interakcijo, zdravje in dobro počutje mladih, še posebej v urbanih okoljih, kjer so izzivi duševnega zdravja in socialne izključenosti izrazitejši.

1.7.1.2 Razvojni steber - RSF-O (Se doda po določitvi sredstev s strani ministrstva!)

1.7.2 Znanstvenoraziskovalna dejavnost, ki se financira po javnih razpisih in pozivih

Temeljni raziskovalni projekti

Z5-4589 - Kulturne ekosistemske storitve v obmestni krajini: Okvir vrednotenja za izboljšanje krajinskega načrtovanja in ukrepanja

Vodja: dr. Vita Žlender

Obdobje: 2022-2024 (Projekt je podaljšan v leto 2025)

Financiranje: 0,00 € (v letu 2025)

Rast človeške populacije je pospešila urbanizacijo, pri čemer urejena mestna jedra spremlja neurejen razvoj obmestnih območij, ki so pogosto zunaj zanimanja javnosti, načrtovalcev in odločevalcev (Qviström & Saltzman, 2007; Shoard, 2000). Obmestna (peri-urbana) krajina vključuje območja od naravnih parkov do industrijskih središč in odlagališč, pri čemer zagotavlja različne funkcije, kot so kmetijski donos, rekreacija in urbani razvoj (Komossa in sod., 2020). Zaradi svoje raznolikosti je ta krajina pogosto označena kot »nedoločena« in »prehodna«, kar poudarja izzive za njeno načrtovanje. Pomanjkljivo poznavanje stanja in nezadostno načrtovanje lahko povzročita izgubo ekosistemskih storitev, zapuščeno prostora in nenadzorovano širjenje mest.

Ta raziskava se osredotoča na kulturne ekosistemske storitve (KES), ki jih ljudje pridobivajo od ekosistemov (MEA, 2005), zlasti na rekreacijo na prostem in pripadnost prostoru. Ti dve storitvi sta ključni za dobro počutje ljudi in navezanost na lokalno okolje (Komossa in sod., 2020). Pandemija COVID-19 je izpostavila pomen dostopnosti zelenih površin za prostočasne dejavnosti, vendar so KES pogosto prezrte pri načrtovanju, saj jih je težko opredeliti biofizično in ekonomsko (Chan in sod., 2011; De Groot in sod., 2010). V Sloveniji pomen KES sicer priznavajo nekateri strateški dokumenti, a jih ne vključujejo v formalne načrtovalske politike, kar vodi v neustrezne odločitve (Žlender, 2021b).

Te raziskovalne ugotovitve kažejo na pomanjkljivo znanje o kazalnikih in orodjih za oceno KES ter potrebo po zanesljivih podatkih o uporabnikih obmestnih krajin, njihovih preferencah glede krajinskih značilnosti in tipih zelenih površin. Ti podatki so ključni za usklajevanje potreb uporabnikov s funkcijami prostora in ohranjanje ekosistemskih storitev. Kljub konceptualni in tehnični zahtevnosti vrednotenja KES lahko te storitve prispevajo k večji javni podpori za zaščito ekosistemov. Raziskava predlaga vključevanje KES v krajinsko načrtovanje kot pomemben cilj prostorskih politik v vedno bolj urbaniziranem svetu.

Specifični cilji vključujejo:

- Analizo razumevanja obmestne krajine in KES med različnimi deležniki ter primerjavo teh pogledov s teorijo in formalnimi dokumenti.
- Kvantitativno opredelitev, kartiranje in evalvacijo trenutnih kazalnikov KES v Sloveniji, s poudarkom na njihovi prostorski razporeditvi in ustreznosti za načrtovanje.
- Razumevanje percepcije in vrednotenja KES med uporabniki glede na krajinske attribute ter socialno-demografske dejavnike.
- Razvoj metod za vključevanje KES v odločevalske in načrtovalske procese ter oblikovanje uporabnih informacij za lokalne in regionalne politike.

Projekt bo z empiričnim testiranjem metod za vrednotenje KES prispeval k boljšemu vključevanju družbeno-kulturnih vrednot v prostorsko načrtovanje in upravljanje obmestnih krajin.

J7-4641 - HEI-TRANSFORM - Dediščina za vključujočo trajnostno preobrazbo

Vodja: dr. Vlasta Vodeb

Obdobje: 2022-2024

Financiranje: 5.718,00 € (v letu 2025)

Transdisciplinarni projekt HEI-TRANSFORM bo raziskoval možnosti izboljšanja konkurenčnosti nepremične kulturne dediščine (NKD) Slovenije in je usmerjen v prepoznavanje in vključevanje njenih potencialov v proces zelene preobrazbe. Dediščino ovrednoti kot vir trajnostne prihodnosti in le-to kvalitativno in kvantitativno opredeli. V projektu bo sodelovalo 33 raziskovalcev dvanajstih področij: arhitektura, ekonomija, sociologija, arheologija, etnologija, kulturna antropologija, umetnostna zgodovina, urbanizem, psihologija, zgodovina, geografija in gradbeništvo. Raziskovalce iz desetih RO, ki prihajajo iz treh največjih slovenskih univerz, ZRC SAZU ter Urbanističnega inštituta, povezuje Interdisciplinarni medfakultetni inštitut UL za trajnostno varstvo dediščine (IULzTVD), ki osredinja razvoj inovativnih trajnostnih praks na področju varstva NKD v Sloveniji. Raziskave, ki so načrtovane v okviru projekta, bodo redefinirale vloge navedenih strok in prinesle transdisciplinarne rešitve, ki bodo osnova za nadaljnje raziskovalno delo in znanstveni razvoj področja dediščinskih raziskav, ki je bilo v Sloveniji raziskovalno izrazito spregledano. Pregled dosedanjih temeljnih raziskav na področju NKD v Sloveniji pokaže, da so dediščino obravnavale z vidika njenih kulturnozgodovinskih pomenov, velik manko pa je na področju raziskav pristopov za vključevanja dediščine v sodobni trajnostni razvoj. Eden ključnih prispevkov raziskave je njena transdisciplinarnosti in preseganje preteklih oz. tradicionalnih praks (ne)sodelovanja med disciplinami na področju ohranjanja in upravljanja kulturne dediščine. Predlagana projektna skupina zagotavlja suvereno pokrivanje vseh ključnih področij, kar presega dosedanje pristope.

J7-4599 - K zdravju naravnano vedenje kot kreator trajnostnega razvoja grajenega okolja

Vodja: dr. Boštjan Kerbler

Obdobje: 2022-2025

Financiranje: 6.512,49 € (v letu 2025)

V projektu izhajamo iz vedenjskih determinant posameznikove umeščenosti v prostor in okolje. Osredotočimo se na k zdravju naravnane vedenjske dejavnike. Sledenje prepoznamo kot kreatorja trajnostno grajenega prostora. Znanstvena izhodišča projekta temeljijo na problemu povezanosti med k z zdravju usmerjenim vedenjem in grajenim okoljem, ki pa je v dosedanjih raziskavah obravnavan zgolj parcialno in ne ponuja celovitega vpogleda v razumevanje načrtovanja trajnostno grajenega okolja. V raziskavi ne bomo proučevali le procese, vzroke in učinke razvitosti bivalne infrastrukture na medgeneracijsko sožitje bivalne soseske in družbe, ampak bomo razvili instrumente in smernice merjenja izraženega k zdravju usmerjenega vedenja ter tako postavili model, iz katerega bo mogoče zaznati kritične razvoje primanjkljaje trajnostno grajenega okolja, ki v določenih scenarijih lahko povzročajo konfliktna situacije, nezadovoljstvo in nevzdržnost bivanja. Z raziskavo uvajamo novo paradigmo v tem, kako razmišljamo o grajenem okolju. Da ustvarimo okvir za razmišljanje o tem, si izposodimo Maslowo hierarhijo potreb, ki nakazuje, da moramo po hierarhiji najprej zadovoljiti svoje osnovne zahteve za življenje na dnu piramide (dihanje, hrana, voda itd.), preden se premaknemo po piramidi navzgor, da bi stremeli k našim višjim željam po užitku, ljubezni, varnosti, lastni vrednosti in ustvarjalnosti. To hierarhijo reinterpreteramo kot hierarhijo okoljskih izkušenj s poudarkom na k zdravju naravnane vedenju. Na najnižji ravni je cilj prepoznati to vedenje, ki je podlaga za smernice k kreiranju trajnostno grajenega okolja. Na samem vrhu piramide je ideja o dobrem počutju, kot posledica tako ustvarjenega grajenega okolja, ki podpira naše fizično, socialno in čustveno zdravje, naše kognitivne funkcije in produktivnost. Hipoteza, ki jo preverjamo, je da so značilnosti in bivalni pogoji pomembno povezani z blagostanjem in z vedenjem, usmerjenim k zdravemu življenjskemu slogu. Cilj projekta je ugotoviti dimenzije k zdravju usmerjenega vedenja in psihosocialnega blagostanja v grajenih okoljih in na osnovi njihove identifikacije oblikovati tarčne pristope in strategije za realizacijo načrtovanih trajnostno grajenih okoljih v smislu zdravega življenjskega sloga.

J5-50175 - Digitalizacija domačih bivalnih okolij za starejše v Sloveniji (DELS)

Vodja: dr. Boštjan Kerbler

Obdobje 2023-2026

Financiranje: 38.357,44 € (v letu 2025)

Stanovanje spada med najpomembnejše dejavnike kakovosti življenja in blaginje ljudi. Je namreč fizični in družbeni prostor, ki ga posameznik obvladuje, v katerem izraža svojo osebno identiteto, zasebnost in varnost. Ljudje postanejo s starostjo močno navezani na svoje domačo bivalno okolje, v katerem preživijo večino svojega življenja. Povezujejo ga s številnimi spomini in identiteto ter tudi z mrežo družbenih vezi, ki so jih stkali v njem. Starejši ljudje želijo zato čim dalj časa ostati v svojem domačem bivalnem okolju in kar najdlje ohraniti svojo neodvisnost in samostojnost. To je v sodobni digitalni družbi uresničljivo s pomočjo digitalnih tehnologij in sistemov, s pomočjo katerih je posameznikom v njihovih stanovanjih in lokalnem okolju vse več različnih storitev in stikov zagotovljenih »na daljavo«. Za starejšega človeka so še posebej pomembni socialnovarstvene in zdravstvene storitve, oskrba, varovanje, izobraževanje, vzdrževanje družbenih stikov, participacija v skupnosti, prevoz, itd. Digitalizacija domačih bivalnih okolij pa ni pomembna le za starejše ljudi, številne koristi, predvsem razbremenitve, prinaša tudi njihovim družinskim članom kot neformalnim oskrbovalcem, kot tudi celotni družbi. Kljub prednostim pa digitalizacija domačih bivalnih okolij starejših ljudi prinaša tudi številne omejitve, saj se pogosto ne ujema s potrebami, zahtevami in zmožnostmi starejših ljudi. Ker je življenje starejših ljudi s staranjem vse bolj osredičeno na stanovanje in njegovo bližnjo okolico, se lahko zgodi, da bo zaradi digitalizacije v prihodnje vse več starejših ljudi v svojih lokalnih skupnostih oziroma domačih bivalnih okoljih izoliranih in družbeno (ter prostorsko) izključenih. Da ne bi prišlo do tega, bi morali starejši ljudje digitalizacijo domačih bivalnih okolij sprejeti kot priložnost, ki jim omogoča ohranjati neodvisnost in samostojnost ter kakovostno staranje v njihovih domovih in skupnosti. Namen projekta je zato preučiti digitalizacijo domačih bivalnih okolij starejših ljudi, njeno sprejemljivost med starejšimi in možnosti za njeno uvedbo v slovensko družbeno okolje. Glavni cilj raziskave pa je zato opredeliti pristope k digitalizaciji domačega bivalnega okolja starejših v Sloveniji na podlagi stališč, potreb, želja, zaznav in zmožnosti uporabnikov.

Projekti Ciljni raziskovalnega programa (CRP)

V5-2258 – CRP Oblikovanje smernic kakovostne zasnove sodobne arhitekture prostorov sodišč

Vodja: dr. Igor Bizjak

Obdobje: 2022-2024 (projekt je podaljšan v leto 2025)
Financiranje: 20.000,00 € (v letu 2025)

Projekt bo analiziral primere predlaganih prenov in gradenj sodnih stavb glede na obstoječi stavbni fond pravosodnih organov pri nas in v državah, v katerih je primerljivo izvajanje sodne oblasti in ki so hkrati širše prepoznavne po vidnejših dosežkih na področju trajnostnega oblikovanja sodnega prostora, tako za zaposlene kot za javnost, z možnostjo prenosa obravnavanih elementov, konceptov, modelov, smernic v drugih državah v naš prostor. Po analizi primerov se bodo pripravile smernice kakovostne zasnove sodobne arhitekture sodišč po posameznih tipičnih prostorih sodišč (sodniške pisarne, pisarne vpisnikov, razpravne dvorane, zemljiška knjiga...) in sodišč kot celote (javni, poslovni del...), s shemami. Hkrati se bodo analizirala tudi Merila za ureditev poslovnih prostorov za potrebe uporabnikov državnega proračuna, določena s Sklepom Vlade RS št. 35200-3 / 2018/9 z dne 30. 8. 2018 s predlogi dopolnitev in sprememb meril, ki obravnavajo prostore, ki jih uporabljajo pravosodni organi.

Cilj projekta je med drugim tudi standardizirati sistemski pristop univerzalnega načrtovanja in oblikovanja za vse na primerih pravosodnih objektov s pomočjo različnih arhitekturnih in mobilnostnih rešitev. Na ta način se lahko funkcionalno oviranim osebam in vsem ostalim zagotovi prijazna sodišča in druge pravosodne objekte, raziskan sistemski pristop pa prenese tudi v druge javne prostore. Raziskava se bo naredila na osnovi pregleda dobrih praks pri nas in v tujini. Na podlagi raziskave se bodo izdelale smernice, ki bodo osnova za nadaljnje postopke pri prenovah ali novogradnjah objektov pravosodnih organov.

V5-2358 - Metodologija umeščanja fotonapetostnih naprav na stavbe kulturne dediščine in v območjih naselbinske dediščine ter posodobitev Smernic za energetska prenova stavb kulturne dediščine

Vodja: dr. Damjana Gantar
Obdobje: 2023-2025
Financiranje: 56.419,74 € (v letu 2025)

Povečevanje vloge OVE pri proizvodnji električne energije je usmerjeno tudi k spodbujanju nameščanja fotonapetostnih naprav (FN) na strehe stavb. Med najbolj perečimi so nameščanje sistemov na načine, ki so vizualno zelo izpostavljeni ter močno vplivajo na videz posamezne stavbe ali skupine stavb in spreminjajo podobo prostora. Nameščanje FN na stavbe, ki so v zelo izpostavljenih območjih (npr. vhodi v naselja, izpostavljene lokacije), lahko negativno vpliva na sliko celotnega kraja oziroma območja. Poseben primer so stavbe kulturne dediščine, ki imajo določene potenciale za nameščanje naprav, vendar je pri njih pričevalna vrednost in pomen za kakovost in identiteto prostora ključna pri odločanju o nameščanju novih tehnologij oz. naprav.

Projekt izhaja iz Smernic za prenova stavb kulturne dediščine (Mzi in MK, 2016), ki so pri ukrepih za povečanje izrabe obnovljivih virov energije opredelile možnosti za izkoriščanje OVE, med drugim tudi za vgradnjo FN. Priporočila so bila dokaj splošna, s poudarkom, da je pri stavbah kulturne dediščine ta ukrep zelo problematičen. V primerih, ko pristojna služba presodi, da je umeščanje možno, se naprave vgradijo tako, da so vizualno čim manj izpostavljene ter ne posegajo v strukturne elemente stavbe.

Za dopolnitev in specifikacijo obstoječih smernic bodo v okviru projekta izvedene celovite analize z vrednotenji. Ti bodo vključevali preučitev uspešnih primerov iz Slovenije in primerljivih evropskih držav. Na podlagi teh primerov in pregleda stanja prostora ter tehnoloških možnosti bo projekt razvil praktične usmeritve, ki upoštevajo dejavnike kot so arhitekturni slog, materialnost in zgodovinski pomen stavb, kot tudi posebne zahteve tehnologij FN. Eden ključnih vidikov, ki zahteva preučitev, je vizualni vpliv na krajino. Čeprav je integracija sistemov FN pomembna za trajnostni razvoj, ne bi smelo priti do ogrožanja estetske celovitosti in zgodovinske vrednosti stavb kulturne dediščine in njenih širših vplivnih območij. To velja tudi za druge prostore, katerih estetske kvalitete je pri umeščanju naprav treba upoštevati, čeprav nimajo posebnih kulturno-dediščinskih kvalitet.

Zato je cilj projekta razviti inovativne strategije, ki vzpostavljajo ravnotežje med nameščanjem FN in ohranjanjem kakovostne prostorske podobe s posebnim poudarkom na stavbni kulturni dediščini. Da bi dosegli to ravnovesje, bo v projektu sodelovala interdisciplinarna skupina, ki jo sestavljajo arhitekti, strokovnjaki za dediščino, gradbeni inženirji, prostorski načrtovalci in lokalni akterji. Sodelovali bodo pri razvoju prilagojenih rešitev za posamezne vrste kulturne dediščine. Razvit bo celosten pristop, ki bo hkrati upošteval tehnološke možnosti in vizualno najbolj sprejemljive rešitve. Projekt prepoznava potrebo po odgovornem načrtovanju in preglednih postopkih odločanja, zato predvideva sodelovanje s pristojnimi službami za varstvo KD in upoštevanje predpisov na področju OVE.

Projekt predvideva sodelovanje s strokovnjaki in lokalnimi skupnostmi, spodbujanje dialoga in ozaveščanje. Z vključevanjem širšega kroga akterjev želi projekt ustvariti skupno razumevanje koristi in izzivov, povezanih z

integracijo tehnologij FN na kulturno-dediščinsko pomembnih območjih. Poleg tega projekt poudarja pomen krepitve zmogljivosti in prenosa znanja. Razvit bo predlog seminarjev oz. usposabljanja za strokovnjake in deležnike za načrtovanje in izvajanje rešitev FN ob spoštovanju KD.

S svojim celovitim pristopom si projekt prizadeva pokazati, da lahko oba vidika uspevata skupaj ter vodita k trajnostnemu in estetsko prijetnemu grajenemu okolju tako za mestna kot za podeželska območja.

V5-24068 - Primernost in potencial zemljišč za javno stanovanjsko gradnjo

Vodja (na UIRS): dr. Igor Bizjak

Obdobje: 2024-2025

Financiranje: 25.283,20 € (v letu 2025)

Stanovanje je ključni dejavnik kakovosti življenja in blaginje ljudi. Gre za prostor, v katerem posameznik izraža svojo identiteto, zasebnost in varnost. Dostop do primerne stanovanjske gradnje je zato temeljna človekova pravica za dostojno življenje, kar poudarja tudi Resolucija o nacionalnem stanovanjskem programu 2015–2025. Vendar pa se Slovenija sooča s pomanjkanjem najemnih stanovanj, še posebej javnih, kljub presežku stanovanj nad številom gospodinjstev, zlasti na najbolj zaželenih lokacijah. Stanovanjska politika se zato vse bolj usmerja k povečanju javnih najemnih stanovanj. Ključnega pomena je zato zagotavljanje zazidljivih zemljišč za javno stanovanjsko gradnjo, kar lahko omogočajo ukrepi krožnega gospodarjenja s prostorom. Koncept krožnega gospodarjenja s prostorom se kaže kot osrednje vodilo vseh aktivnosti v prostoru, vključno s prostorskim načrtovanjem, ukrepi zemljiške politike in gradnje. Z uvedbo tega koncepta se namreč omogoča boljše izrabo obstoječih urbanih območij in zmanjšuje potrebo po pozidavi novih zemljišč. V okviru krožnega gospodarjenja s prostorom se spodbuja prenova razvrednotenih območij, pri novih posegih v prostor pa se prednostno spodbuja notranji razvoj naselij na nezadostno izkoriščenih območjih pred posegi na nezazidana stavbna zemljišča. Poleg prenove razvrednotenih območij se lahko po načelih krožnega gospodarjenja s prostorom javna najemna stanovanja zagotovijo tudi s ponovno uporabo obstoječega stavbnega fonda – praznih stanovanj. Z ukrepi krožnega gospodarjenja s prostorom je možno torej zmanjšati pritiske javne stanovanjske gradnje na prostor. Da bi lahko vse to dosegli, pa je treba najprej vzpostaviti skupno državno evidenco primernih zemljišč in nepremičnin v javni lasti, ki bi omogočila učinkovito načrtovanje in izvedbo javne stanovanjske gradnje, saj v Sloveniji takšne evidence še ni. Namen raziskovalnega projekta je zato evidentirati primerna zemljišča in nepremičnine v javni lasti za javno stanovanjsko gradnjo, pripraviti celostni popis, analizirati ustreznost zemljišč, vzpostaviti evidence primernih zemljišč ter pripraviti strokovna izhodišča za dolgoročni načrt javne stanovanjske gradnje.

Cilji projekta:

- priprava celostnega popisa in vzpostavitve evidence primernih zemljišč in nepremičnin v javni lasti za namene javne stanovanjske gradnje;
- analiza zemljišč glede na njihovo ustreznost za aktivacijo za gradnjo javnih najemnih stanovanj ali za prenavo obstoječih stavb za namen javnih najemnih stanovanj;
- analiza zemljišč glede na skladnost z Resolucijo o Strategiji prostorskega razvoja Slovenije 2050 (predvsem z vidika lokacij) in skladnost z načeli krožnega gospodarjenja s prostorom;
- priprava strokovnih izhodišč za dolgoročni načrt umeščanja javne stanovanjske gradnje po regijah in občinah.

V2-2390 - Razvoj metod in orodij geografskega analiziranja in GIS modeliranja z uporabo sodobnih tehnologij v podporo prostorskemu planiranju in načrtovanju ter spremljanju prostorskega razvoja

Vodja (na UIRS): dr. Igor Bizjak

Obdobje: 2023-2025

Financiranje: 14.851,00 € (v letu 2025)

V današnjem hitro spreminjajočem se svetu, se srečujemo z različnimi izzivi, ki zahtevajo inovativne pristope in uporabo sodobnih tehnologij za reševanje ključnih vprašanj, ki vplivajo na naš prostorski razvoj. Poleg kopice podatkov in tehnologij, ki so danes na voljo, in jih je treba pametno uporabljati, so glavni izzivi današnjega časa vezani predvsem na podnebne spremembe, pomanjkanje virov in trajnostno upravljanje z njimi, razsežnosti globalizacije in druge družbene izzive sodobnega časa.

Projekt bo v skladu z izhodišči naslavljal uporabo odprtih podatkov in sodobnih tehnologij v podporo spremljanju stanja prostorskega razvoja in posledično prostorskemu načrtovanju. Projekt se bo prednostno usmerjal na področje

ponovne uporabe prostora, kar je prepoznano kot ključno področje prostorskega planiranja in spremljanja stanja prostorskega razvoja. Ponovna uporaba prostora je namreč lahko odgovor na določene pomembne okoljske in družbene izzive sodobnega časa. V projektu bodo preučene in uporabljene različne razpoložljive sodobne tehnologije in umetna inteligenca. Projekt bo obravnaval možnosti uporabe javno dostopnih podatkov in drugih manj znanih podatkovnih virov. Zbiranje podatkov ozemeljskem površju in prostorskih pojavih ter tudi človekovem delovanju in obnašanju je namreč prisotno povsod. V ta namen bodo v projektu oblikovani kazalniki spremljanja stanja prostorskega razvoja, njihova uporabna vrednost pa bo preverjana na državni, regionalni in lokalni ravni. V projektu bo poleg oblikovanja kazalnikov v ospredju predvsem metodološki pristop izgradnje podatkovne in informacijske infrastrukture za podporo spremljanju stanja prostorskega razvoja.

V5-2337 - Stanovanjska oskrba v Sloveniji: družboslovna anketa o stanju in trendih

Vodja: dr. Boštjan Kerbler

Obdobje 2023-2025

Financiranje: 2.000,00 € (v letu 2025)

Stanovanjska politika je javni poseg na področju stanovanj, namenjen spodbujanju gospodarskega razvoja, ohranjanju prebivalstva in zagotavljanju kakovostnega življenjskega okolja. V Sloveniji je stanovanjska oskrba odgovornost nacionalnih stanovanjskih politik, ki sledijo 78. členu Ustave RS, po katerem si država prizadeva vsakemu državljanu zagotavljati pravico do primerne stanovanjske oskrbe. Primerno stanovanje ljudem omogoča, da ostanejo zdravi in neodvisni in da lahko aktivno sodelujejo v družbi. Leta 2020 je v Sloveniji v stanovanjih, ki so v slabem stanju, živelo kar 20,8 % gospodinjstev, kar je med največjimi deleži v Evropski uniji. Na presojo primernosti bivališča poleg stanja stavbe vplivajo tudi kakovost bivalnega okolja, torej bližnja okolica, odnosi s sosedi in oddaljenost od postajališč javnega prometa, služb, šol, javnih storitev, trgovin, igrišč in parkov. Slovenska politika je pri zagotavljanju ustreznih cenovno dosegljivih stanovanj razmeroma neuspešna. Pomanjkanje podatkov in slaba regulacija zasebnega najemniškega sektorja sta težavi predvsem za mlade ljudi, saj vodita v visoke in hitro rastoče cene stanovanj. Neurejeno stanovanjsko področje pogosto prisili mlade v podaljšano bivanje pri starših in odloženo starševstvo. Pri starejših generacijah se to lahko kaže v prisilnem bivanju v slabih ali celo neznosnih družinskih razmerah. Zato potrebujemo raziskavo, ki bo poleg kakovosti stanovanjskega fonda in bivalnega okolja, dostopnosti stanovanj v različnih regijah in za različne skupine zajela tudi strategije pri reševanju stanovanjskega vprašanja, selitvene vzorce, preference gospodinjstev in vpliv stanovanjske oskrbe na kakovost življenja. Za Slovenijo je namreč značilna nizka prostorska mobilnost, kar potrjuje omejene stanovanjske priložnosti gospodinjstev na eni strani ter neoptimalno rabo stanovanjskega fonda glede na spreminjajoče se potrebe in zmožnosti gospodinjstev na drugi. Raziskava o stanovanjski oskrbi je nujna tudi zato, ker bo treba v Sloveniji v prihodnje prenoviti oziroma pripraviti novo strategijo glede vzdrževanja in prenove stanovanjskega fonda. Zadnja celostna anketna analiza stanovanjske oskrbe je bila v Sloveniji opravljena leta 2005. Od takrat se je stanovanjska oskrba močno spremenila, drugačne so tudi potrebe in položaj gospodinjstev. Zato je treba ponovno izvesti celostno analizo stanovanjske oskrbe v Sloveniji s pomočjo anketne raziskave na reprezentativnem vzorcu v vseh dvanajstih statističnih regijah. Namen projekta je zato izvesti celostno analizo stanovanjske oskrbe v Sloveniji ter pridobiti vpogled v vire, potrebe, preference in ravnanja gospodinjstev na področju stanovanjske oskrbe.

V5-24028 - Umestitev mobilnostnih načrtov za novogradnje v proces prostorskega načrtovanja

Vodja: dr. Luka Mladenovič

Obdobje 2024-2026

Financiranje: 54.906,00 € (v letu 2025)

Na podlagi tujih izkušenj pridobljenih iz literature, sodelovanja pri največjem evropskem projektu na to temo (MAX) ter izkušenj iz izdelavo MN v Sloveniji lahko ugotovimo, da bi bila za večje učinke MN (predvsem glede sprememb potovalnih navad uporabnikov v smeri večje uporabe trajnostnih načinov potovanja) veliko bolj učinkovita njihova priprava že med načrtovanjem novogradenj. Tako bi lahko vplivali na zagotavljanje dostopnosti novogradnje z različnimi prometnimi načini, tako z zagotavljanjem boljših pogojev za hojo, kolesarjenje in javni potniški promet, kakor z omejevanjem in umirjanjem osebnega in tovornega motornega prometa ter upravljanjem parkiranja. Vendar za to manjkajo sistemske ureditve in nekateri ključni mehanizmi, s katerimi bi lokalne skupnosti lahko vplivale na investitorje, da take načrte pripravijo ter kasneje tudi izvajajo. Raziskovalni projekt bo na podlagi raziskav obstoječe literature, primerov dobrih praks iz tujine in obravnave primerov iz nacionalne prakse iskal načine za ustrezno umestitev mobilnostnih načrtov za novogradnje v postopke prostorskega in prometnega načrtovanja. V okviru projekta bodo opredeljene naloge in pristojnosti države in občin na tem področju, identificirane potrebe po spremembah in dopolnitvah obstoječe zakonodaje in okrepitvi znanj, s katerimi bodo lahko vsi ključni deležniki učinkovito sodelovali pri pripravi teh načrtov. Predvideni rezultati projekta bodo omogočili vpogled v možnosti in

usmeritve za razvoj tega pomembnega orodja, s katerim želimo poskrbeti za boljšo integracijo prostorskega in prometnega načrtovanja na nacionalni ravni.

V5-24031 - Arhitekturne tipologije in arhitekturne krajine in regije Slovenije 4

Vodja: dr. Matej Nikšič

Obdobje 2024-2027

Financiranje: 19.296,15 € (v letu 2025)

Ciljni raziskovalni projekt "Arhitekturne tipologije in arhitekturne krajine in regije Slovenije 2" analizira prostorsko identiteto Slovenije skozi naselbinske in arhitekturne tipologije. Projekt nadgrajuje prejšnjo raziskavo in metodo MAPPI ter prispeva priročnik AUOPI za ohranjanje prostorske identitete. Cilj je ustvariti celovito analizo prostorskih in arhitekturnih značilnosti, vključno s tipologijami, ki jih temeljno delo Fistra s sodelavci (1993) še ni vsebovalo. V fokusu so tipologije, prispevajo k ohranjanju identitete slovenskih krajin in naselij, ter obravnava vplivov podnebno-okoljskih problematik na prostorsko identiteto. V okviru ciljev projekta bo v septembru 2025 v Ljubljani v soorganizaciji UIRS in UNI LJ organizirana konferenca RCA.

1.7.2. Odprta znanost

Osnovna ideja odprte znanosti je transparentnosti, sodelovanje in deljenje rezultatov znanstvenih raziskav v raziskovalni skupnosti in splošni javnosti. Odprta znanost zagotavlja, da je poleg rezultatov, vključujoč, pravičen in trajnosten tudi znanstveno raziskovalni proces.

Osnovni cilji odprte znanosti so:

- zagotoviti večjo stopnjo enakopravnosti med raziskovalci,
- zagotoviti odprtost znanstvenih vsebin, orodij in postopkov,
- zagotoviti sledljivost podatkov,
- spodbujati sodelovanje in pretok informacij v akademski skupnosti,
- spodbujati približevanje javnosti in akademske skupnosti,
- zagotoviti pomembnejšo vlogo znanosti pri reševanju družbenih in globalnih izzivov.

V Sloveniji področje odprte znanosti urejajo nacionalni dokumenti:

- zakon o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti (ZZrID),
- resolucija o znanstvenoraziskovalni in inovacijski strategiji Slovenije 2030 (ReZrIS30),
- uredba o izvajanju znanstvenoraziskovalnega dela v skladu z načeli odprte znanosti
- akcijski načrt za odprto znanost,
- zakon o dostopu do informacij javnega značaja (ZDIJZ, člen 6č),

Akcijski načrt za odprto znanost je izvedbeni dokument Resolucije o znanstvenoraziskovalni in inovacijski strategiji Slovenije, ki določa aktivnosti, kazalnike, nosilce aktivnosti ter trajanje in vire financiranja za prilagoditev nacionalnega raziskovalnega prostora načelom odprte znanosti. Dokument vključuje tudi informacije o sodelujočih in sredstvih, potrebnih za učinkovito izvajanje načrta.

Na UI smo konzorcijski partnerji projekta SPOZNAJ – Podpora pri uvajanju načel odprte znanosti v Sloveniji. Gre za nacionalni projekt, ki se izvaja v okvirju nacionalnega Načrta za okrevanje in odpornost (NOO) Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in inovacije.

Namen projekta je uvesti načela odprte znanosti v znanstvenoraziskovalno delo in uskladiti delovanje dvajsetih javnih raziskovalnih organizacij z načeli odprte znanosti. V okviru projekta bodo konzorcijski partnerji uskladili svoje delovanje z ReZrIS30, ZZrID in Uredbo o izvajanju znanstvenoraziskovalnega dela v skladu z načeli odprte znanosti, s čimer bo njihovo delovanje skladno z določili glede odprte znanosti v Evropskem raziskovalnem prostoru. Partnerji projekta bodo izvedli usposabljanja za različne deležnike odprte znanosti, specialistična izobraževanja za ravnanje s FAIR in odprto dostopnimi raziskovalnimi podatki, pripravili priročnik o odprti znanosti in vzpostavili podporo za odprto znanost v lastnih organizacijah.

Koordinatorica projekta: dr. Tea Romih, CTK; vodja projekta na UI: Simon Koblar; sodelavka na projektu Vesna Slabe

Trajanje projekta: 1. 5. 2023 – 30. 6. 2026

V okviru projekta so letu 2024 potekale naslednje aktivnosti:

- redna udeležba na konzorcijskih sestankih,
- obveščanje o aktualnih temah, dogodkih, novostih, izobraževanjih in podobno s področja odprte znanosti preko družabnih omrežij, novice in spletne strani inštituta,
- udeležba na Nacionalnih dogodkih projekta SPOZNAJ,
- udeležba na Usposabljanju za podatkovne skrbnike v organizaciji CTK ter ostalih izobraževanjih na temo odprte znanosti in sorodnih tem,
- redno obveščanje raziskovalcev UI o vseh dogodkih in izobraževanjih na temo odprte znanosti,
- priprava načrta prilagoditev na UI
- predstavitev tematike Znanstvenemu svetu UI, posameznih raziskovalcem in nekaterim vodjem projektov.

V letu 2025 načrtujemo sledeče aktivnosti iz akcijskega načrta za odprto znanost:

A6.2.1/4.1 Organiziranje mreže informacijske podpore odprte znanosti za zagotavljanje usklajenega usposabljanja raziskovalcev za podporo FAIR in odprti znanosti v Sloveniji.

Sodelovanje v skupini podpornih strokovnjakov/koordinatorjev za podporo osebju na ravni končnih prejemnikov in širše pri usposabljanju in izvajanju delovanja po načelih odprte znanosti v okviru projekta SPOZNAJ.

A6.2.1/4.2 Vzpostavitev strokovne podpore za razreševanje avtorskopравnih in etičnih vprašanj raziskovalnega dela v kontekstu odprte znanosti.

Sodelovanje na izobraževanjih na temo avtorskopравnih in etičnih vprašanj v raziskovalnem delu v okviru projekta SPOZNAJ. Seznanjanje etične komisije na UIRS s to tematiko.

A6.2.1/4.4 Promocija slovenske znanosti v kontekstu uporabe načel odprte znanosti.

Sodelovanje pri pripravi razstave v okviru projekta SPOZNAJ. Promocija po ustaljenih kanalih (spletna stran, Facebook, novice)

A6.2.3/2.5 Dopolnitev pravilnikov in organizacijskih navodil JRO in drugih deležnikov za zagotavljanje odprtega dostopa do vseh vrst znanstvenih objav oz. digitalnih objektov.

Čakamo na pravilnik o nazivih s strani ARIS, ki je osnova za izdelavo pravilnika JRO. Seznanitev znanstvenega sveta s potrebo po dopolnitvah in spremembah pravilnikov.

A6.2.2/4.1 Prenova internih pravilnikov/meril JRO v skladu s priporočili/dobrimi praksami ERA in EHEA glede vrednotenja in ocenjevanju dela raziskovalcev, visokošolskih učiteljev in sodelavcev (za potrebe kadrovanja, napredovanja, določanja mesečne ali letne uspešnosti ipd.) z namenom spodbujanja prakticiranja načel odprte znanosti.

Čakamo na pravilnik o nazivih s strani ARIS, ki je osnova za izdelavo pravilnika JRO. Seznanitev znanstvenega sveta s potrebo po dopolnitvah in spremembah pravilnikov. Sodelovanje v aktivnostih v okviru projekta SPOZNAJ.

A6.2.1/4.2 Podpora raziskovalcem na začetku kariere za spodbujanje udejstvovanja na področju odprte znanosti (spodbujanje prakticiranja odprte znanosti preko postopkov za pridobitev doktorskega naziva, uvedba aktivnosti za pridobitev znanj in veščin za odprto znanost za raziskovalce na začetku kariere, vzpostavitev sheme za prepoznavanje in priznanja tistim raziskovalcem na začetku kariere, ki so pri udejstvovanju na področju odprte znanosti dosegli vidnejše rezultate).

Pri uvajanju načel odprte znanosti bo poseben poudarek na spodbujanju raziskovalcev na začetku kariere. Prejemali bodo informacije o aktivnostih na projektu SPOZNAJ. Po potrebi bodo deležni dodatne podpore osebja, ki dela na projektu SPOZNAJ.

A6.2.3/2.3 Povečati delež znanstvenih publikacij in raziskovalnim podatkov objavljenih v odprtem dostopu, ki izhajajo iz raziskav, financiranih z javnimi sredstvi (sofinancirane z javnimi viri v višini 50 % ali več in ki ne zapadejo med izjeme glede odprtega dostopa)

Informiranje raziskovalcev o prednostih objavljanja podatkov po načelih FAIR. Doseči želimo 90 % vseh znanstvenih publikacij.

A6.2.3/2.3 Povečati delež znanstvenih publikacij in raziskovalnim podatkov objavljenih v odprtem dostopu, ki izhajajo iz raziskav, financiranih z javnimi sredstvi (sofinancirane z javnimi viri v višini 50 % ali več in ki ne zapadejo med izjeme glede odprtega dostopa).

Vsaj 40 % znanstvenih objav bo imelo objavljene tudi raziskovalne podatke. Raziskovalcem bomo svetovali pri pripravi podatkov za oddajo v repozitorije.

A6.2.3/2.5 Dopolnitev pravilnikov in organizacijskih navodil JRO in drugih deležnikov za zagotavljanje odprtega dostopa do vseh vrst znanstvenih objav oz. digitalnih objektov.

Priprava internih priporočil in navodil za zagotavljanje odprtega dostopa do znanstvenih objav ter priporočila o ravnanju z raziskovalnimi podatki.

A6.2.3/3.4 Organizacija učinkovite podpore pri ravnanju z raziskovalnimi podatki na JRO.

Podporna delovna skupina za odprto znanost bo pripravila priporočila in svetovala raziskovalcem.

A6.2.4/2.2 Povezovanje slovenske raziskovalne skupnosti z Evropskim oblakom odprte znanosti – EOSC in zastopanje Slovenije v EOSC Association.

Posredovanje relevantnih informacij raziskovalcem.

A6.2.5/1.6 V okviru mreže informacijske podpore odprti znanosti podpora razvoju občanske znanosti.

Vključevanje v mrežo občanske znanosti.

A6.2.5/2.3 Promocija občanske znanosti v znanstvenoraziskovalni skupnosti (med JRO), zlasti med doktorskimi kandidati in v širši družbi.

Promocija občanske znanosti med zaposlenimi in spodbujanje in podpora pri vključevanju občanske znanosti v raziskovalni proces.

A6.2.1/2.3 Urediti vprašanja delovnega mesta »podatkovni svetovalec« (sistemizacija delovnega mesta, karierni razvoj, vnos v kolektivno pogodbo, plačni razred H2 ali enakovredno (specializirano podporno osebje).

Umestitev delovnega mesta v sistematizacijo delovnih mest.

A6.2.6/2.1 Vzpostavitev slovenske mreže znanstvenih založnikov, ki se zavzemajo za odprto znanost.

Vključitev v mrežo z našo znanstveno založbo, v kolikor bo mreža v tem letu že vzpostavljena. Prispevanje gradiv na skupen portal.

A6.2.6/4.1 Strategija razvoja znanstvenega/akademskega založništva.

Ravnanje po vzpostavljenih naprednih smernicah.

A6.2.6/4.2 Razvoj znanstvenega založništva v okviru institucionalnih repozitorijev.

Preučitev možnosti objavljanja člankov v dodatne repozitorije (poleg dLib, kamor že objavljamo).

A6.2.6/3.1 Podpora poslovnemu modelu založništva, ki ne sloni na plačevanju stroškov procesiranja (APC) – diamantni odprti dostop.

Že imamo vzpostavljen diamantni poslovni model odprtega dostopa.

1.7.3. Mednarodno sodelovanje in mednarodni projekti

Projekti - Obzorje Evrope

DISTENDER - DevelopIng STRatEgies by integrating mitigation, aDaptation and participation to climate change Risks

Vodja: dr. Barbara Goličnik Marušić

Obdobje: 2022-2025

Financiranje: 241.625,00 €

DISTENDER je raziskovalno-inovacijski projekt (RIA). Ukvarja se z razvojem in preizkusom celostnih strategij. Sloni na metodološkem okviru, ki vključevanje strategij prilagajanja podnebnim spremembam in blaženja podnebnih sprememb dosega s participativnimi pristopi, ki vključujejo odziv na vplive in tveganja zaradi podnebnih sprememb. Ti so podprti s kvantitativno in kvalitativno analizo, ki omogoča hkratno razumevanje medsebojnih vplivov, sinergij in kompromisov. Celostne pristope k blaženju in prilagajanju je treba prilagoditi razmeram v posameznem kontekstu. DISTENDER bo razvil niz kvalitativnih in kvantitativnih družbeno-ekonomsko-podnebnih scenarijev z več dejavniki s

pomočjo a participativnega procesa, ki združuje znanje od spodaj navzgor vključujoč lokalno pomembne dejavnike z informacijami od zgoraj navzdol vključujoč globalne evropske družbeno-ekonomske povezave. Za analizo zapletenih interakcij v več sektorjih bo razvito orodje za modeliranje medsektorske in večsektorske ocene učinka, vključno z okvirom za ekonomsko vrednotenje. Analiziran bo gospodarski učinek različnih prizadevanj, vključno s poravnavo odškodninskih zahtevkov, in kako se spremenijo vzorci sektorskih dejavnosti po različnih scenarijih ob upoštevanju posrednih in kaskadnih učinkov. Gre za inovativen projekt, ki združuje tri ključne koncepte: navzkrižno merilo, integracijo/harmonizacijo in preverjanje robustnosti. DISTENDER bo sledil pragmatičnemu pristopu z uporabo metodologij in orodij v številnih evropskih študijah primerov (šest osrednjih in pet sledilnih), ki odražajo presek izzivov prilagajanja in blaženja podnebnih sprememb. Znanje, pridobljeno s projektom DISTENDER, bo na voljo v sistemu za podporo odločanju (DSS), ki bo vključeval smernice, priročnike, enostavna orodja za uporabo in izkušnje iz uporabe študij primerov.

UIRS je bil intenzivno vključen že v prijavi projekta. Sodeluje v vseh delovnih paketih. Ima izrazito povezovalno vlogo med delovnimi paketi, ter vodi delovni paket 2 Co-Creations & Stakeholder Engagement. V okviru delovnega paketa 2 se bo letu 2024 izvedel drugi niz delavnic z deležniki v vseh osrednjih študijah primerov na temo oblikovanja strategij prilagajanj in blaženj podnebnih sprememb. Poleg intenzivnih vsebinskih in organizacijskih priprav za vse študije primerov, bo UIRS sodeloval tudi pri izvedbi delavnic na Dunaju.

Blue Green Governance - Innovative governance, environmental observations and digital solutions in support of the Green Deal

Vodja: dr. Barbara Goličnik Marušić

Obdobje: 2024-2027

Financiranje: 268.750,00 €

Glavni cilj projekta BlueGreen Governance je razviti inovativne sisteme upravljanja s kopnim in morjem, ki temeljijo na znanstvenih dokazih in vključevanju informacij na podlagi družbene izbire. Sedanje upravljanje oceanov, morij in obal je razdrobljeno na več institucionalnih ravneh in političnih področij ter temelji na preteklih izkušnjah. BlueGreen Governance si prizadeva za inovativen pristop k upravljanju morij in obalnih območij, ki: spodbuja povezovanje med institucionalnimi ravnmi in sektorskimi politikami z jasnim vplivom na rabo kopnega in morja; pri vključevanju državljanov v procese odločanja vključuje tudi znanstvene dokaze relevantne za tematike odločanja; se napovedno odziva na spreminjajoče se fizične razmere; ter v podporo prejšnjim trem točkam uporablja orodja e-uprave. S to usmeritvijo in pristopom se projekt odziva na potrebo po bolj informiranih procesih odločanja, družbeni vključenosti in digitalnih inovacijah ter spodbuja bolj usklajene in učinkovite vmesnike med znanostjo, politiko in družbo. Spodbujanje boljših interakcij med znanostjo in politiko, znanostjo in družbo ter družbo in politiko bo vključeno v digitalno preobrazbo in uporabo orodij e-upravljanja za sooblikovanje in zagotavljanje storitev. BlueGreen Governance bo te inovativne sheme upravljanja izvajal in ocenjeval v osmih primerih v več evropskih regijah in morskih bazenih ter se naučil, kako s krepitvijo zmogljivosti sprožiti in olajšati učinkovite institucionalne spremembe. Študijski primeri so: občina Valencia (Španija), Severni Jadran (Slovenija, Italija), Solent (Velika Britanija), Zahodna Šelda (Belgija), Fjord Oslo (Norveška), Kanarski otoki (Španija) in Francoski Departma Reunion (Francija). S tem geografskim obsegom bo projekt raziskal pet morskih bazenov (zahodno Sredozemsko morje, vzhodno Sredozemsko morje, Severno morje, Atlantski ocean in Indijski ocean), vključno z enim nadnacionalnim morskim bazenom (tj. primer severnega Jadrana) in enim nadnacionalnim rečnim bazenom (tj. primer zahodne Šelde).

UIRS vodi testni primer Severni Jadran in bo aktivno vključen v projekt ves čas trajanja projekta. Prvi pred-otvoritveni sestanek bo v spletni obliki v januarju. Otvoritveni sestanek je predviden aprila v Valenciji.

SPADES - Spatial Planning And DEsign with Soils (prostorsko načrtovanje in oblikovanje z upoštevanjem tal (prsti))

Vodja: Boštjan Cotič,

Obdobje: 2024-2028

Financiranje: 232.300,00 €

Poslanstvo projekta SPADES je razviti, testirati in izvajati pristope, ki vključujejo pomen tal (soil) v procesu prostorskega načrtovanja in oblikovanja. To bo doseženo tako, da se cilji Misije za tla, kot so izboljšanje zdravja tal, zmanjšanje globalnega odtisa in izboljšanje znanja o tleh povežejo s koncepti, pristopi in rešitvami prostorskega načrtovanja. Pri tem se bo upoštevalo mehanizme delovanja tal (ekosistemske storitve), s ciljem zagotoviti bolj zdrave, odporne in ozaveščene skupnosti v mestih in na podeželju v celotni Evropi.

Projekti – JPI Urban Europe

H5-8295 - NATURO: Engagement of marginalised groups in NBS planning and management via long-term mosaic governance

Vodja: dr. Barbara Goličnik Marušič

Obdobje: 2023-2026

Financiranje: 220.396,60 €

Cilj projekta NATURO je razviti strateški okvir, vključno s procesom in metodologijo, za krepitev zmogljivosti in opolnomočenje lokalnih skupnosti in zainteresiranih strani civilne družbe za soustvarjanje nacionalnih strateških načrtov. Projekt bo zlasti preučil, kako lahko tako imenovano mozaično upravljanje v kombinaciji z dolgoročnim in celostnim načrtovanjem in upravljanjem NBS (na naravi temelječih rešitev) poveča kakovost življenja ranljivih skupin s preoblikovanjem in spremembo uporabnosti obstoječih mestnih odprtih prostorov ob vključevanju NBS na primeru intervencij izpeljanih v tako imenovanih Micro Urban Living Labs. S tem se bo okreplila socialna in ekološka odpornost mestnih območij. NATURO bo razvijal, uporabljal in ocenjeval dolgoročne pristope upravljanja za vključujoče načrtovanje in upravljanje z NBS na lokalni ravni v različnih evropskih urbanih okoljih, pri čemer bo dosegel ranljive skupine z neenakim (oviranim) dostopom do obstoječih odprtih prostorov, ki so v funkciji NBS. Ta pristop lahko omogoči bolj vključujoč in trajen dostop do NBS na urbaniziranih območjih po vsej Evropi. NATURO obravnava potrebo po politični, finančni in javni podpori za NBS na različnih ravneh, in sicer s krepitvijo obstoječih upravnih struktur, delom na mikroravni z lokalnimi skupnostmi ter njihovim delovanjem v okviru obstoječih proračunskih in časovnih okvirih. NATURO bo doprinesel k prepoznavanju in usmerjanju dolgoročnih sprememb v procesih lokalnega upravljanja in oblikovanja politik, ki lahko resnično spremenijo način implementiranja NBS v mestnih okoljih in preizpraša vloge uporabnikov pri njihovi uporabi. To bo pripomoglo k ponovitvi in prenosljivosti znanj in pristopov, s čimer se bo zmanjšala neenakost pri dostopu do NBS kot ključnih značilnosti udobnih in kakovostnih odprtih prostorov v Evropi.

UIRS je aktivno vključen v vse delovne pakete, vodi delovni paket 3 So-učenje in vrednotenje. Sicer ima UIRS tim pomembno vlogo tudi v delovnem paketu 1, ki se posveča zasnovi konceptualnih in strateških okvirov, ki temeljijo na najnovejših znanjih. Tesno bomo sodelovali s testnim primerom v Sloveniji: občino Velenje.

Ostali EU projekti

CARE4CLIMATE - Boosting greenhouse gas emissions reduction by 2020 with a view to 2030 – promoting sustainable transport, energy efficiency, renewable energies and sustainable, climate protecting land use in the transition to low carbon society (LIFE Integrated projects 2017 - Climate Action)

Vodja: doc. dr. Luka Mladenovič

Financiranje: 1.154.800,00 € za obdobje 2019-2027

Namen projekta je spodbujanje zmanjševanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 s pogledom na leto 2030, skozi promocijo trajnostne mobilnosti, energetske učinkovitosti, rabe obnovljivih virov energije in trajnostne rabe tal, pri prehodu v nizkoogljično družbo.

PlanToConnect - Mainstreaming ecological connectivity in spatial planning systems of the Alpine Space (Alpine Space Interreg VI-B 2021-2027)

Vodja: Mag. Andrej Gulič

Financiranje: 377.512,50 € za obdobje 2022-2025

V projektu PlanToConnect bo potekalo načrtovanje ekoloških omrežij na pilotnih območjih. Pri tem bo uporabljeno znanje in izkušnje, pridobljene v projektu, kakor tudi iz že zaključenih projektov, kot so ALPBIONET2030, OpenSpaceAlps in DinAlpConnect. Projekt bo prispeval k razvoju celovitega omrežja zelene in modre infrastrukture v alpskem prostoru. Izvajalci projekta bodo v sodelovanju z deležniki pripravili strategijo načrtovanja za ekološko povezljivost v alpskem prostoru. V strategiji bodo opredeljena skupna prednostna področja načrtovanja in celovit nabor instrumentov za krepitev zmogljivosti (smernice, orodja in sistem praktičnega usposabljanja) za usklajeno ohranjanje/vzpostavljanje prednostnih ekoloških koridorjev. Pripravljeni instrumenti bodo preizkušeni na pilotnih območjih. Poudarek projekta je na posodobitvi sistemov načrtovanja na Območju Alp z vključevanjem vprašanj

biotske raznovrstnosti, podnebja in ekološke povezljivosti v orodja prostorskega načrtovanja in sektorske politike. V projektu bo vzpostavljena transnacionalna delovna skupina, ki bo prispevala k boljši prenosljivosti rezultatov projekta in njihovi trajnosti po zaključku projekta. Sodelovanje z organi Alpske konvencije in akcijskimi skupinami EUSALP bo povečalo pomen rezultatov projekta in olajšalo njihovo razširjanje.

GreenScape - Climate change in urban environment in central Europe (CENTRAL EUROPE Interreg VI-B 2021-2027)

Vodja: dr. Vlasta Vodeb

Financiranje: 190.000,00 € za obdobje 2023-2025

Projekt GreenSpace pomeni nadaljevanje projekta BhENEFIT in naslavlja izzive, s katerimi se soočajo urbana območja zaradi ekstremnih vremenskih pojavov in podnebnih sprememb. Tema projekta je iskanje ustreznih prostorskih rešitev predvsem za problematiko toplotnih otokov, kulturno dediščino s krepitvijo sodelovanja na horizontalni in vertikalni ravni.

NEXTLEVEL Parking - Pushing a parking management approach on the agendas to green mobility strategies in functional urban areas (CENTRAL EUROPE Interreg VI-B 2021-2027)

Vodja: dr. Aljaž Plevnik

Financiranje: 153.450,00 € za obdobje 2023-2025

Ključni izziv, s katerim se spopada projekt NEXTLEVEL Parking je spodbujanje in zagotavljanje učinkovite, bolj zelene in trajnostne mobilnosti v mestih. Splošni cilji projekta so zmanjšati uporabo avtomobilov v funkcionalnih mestnih območjih Srednje Evrope in izboljšati zagotavljanje trajnostnih alternativ in bolj prijaznih okolij za življenje s širšo uporabo upravljanja parkiranja: upravljanje, dodeljevanje in določanje cen parkiranja na ulici in zunaj nje na način, da njeni stroški parkiranja postanejo preglednejši za voznike in tako vplivajo na njihove potovalne izbire.

proCURE - Joining forces for a sustainable procurement in small municipalities (ERASMUS + 2023-2025)

Vodja: Sergeja Praper Gulič

Financiranje: 40.160,00€ za obdobje 2023-2025

Cilj projekta proCURE je osveščati člane občinskega osebja in politične odločevalce o načelih trajnostnega javnega naročanja ter jih opremiti s samozavestjo pri uresničevanju trajnostne prakse na njihovih delovnih mestih. V lokalnih organih se administrativno osebje pogosto zaveže svojemu delu, zato je zagotavljanje praktičnega gradiva za vseživljenjsko učenje in strokovni razvoj ključni cilj našega projekta. Poleg tega si prizadevamo zapolniti vrzel v poklicnem izobraževanju ter zagotoviti praktično učno gradivo na temo trajnostnega javnega naročanja.

Be Ready - UrBan hEat islands REsilience, prepAreDness and mitigation strategY (INTERREG Podonavje 2021-2027)

Vodja: Barbara Mušič

Financiranje: 109.350,20€, za obdobje 2023-2025

Projekt Strategija za odpornost, pripravljenost in blaženje podnebnih sprememb na območjih urbanih toplotnih otokov (akronim: Be ready), ki ga finančno podpira program Podonavje, se je uradno začel 1.1.2024 in traja do 30.6.2026 (30 mesecev). UIRS je eden izmed strokovnih partnerjev projekta, ki bo sodeloval pri razvoju metodologij in orodij za soočanje se z izzivi posledic toplotnih otokov. Urbani toplotni otoki (UHI) so skupni izziv projekta, s katerim se bo ukvarjalo 19 partnerjev in 9 pridruženih partnerjev iz 12 držav z namenom okrepiti pripravljenost in prilagoditi zmogljivost družbe za spopadanje se z vplivi podnebnih sprememb ter spodbudili odpornost na ravni mest. Projektni pristop bo partnerjem omogočil, da izvedejo ciljno usmerjene ukrepe za soočanje se s posledicami UHI na kritičnih območjih mest. V pilotnih projektih v mestih bodo preizkušene rešitve na treh področjih: "zelena akupunktura" (posegi, ki temeljijo na vegetaciji), "bela akupunktura" (inovativne rešitve povezane s površinami in materiali) in "modra akupunktura" (inovativna uporaba vodnih elementov). V letu 2024 bo UIRS sodeloval pri razvoju

metodologij in orodij za vrednotenje ranljivosti prostora in evidentiranje območij z največjo ranljivostjo z vidika pojava toplotnih otokov, ki se bodo začeli testirati v partnerskih mestih v drugi polovici leta. V istem obdobju bo UIRS sodeloval tudi pri razvoju metodologij za delavnice in testiranje metodologij in orodij, izdelavi publikacijskega gradiva za prebivalce na temo toplotnih otokov in razvoj e-orodij za vrednotenje toplotnih otokov.

ROAD3P_Razširimo Obzorja Ambiciozno in Dinamično s Podporo Projektnih Pisarn (EU – NextGenerationEU in Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport)

Vodja: Nada Hozjan

Financiranje: 184.833,50€, za obdobje 2023-2026

Projekt ROAD3P povezuje 6 javnih raziskovalnih zavodov (ZAG, IER, UIRS, INV, HIDROINŠTITUT in IMFM) in je namenjen krepitvi podpornega okolja projektnih pisarn, ki so pomemben člen pri izvajanju aktivnosti, povezanih s prijavi na javne razpise in izvajanjem projektov centraliziranih programov EU, s poudarkom na razpisih in projektih Obzorja Evropa.

Projekt ROAD3P združuje različno velike in različno razvite projektne partnerje v homogeno celoto povezujočega se konzorcija, ki sloni na temeljih inovativnosti in povezovanju različnih raziskovalnih organizacij. Prav to povezovanje vodi k raziskovalni odličnosti in povečani uspešnosti prijav na program Obzorje Evropa in ostale centralizirane EU programe.

Cilj projekta ROAD3P je okrepiti vlogo, položaj in uspešnost slovenskih javnih raziskovalnih organizacij, predvsem partnerjev projekta ROAD3P, v okviru centraliziranih programov EU, pri čemer se bo izboljšalo podporno okolje za pripravo kakovostnih predlogov, okrepile se bodo kompetence zaposlenih v projektnih pisarnah oziroma v okviru podpornega okolja javnih raziskovalnih organizacij, hkrati pa se bo bistveno izboljšala raven usposobljenosti potencialnih prijaviteljev, kar bo vplivalo na optimizacijo obsega delovnih nalog ter potrebne podpore v okviru javnih raziskovalnih organizacij. V okviru projekta ROAD3P bomo ustanovili 5 projektnih pisarn, nadgradili eno obstoječo projektno pisarno in izvedli 7 novih zaposlitev v projektnih pisarnah partnerjev. Konzorcij bo organiziral skupno 35 dogodkov, ki bodo vključevali različne vsebine od mreženja (tudi s partnerji drugih konzorcijev predmetnega JR), delavnice in seminarje za prijavo na razpise, za pripravo in izvajanje projektov, prenos dobrih praks tudi iz tujine ipd. s ciljem, da se na ravni organizacij poveča število in/ali uspešnost prijav. Vsak projektni partner bo organiziral vsaj 5 različnih dogodkov.

Predvideni dogodki so namenjeni krepitvi kompetenc celotnega projektne podpornega okolja pri projektnih partnerjih, nekateri predvidevajo tudi vključitev raziskovalcev. Organizirali bomo 2 javna dogodka mreženja gospodarskega in raziskovalnega sektorja z namenom povezovanja ključnih akterjev pri pripravi uspešnih projektnih predlogov.

CICADA4CE - Efficiency of the Climate Change ADaptation management by integration of ecosystem services and smart social approaches in Central European cities (Učinkovito upravljanje prilagajanja na podnebne spremembe z integracijo ekosistemskih storitev in pametnih družbenih pristopov v mestih srednje Evrope)

Vodja: Boštjan Cotič,

Financiranje: 166.900,00 €, za obdobje 2024-2026.

Cilj projekta CICADA4CE je krepitev urbanih strategij/načrtov za prilagajanje podnebnim spremembam, vključno z naravi temelječimi rešitvami (Nature-based Solutions, NbS), ekosistemskimi storitvami ter njihovo integracijo s "trdimi" tehničnimi/tehnološkimi rešitvami. Ta pristop bo povezan tudi z motiviranjem, angažiranjem in vključevanjem lokalnih skupnosti, kar bo omogočilo skupno načrtovanje in izvajanje prilagoditvenih aktivnosti v mestih. Aktivnosti bodo temeljile na ekosistemskih rešitvah in v sodelovanju z lokalnimi skupnostmi (Ecosystem with Community-based Adaptation - ECbA).

Connect2tourism - Nova hitra železniška povezava in čezmejne rešitve trajnostne mobilnosti – nove priložnosti za na turističnih in kulturnih potencialih temelječ gospodarski razvoj skupne regije

Vodja: Luka Mladenovič,

Financiranje: 219.715,80 €, za obdobje 2025-2027.

Projekt se osredotoča na izzive turistične in prostočasne mobilnosti v čezmejni regiji. Območje Karavanke UNESCO Globalnega Geoparka je privlačno območje za preživljanje prostega časa, zato je ponudba prostočasnih in turističnih aktivnosti pestra. Vendar to povzroča povečevanje uporabe motoriziranega osebnega prevoza. V preteklih letih so si na obeh straneh meje prizadevali za izboljšanje ponudbe javnega potniškega prometa (JPP), vendar so ta prizadevanja bila omejena na pristojnosti državnih/deželni institucij in praviloma niso bila medsebojno usklajena ali pa niso v zadostni meri upoštevala potreb in pričakovanj obiskovalcev.

Načrtovano skorajšnje odprtje železnice Koralm (pod Golico) bo izboljšalo dostopnost obiskovalcev do potniških terminalov v neposredni bližini geoparka, čemur mora slediti tudi ponudba drugih povezav JPP za obisk parka. Za to, in odpravljanje obstoječih vrzeli, bo potrebna skupna čezmejna strategija. S projektom želimo med drugim uvesti novo povezavo JPP v obliki čezmejnega avtobusnega prevoza „Geoparkbus«, vključno z razvojem multimodalnih prestopnih točk ob trasi. S sodelovanjem ključnih regionalnih in nacionalnih/deželni institucij v projektu ter vključevanjem turističnega gospodarstva v sodelovanje, bomo zagotavljali trajnost rezultatov. Pomembno bo, da se pilotna izvedba nove povezave JPP vključi sistem javne gospodarske službe na slovenski in avstrijski strani. Dodatno bo tekom projekta preizkušana uvedba rešitve premagovanja zadnjega kilometra (last mile). Aktivna vloga ključnih institucij upravljanja JPP z obeh strani meje že tekom zasnove, preizkusa in zagotavljanja trajnostni rezultatov daje projektu posebno težo in bi lahko ponudila model, kako k temu pristopati na drugih čezmejnih območjih.

FUNDA -Enhancing Institutional Capacities for Managing Functional Urban Areas in the Danube Region

Vodja: Vlasta Vodeb

Financiranje: 170.000,00 €, za obdobje 2025-2027.

V Podonavju obstajajo velike razlike med regijami in državami. Na območju Podonavja se ne uporablja dovolj celostnih politik, primanjkuje virov za njihovo izdelavo in izvajanje. Projekt preučuje možnosti izboljšanja metodologij upravljanja funkcionalnih urbanih območij v Podonavski makroregiji s preučevanjem politik prostorskega razvoja, zbiranjem dobrih praks, testiranjem metodologije upravljanja na pilotnih območjih s poudarkom na ključnih izzivih, kot so javne storitve in demografija, zelena infrastruktura in gospodarstvo. Rezultati bodo podprli vzpostavitev nadnacionalnega modela upravljanja v skladu z ESDR PA10. Glavni pričakovani rezultati projekta so tudi vzpostavitev mreže FUA-NET kot vzorčne mreže za vključena mesta in deležnike.

1.7.4 Opis strokovnih nalog oziroma javne službe z drugih področij dela

Ministrstvo za naravne vire in prostor

48. Člen Zakona o urejanju prostora ZUreP-3 (Ul. RS št. 199/21) in četrti odstavek 3. Člena Sklepa o preoblikovanju Urbanističnega inštituta Republike Slovenije v Javni raziskovalni zavod (Uradni list št. 13/93, 46/93, 65/99, 96/03, 11/06, 68/08, 47/11 in 74/18), določata, da se v vsakoletni program dela Urbanističnega inštituta RS (UIRS), na predlog ministrstva za naravne vire in prostor, vpišejo naloge na področju razvojne in strokovno tehnične podpore. Naloge obsegajo razvojno in strokovno tehnično podporo pri prenovi, nadgradnji in izvajanju zakonodajnega sistema na področju urejanja prostora. V obdobju 2024-2025 bodo naloge usmerjene v podporo na področju priprave strokovnih podlag po vzpostavitvi novega zakona ZUreP-3 in GZ-1, ter v strokovno tehnično podporo pri izvajanju obveznih nalog ministrstva na področju urejanja prostora in urbanega razvoja.

V sodelovanju z **Direktoratom za prostor in graditev Ministrstva za naravne vire in prostor**, smo pripravili naslednje naloge in področja, ki jih bomo v letu 2025/2026 skupaj izdelali oziroma zasledovali. Na podlagi ZUreP-3 se v program dela UIRS za leto 2025/2026 zapišejo naslednje naloge:

1. Analiza kakovosti zelenih površin in dostopnosti prebivalcev

Preveritev preskrbljenosti z zelenimi površinami po metodologiji PREZENCA za dve občini (izbor po dogovoru z naročnikom) v letu 2025 (in 1-2 v letu 2026) ter na podlagi rezultatov po potrebi dopolnitev in prilagoditev metodologije.

2. Izobraževanje, usmerjanje in koordinacija izdelovalcev UZ in KZ za RPP

2. in 4. odstavek 65. člena ZUreP-3 v 65. členu za regionalne prostorske plane (krajše RPP) predpisujeta izdelavo urbanistične zasnove za mesta in druga urbana naselja (in po potrebi še za druga naselja...) (krajše UZ za RPP) in krajinske zasnove za posamezna krajinsko zaokrožena območja (KZ za RPP).

V letu 2024 sta bili izdelani metodologija in vzorčni primer UZ za RPP ter metodologija in vzorčni primer KZ za RPP. V letu 2025 in 2026 je predvidena izdelava še vseh ostalih potrebnih UZ in KZ za RPP. Ker je metodologijo in vzorčna primera izdelal UIRS s sodelavci, je smiselno, da ista inštitucija tekom izdelave preostalih potrebnih UZ in KZ skrbi za izobraževanje, usmerjanje in koordinacijo izdelovalcev UZ in KZ za RPP.

Naloga je večletna in se nadaljuje v letu 2026.

3. Prostorski plan Slovenije

Za doseganje ciljev prostorskega razvoja, kot jih določa Strategija prostorskega razvoja Slovenije (SPRS 2050), se, skladno z nameni in cilji urejanja prostora, kot jih definira Zakon o urejanju prostora (ZUreP-3, 2. člen), izdelava zasnova prostorskega plana Slovenije do 2050. V zasnovi se pripravi pregled obstoječega stanja ter pripravi v prostoru usklajen predlog izvajanja sektorskih programov in načrtov z namenom zagotavljanja racionalne in medsebojno dopolnjujoče se rabe prostora na nivoju celotne Slovenije. Urbanistični inštitut RS nalogo izvaja prednostno z lastnimi kapacitetami, po potrebi pa tudi z zunanjimi strokovnjaki. Naloga je večletna in se nadaljuje v letu 2026.

4. Novi pristopi zgoščevanja naselij v povezavi s kakovostjo bivanja in klimatskimi spremembami

Različni obstoječi pristopi zgoščevanja usmerjajo k načrtovanju večje pozidanosti ali izkoriščenosti neizkoriščenega prostora znotraj gradbene parcele stavbe. Naloga naslavlja prekomerno zgoščenost urbanega prostora (znotraj gradbene parcele in širše) ter raziskuje nove pristope zgoščevanja na različnih ravneh in z različnimi pristopi, s poudarkom na kakovosti bivanja v soodvisnosti z zelenimi površinami, primerno osvetljenostjo, pronicanjem meteornih voda, zagotavljanje varnosti v primeru naravnih in drugih nesreč, dostopnostjo in mešanjem dejavnosti.

Spreminjanje urbane gostote oziroma zgoščevanja mesta kot trajnostni cilj je kompleksen proces, pri katerem je potrebno upoštevati različne kriterije, kazalnike, ravni, procese idr. Vhodni podatki za kakovostno zgoščanje so analiza obstoječe urbane gostote glede na merilo (različne ravni mesta), naravo (strukturna in funkcionalna gostota), obstoječe procese (ekosistemski servisi), tipologijo mesta (velikost in priporočljive gostote) ter vizije razvoja mesta (potrebe po zgoščanju glede na cilje razvoja mesta). Pri zgoščevanju je potrebno zasledovati cilj SPRS 20250 – doseganje 40% odprtih grajenih in zelenih površin.

5. Prostorska dostopnost – Korak naprej od mobilnosti

Projekt bo nadaljeval aktivnosti za izboljšanje integracije prostorskega in prometnega načrtovanja. Na področju prometnega načrtovanja prihaja do spremembe načrtovalske paradigme, ki glavne poudarke in cilje namesto zagotavljanja dobrih pogojev za mobilnost, premika v širše razumevanje zagotavljanja dostopnosti. V okviru projekta bomo opredelili kaj ta sprememba pomeni za prostorsko načrtovanje. V izhodiščih projekta bomo opredelili ključne pojme, s posebnim poudarkom na treh vidikih dostopnosti: prostorski, prometni in digitalni. Za vse tri vidike bomo skušali določiti elemente, ki posegajo v prostorsko načrtovanje. Pri opredelitvi ključnih pojmov se bomo oprli tudi na velik nabor raziskovalnih in aplikativnih projektov, ki so bili na to temo v zadnjih letih izvedeni v okviru MNVP in MOPE.

Na podlagi ugotovitev bomo določili elemente prostorske dostopnosti. Skušali bomo opredeliti trenutne pristojnosti za njihovo načrtovanje in upravljanje in pripraviti predloge za spremembe in izboljšave. Glavni cilj naloge je

razumevanje kaj sprememba paradigme prinaša v prostorsko načrtovanje in kako lahko orodja prostorskega načrtovanja te spremembe podprejo.

Projekt bo potekal v dveh fazah:

I. Faza (izvedba v 2026): Prostorska dostopnost - Načrtovanje za prebivalce

Predvidene aktivnosti: opredelitev ključnih pojmov, sinteza preteklih projektov, opredelitev vplivov spremembe paradigme načrtovanja s poudarkom na dostopnosti na prostorsko načrtovanje, glavni poudarek na vsebinah načrtovanja za dostopnost prebivalcev.

Ocena sredstev: 40.000€

II. Faza (izvedba v 2027): Prostorska dostopnost – Načrtovanje za javni prostor

Predvidene aktivnosti: elementi načrtovanja dostopnosti v prostorskem načrtovanju, pristojnosti za načrtovanje in upravljanje, predlogi za spremembe in izboljšave, glavni poudarek na vsebinah načrtovanja za javni prostor.

Ocena sredstev: 60.000€

Naloga se bo začela izvajati v letu 2026 in 2027.

6. Strokovna podpora za vsebine povezovanja prostorskega načrtovanja in javnega zdravja

- a. Strokovna podpora pri izvajanju Konvencija Sveta Evrope o krajini, ki vključuje strokovno delo v ekspertnih delovnih skupinah konvencije na teme, ki so v interesu Slovenije (krajina in zdravje, krajina in okolje ipd.) in sicer vključevanje relevantnih informacij, povezanih s predmetom dela, predlogov za priporočila, strokovni pregled prevoda sprejetih priporočil SE ter poročanje in usklajevanje z naročnikom.
- b. Sodelovanje v okviru medsektorskih skupin na temo prostorskega načrtovanja za podporo javnemu zdravju na nacionalni ravni (v organizaciji MZ in NIJZ), ki za delo 2025 predvideva sodelovanje na področju 3 Urbano okolje v okviru adaptacije orodja za Vrednotenje politik telesne dejavnosti z upoštevanjem zmanjševanja neenakosti.

SEKTOR	NALOGA	SKRBNIK JN	PLAN PORABE SREDSTEV PO LETIH (z DDV)			PRORAČ. POSTAVKA (PP)	UKREP / PROJEKT
			2025	2026	2027		
SSPR	Analiza kakovosti zelenih površin in dostopnosti prebivalcev	Tomaž Miklavčič	60.000 €	40.000 €	0,00 €	231447	2511-11-0036
SSPR	Izobraževanje, usmerjanje in koordinacija izdelovalcev UZ in KZ za RPP	Alenka Padežnik	50.000 €	50.000 €	0,00 €	213447	2511-11-0036
SSPR	Prostorski plan Slovenije	Aša Rogelj	170.000 €	105.000 €	0,00 €	213447	2511-11-0036
SSPG	Zgoščevanje naselij	Jernej Červek	80.000 €	80.000 €	0,00 €	213447	2511-11-0032
SSPR	Prostorska dostopnost – Korak naprej od mobilnosti	Mojca Piry	0,00 €	40.000 €	60.000 €	231447	2511-11-0036
SSPR	Strokovna podpora za vsebine povezovanja prostorskega načrtovanja in javnega zdravja	Blanka Bartol	15.000	0,00 €	0,00 €	231447	2511-11-0036

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

Zagovornik načela enakosti je septembra 2023 izdal posebno poročilo »Nedostopnost objektov v javni rabi za ljudi z invalidnostmi«. Namen posebnega poročila je bil spodbuditi prilagoditev in izgradnjo objektov v javni rabi v Republiki Sloveniji brez ovir za dostop vsem ljudem. Na podlagi analize izsledkov poizvedbe in ključnih ugotovitev je Zagovornik načela enakosti izdal priporočila raznim državnim organom in ministrstvom, med drugimi tudi Ministrstvu za delo,

družino, socialne zadeve in enake možnosti (MDDSZ). V letu 2025 bo Urbanistični inštitut RS na podlagi dogovora z ministrstvom opravil naslednje naloge:

1. Nacionalna svetovalna in informacijska točka

UIRS bo upravljal spletno platformo, ki bo nudila celostne informacije in gradiva o dostopnosti objektov za invalide. Točka bo služila kot vir svetovanja za institucije in posameznike glede pravnih zahtev, tehničnih smernic in najboljših praks. Nadaljevali bomo s tekočimi nalogami, kot so dnevno odgovarjanje na vprašanja, udeležba na dogodkih in svetovanje institucijam. Prav tako bomo pripravili izobraževalni priročnik o dostopnosti in organizirali izobraževanja.

2. Orodje za samopopis dostopnosti objektov

V letu 2025 bo UIRS dokončal spletno orodje za samopopis dostopnosti, navodila za uporabo ter organiziral spletne tečaje za lastnike objektov. Poleg tega bo izvedel analizo zbranih podatkov in pripravil polletna poročila o dostopnosti objektov v javni rabi. Cilj je spodbujati lastnike objektov k samopopisovanju in izboljšanju dostopnosti.

3. Vzdrževanje spletnega portala "dostopnost.si"

UIRS bo nadaljeval z rednim vzdrževanjem spletnega portala, ki vključuje tedenske preglede delovanja, varnostne kopije in spremljanje varnostnih posodobitev. Prav tako bodo komunicirali z Uradom Vlade RS za komuniciranje za zagotavljanje skladnosti s standardi WCAG 2.1 in Zakonom o dostopnosti do proizvodov in storitev za invalide (ZDPSI).

4. Priprava izobraževalnih materialov in organizacija izobraževanj

Inštitut bo pripravil digitalni priročnik o univerzalni dostopnosti ter izvedel najmanj tri celodnevna izobraževanja o dostopnosti za različne deležnike, vključno s fakultetami, arhitekturno zbornico in Gradbenim inšpektoratom. Cilj je ozaveščanje o izzivih invalidov in širjenje znanja o univerzalni graditvi.

5. Izvajanje popisov objektov ponudnikov EU kartice za invalide

V letu 2025 bo UIRS izvedel terenski popis dostopnosti vsaj 10 objektov, pri čemer bodo zbrane podatke vnesli v bazo dostopnost.si in prevedli informacije za objavo na spletni strani EU kartice. Ta naloga bo omogočila boljšo informiranost invalidov o dostopnih objektih in izboljšala kakovost podatkov o dostopnosti.

6. Podporne naloge in sodelovanje z zunanjimi izvajalci

UIRS bo pri izvedbi aktivnosti sodeloval z zunanjimi izvajalci, vključno s študenti invalidi, ki bodo pomagali pri popisih objektov in izobraževanjih. Prav tako bodo vključili grafične oblikovalce za pripravo promocijskih in izobraževalnih materialov ter prevajalce za objavo podatkov v angleškem jeziku.

	Vsebina - opis	Izvajalec	Znesek v € brez DDV
1	Vodenje kontaktne točke	Arhitekt, delo celo leto 2025,	35.028
		Pavšalni strošek potnih stroškov,	6.000
2	Preverjanje spletnega portala »dostopnost.si« ter redno mesečno vzdrževanje spletne strani	Delo informatika/tehnika, delo 2 meseca oz. razdeljeno skozi celo leto,	4.804
3	Priprava priročnika, Izvedba izobraževanj ter organizacija povezovanja inštitucij, organizacij in posameznikov na področju univerzalne graditve	Arhitekt, delo 3 mesecev oz. 30% v obdobju januar – oktober,	12.042
		Arhitekt, delo 3 mesecev oz. 30% v obdobju januar - oktober	7.206
4	Izvajanje popisov 10 (12) objektov ponudnikov EU Kartice glede dostopnosti za invalide	Arhitekt, delo 1 mesec oz. 50% v obdobju november – december,	4.014
		Arhitekt, delo 1 mesec oz. 50% v obdobju november – december,	2.402

		Pavšalni strošek potnih stroškov,	6.000
5	Podpora aktivnostim z vključevanjem zunanjih izvajalcev	Pavšalni strošek dela zunanjih izvajalcev,	6.000
6	Amortizacija opreme	Pavšalni stroški amortizacije opreme,	500
	SKUPAJ		83.996

1.7.5 Tržna dejavnost

MONG - Demografska analiza za MO Nova Gorica

OCPS Ljutomer – Priprava občinskih cestno prometnih strategij za občino Ljutomer z okolico

Občina Domžale - Razvoj šol in vrtcev v MO Domžale – analiza

1.8 Načrt investicij in investicijskega vzdrževanja , ki vključuje nakup opreme, za leto 2025

1.8.1 Investicije v letu 2025

V letu 2025 Inštitut za nemoteno delo načrtuje posodobitev raziskovalne opreme z novo programsko opremo, zamenjavo dotrajanih računalnikov in nabavo druge opreme (npr. arhivske omare, stoli, pisarniško pohištvo, idr.).

Vrsta opreme	Naziv opreme	Klasifikacija	Nabavna vrednost opreme	Načrt 2025 (v EUR z DDV)	Od tega ocenjen DDV	Vir financiranja	Opombe
1	2	3	4	5	6	7	8
	Skupni znesek opreme, ki ima vrednosti nižje od 10.000 evrov						
Raziskovalna oprema	PPGIS raziskovalni sistem (nadgradnja)	25		25.000	4.508	Proračun RS	
Raziskovalna oprema	Raziskovalna in računalniška oprema	25		10.000	1.803	Trg	
Druga oprema	Druga oprema			15.000	2.705	Proračun RS	
	Skupaj			50.000	9.016		

Investicije bodo predvidoma realizirane v letu 2025 (po načelu denarnega toka).

1.8.2 Investicijsko vzdrževanje v letu 2025

V letu 2025 Inštitut načrtuje stroške investicijskega vzdrževanja in sicer:

Zap. št.	Opis in vrsta del investicijskega vzdrževanja	Načrt 2025 (v EUR)	Vir financiranja (če je financerjev več se navede financerja in znesek)	Opombe
A	b	c	d	e
1.	Prenova prostorov	54.000	Proračun RS-ARIS/presežki iz preteklih let	Prenova prostorov v II. nadstropju z obnovo sanitarijev.
2.	Prenova prostorov	10.000	Proračun RS -ARIS/presežki iz preteklih let	Preboj strehe za prezračevalni sistem in ureditev arhiva.
3.	Druga nujna vzdrževalna popravila	6.000	TRG/presežki iz preteklih let/ARIS	Druga nujna vzdrževalna popravila.
	Skupaj	70.000		

Stroški investicijskega vzdrževanja bodo predvidoma realizirani v letu 2025 (po načelu denarnega toka).

1.8.3 Načrt tekočega vzdrževanja v letu 2025

Za nemoteno delovanje v letu 2025 Inštitut načrtuje razna tekoča vzdrževalna dela, in sicer:

Zap. št.	Opis	Načrt 2025 (v EUR)	Področje	Vir financiranja
1.	Razna tekoča vzdrževalna dela	95.000	javna služba, trg	proračun RS (ARIS), trg
	SKUPAJ	95.000		

Stroški tekočega vzdrževanja bodo predvidoma realizirani v letu 2025 (po načelu denarnega toka). S prihodki pridobljenimi na trgu bomo pokrili tudi del stroškov vzdrževanja v poslovne prostore Inštituta. V strukturi investicijskih odhodkov 27 % predstavljajo odhodki s področja informacijske tehnologije.

1.8.4 Najemanje stvarnega premoženja v letu 2025

Zap. št.	Vrsta zemljišča, stavbe oz. dela stavbe	Lokacija (naslov)	Površina (zemljišča) oz. neto tlorisna površina (stavbe,	Dejavnost	Obdobje	Vrednost najema v EUR za leto 2025	Vir financiranja	Najemodajalec	OPOMBE
1	1722-4348-2,3,4,5	Trnovski pristan 2	255,46	Knjižnica inštituta	Dolgoročni najem	60.000	Proračun RS/ARIS	MMD Investicije d. o. o.	Najem brez obratovalnih stroškov
	Skupaj					60.000			

2 Finančni načrt za leto 2025

2.1 Izhodišča in kazalci na katerih temeljijo izračuni in ocene potrebnih sredstev za leto 2025

V skladu z določili drugega odstavka 58. člena Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2025 in 2026– ZIPRS2526 (Uradni list RS, št. 104/24) smo kot posredni uporabnik proračuna RS do priprave programa dela in finančnega načrta za leto 2025 s strani Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in inovacije prejeli izhodišča in navodila za pripravo finančnega načrta za leto 2025, in sicer:

- izhodišča za pripravo finančnega načrta javnih raziskovalnih zavodov za leto 2025 Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in inovacije, št. 0140-19/2024-3360-3 z dne 17. 12. 2024 (prejem po elektronski pošti dne 23. 12. 2024) in
- dopis Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in inovacije, št. 0140-19/2024-3360-9 z dne 9. 1. 2025 (prejem po elektronski pošti dne 13. 1. 2025) – popravek Izhodišč za pripravo finančnih načrtov javnih raziskovalnih zavodov za leto 2025.

Pri pripravi programa dela in finančnega načrta za leto 2025 je Inštitut upošteval izhodišča in vse veljavne predpise, navedene pod poglavjem 1.6 Zakonske in druge podlage, na katerih temeljijo cilji in aktivnosti Inštituta tega poročila.

Inštitut se kot javni raziskovalni zavod financira v skladu z Uredbo o financiranju znanstvenoraziskovalne dejavnosti iz Proračuna Republike Slovenije. Vrednost projektov se financira na podlagi vrednosti ekvivalenta polne zaposlitve (FTE). Ta vključuje stroške dela, blaga, storitev in amortizacijo.

Celotna ocena realizacije prihodkov Inštituta v letu 2024 je v višini 2.922.056 €, finančni načrt za leto 2025 je načrtovan v višini 3.000.000 € prihodkov (po načelu poslovnega dogodka).

Finančni načrt za leto 2025 temelji na podatkih začasnega stabilnega financiranja, kjer je ocena prihodkov iz virov proračuna MVZI/ARIS določena na podlagi sredstev ARIS za leto 2024, upoštevajoč sredstva za:

- upravljavsko in podporno dejavnost (ISF),
- infrastrukturni steber financiranja (ISF),
- mladi raziskovalki (PSF),
- raziskovalni program (PSF) in
- razvojni steber (RSF).

Javnim raziskovalnim zavodom se proračunska sredstva dodelujejo na podlagi javnih razpisov in pozivov, ki pa za leto 2025 še niso zaključena, zato se bodo skozi leto 2025 lahko pojavila odstopanja.

Obrazložitve finančnega načrta za leto 2025 so:

- Pri načrtovanju plač, drugih izdatkov zaposlenim in prispevkov delodajalcev za socialno varnost za leto 2025 smo višino odhodkov iz naslova stroškov dela povečali za 14,7 % v primerjavi z letom 2024 (po načelu poslovnega dogodka; za leto 2024 je bila višina 1.808.466 €) oziroma za 6,1 % v primerjavi z letom 2024 (po načelu denarnega toka; za leto 2024 je bila višini 1.929.763 €). Obrazložitev je podana v nadaljevanju.
- Pri načrtovanju plač (brez drugih stroškov dela) za leto 2025 smo višino odhodkov iz naslova stroškov dela povečali za 14,5 % v primerjavi z letom 2024 (po načelu poslovnega dogodka; za leto 2024 je bila višina 1.672.856 €).

Kljub temu, da se bodo plače izplačevale v skladu z veljavnimi zakonskimi in podzakonskimi določili, načrtujemo v okviru stroškov plač in prispevkov za zaposlene višje odhodke iz naslova plač in prispevkov v primerjavi z letom 2024, predvsem iz naslednjih razlogov:

- Zaradi načrtovanih izplačil napredovanj javnih uslužbencev in funkcionarjev, ki so napredovali v višji plačni razred s 1. aprilom 2024, izplačilo 1. decembrom 2024.
- Zaradi prehoda v novi plačni sistem v javnem sektorju v skladu z Zakonom o skupnih temeljih sistema plač v javnem sektorju (ZSTSPJS).

- Zaradi načrtovanih prerazporeditev na delovna mesta v skladu z izvolitvami v naziv za leto 2025 v skladu s Pravilnikom o raziskovalnih nazivih (Uradni list RS, št. 126/08, 41/09, 55/11, 80/12, 4/13, 31/17, 7/19, 186/21- ZZrID in 92/24).
- Zaradi načrtovanih učinkov plačne politike (sprememba regresa za letni dopust za leto 2025, povračila prehrane, premij kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja za javne uslužbence, idr.).
- Zaradi načrtovanih izplačil plač zaposlenim raziskovalcem in drugih javnih uslužbencev, ki so v letu 2024 koristili porodniški, očetovski oz. starševski dopust.
- Zaradi načrtovanega izplačila dela plače javnim uslužbencem za izplačilo delovne uspešnosti pri opravljanju rednih delovnih nalog ali projektov načrtovanih v okviru sprejetega finančnega načrta UIRS 2025, ki lahko znaša največ 20 odstotkov osnovne plače javnega uslužbenca. Inštitut lahko načrtuje največ 40 odstotkov sredstev iz prihrankov, določenih v 22. d členu ZSPJS.

Pri načrtovanju stroškov dela je upoštevan Program dela in kadrovski načrt Inštituta za leto 2025, in sicer:

- Sredstva za redno delovno uspešnost za leto 2025 smo načrtovali najmanj v višini 2 % sredstev za osnovne plače javnih uslužbencev v višini 28.500 €.
- Delovno uspešnost iz naslova povečanega obsega dela smo načrtovali v višini 50.000 € v okviru mednarodnih projektov programa Horizon in tržnih projektov, ki so predvideni v finančnem načrtu Inštituta.
- Sredstva za delovno uspešnost iz naslova prodaje blaga in storitev smo načrtovali v višini 50 % presežka prihodkov nad odhodki na trgu za leto 2024 v skladu s Pravilnikom o določitvi obsega sredstev za delovno uspešnost iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu v javnih zavodih s področja izobraževanja, znanosti, športa in mladine (Uradni list RS, št. 76/19) v okvirni višini 3.500 €.
- Sredstev za delovno uspešnost povečanega obsega dela, ki jih zagotovi financer projekta, za izvajanje posebnega projekta, ki ga s svojim aktom določi Vlada Republike Slovenije nismo načrtovali.
- Sredstva zaradi zvišanja plač v letu 2025 zaradi novega plačnega sistema po denarnem toku smo načrtovali za 11 mesecev v višini 2.046.880 € in po obračunskem toku za 12 mesecev v višini 2.074.000 €; od tega smo načrtovali vpliv plač plačne skupine B po denarnem toku v višini 51.165 € in po obračunskem toku v višini 55.816 € za direktorja Inštituta.
- Sredstva za izplačila v skladu s 64. členom ZZrID nismo načrtovali.
- Dodatek za delovno dobo zaposlenih znaša 5,0 % od celotne načrtovane letne mase plač. V letu 2025 smo načrtovali višji znesek dodatka na delovno dobo v primerjavi s preteklim letom 2024 in sicer v okvirni skupni višini 104.200 €.
- V skladu s Sklepom o uskladitvi minimalne premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja za javne uslužbence (Uradni list RS, št. 112/24) smo načrtovali premije v skupni višini 19.000 € in so v primerjavi z letom 2024 višje za 19,0 %.
- V skladu s 131. členom ZDR-1 smo načrtovali višino regresa za letni dopust najmanj v višini minimalne plače na zaposlenega (upoštevan je znesek minimalne plače za leto 2025, povečan za 5 %) v bruto višini 1.341,60 € na zaposlenega, skupaj za leto 2025 v višini 50.981 €. V primerjavi z letom 2024 smo načrtovali za 27,4 % višja sredstva.
- Sredstva za izplačilo jubilejnih nagrad v letu 2025 smo načrtovali za 3 jubilate v skupni višini 1.774 €.
- Sredstev za izplačilo odpravnin nismo načrtovali.
- Načrtovali smo znesek nadomestila za regresirano prehrano v skupni višini 65.000 €. Povprečno letni znesek za regresirano prehrano na zaposlenega znaša 1.700 €.
- Načrtovali smo letni znesek povračila stroškov na delo in z dela v skupni višini 40.000 €. Povprečna letna višina stroškov na delo in z dela na zaposlenega znaša 1.050 €.
- Sredstva za izplačilo sejin in povračil stroškov članom organa upravljanja Urbanističnega inštituta RS smo načrtovali v višini 3.330 € v skladu z določili Uredbe o sejinah in povračilih stroškov v javnih skladih, javnih agencijah, javnih zavodih in javnih gospodarskih zavodih.
- Pri izdatkih za blago in storitve smo za leto 2025 načrtovali nižja sredstva za 11,7 % v primerjavi z realizacijo izdatkov za blago in storitev za leto 2024; izdatke za blago in storitve za javno službo smo načrtovali za 8,0 % nižja sredstva, za izdatke za blago in storitve za tržno dejavnost smo načrtovali nižja sredstva za 31,5 %. Osnovo za določitev tega razmerja so bili načrtovani stroški zunanjih izvajalcev za izvedbo projektov.
- Drugih izrazitih povečanj oziroma zmanjšanj izdatkov zaposlenim, kot že navedeno, nismo načrtovali.

- Med ključnimi postavkami stroškov materiala in storitev smo načrtovali stroške najema poslovnih prostorov za knjižnično dejavnost v okviru Inštituta ter storitve zunanjih izvajalcev predvsem na področju izvajanja mednarodni projektov v okviru EU oz. izven EU in tržnih projektov.
- Načrtovali smo stroške amortizacije obračunane po amortizacijskih stopnjah v skladu s Pravilnikom o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev enotno tako za dejavnost javne službe kot za tržno dejavnost.
- Inštitut ima za nakup novih neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev njihovo amortizacijo vključeno v strukturi cene in zanjo prejema tudi namenska sredstva s strani Javne agencije za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost RS. Načrtovana amortizacija za leto 2025 je predmet stroškov oz. odhodkov za leto 2025 in presežka prihodkov nad odhodki iz preteklih let. Amortizacijskih stopenj skozi leto Inštitut ne spreminja.
- Drugi stroški in odhodki so načrtovani na podlagi realizacije stroškov in odhodkov za leto 2024.

2.2 Obrazložitev finančnega načrta za leto 2025 po posameznih izkazih

2.2.1 Načrt izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov (po načelu denarnega toka)

Členite v kontov	NAZIV KONTA	Oznaka za AOP	Realizacija 2023	Ocena realizacije 2024	Finančni načrt za leto 2025	Primerjava Finančni načrt 2025/realizacija 2023	Primerjava Finančni načrt 2025/Ocena realizacije 2024
a1	a	b	c	d	e	f=e/c*100	g=e/d*100
	I. SKUPAJ PRIHODKI (402+431)	401	2.553.994,00	3.920.361,82	3.100.000,00	121,4	79,1
	1. PRIHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE (403+420)	402	2.226.323,00	3.387.885,19	2.700.000,00	121,3	79,7
	A. Prihodki iz sredstev javnih financ (404+407+410+413+418+419)	403	1.738.269,00	2.128.548,78	2.111.597,47	121,5	99,2
	a. Prejeta sredstva iz državnega proračuna (405+406)	404	1.712.951,00	2.064.639,95	2.034.541,35	118,8	98,5
del 7400	Prejeta sredstva iz državnega proračuna za tekočo porabo	405	1.677.582,00	2.032.207,31	2.034.541,35	121,3	100,1
del 7400	Prejeta sredstva iz državnega proračuna za investicije	406	35.369,00	32.432,64	0,00	0,0	0,0
	b. Prejeta sredstva iz občinskih proračunov (408+409)	407	0,00	0,00	0,00	-	-
del 7401	Prejeta sredstva iz občinskih proračunov za tekočo porabo	408	0,00	0,00	0,00	-	-
del 7401	Prejeta sredstva iz občinskih proračunov za investicije	409	0,00	0,00	0,00	-	-
	c. Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja (411+412)	410	0,00	0,00	0,00	-	-
del 7402	Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja tekočo porabo	411	0,00	0,00	0,00	-	-
del 7402	Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja za investicije	412	0,00	0,00	0,00	-	-
	d. Prejeta sredstva iz javnih skladov, javnih agencij in javnih zavodov (414+415+416+417)	413	0,00	0,00	0,00	-	-
del 7403	Prejeta sredstva iz javnih skladov za tekočo porabo	414	0,00	0,00	0,00	-	-
del 7403	Prejeta sredstva iz javnih skladov za investicije	415	0,00	0,00	0,00	-	-
del 7404	Prejeta sredstva iz javnih agencij in javnih zavodov za tekočo porabo	416	0,00	0,00	0,00	-	-
del 7404	Prejeta sredstva iz javnih agencij in javnih zavodov za investicije	417	0,00	0,00	0,00	-	-
del 740	e. Prejeta sredstva iz proračunov iz naslova tujih donacij	418	0,00	0,00	0,00	-	-
741	PREJETA SREDSTVA IZ DRŽAVNEGA PRORAČUNA IZ SREDSTEV PRORAČUNA EU IN IZ DRUGIH DRŽAV	419	25.318,00	63.908,83	77.056,12	304,4	120,6
	B) Drugi prihodki za izvajanje dejavnosti javne službe (422+423+487+424+425+426+427+488+489+490+429+430)	420	488.054,00	1.259.336,41	588.402,53	120,6	46,7
del 7102	Prihodki od obresti	422	19.426,00	33.280,62	35.000,00	180,2	105,2
7100	Prihodki od udeležbe na dobičku in dividend ter presežkov prihodkov nad odhodki	423	0,00	0,00	0,00	-	-
7103	Prihodki od premoženja	487	0,00	0,00	0,00	-	-
7141	Drugi nedavčni prihodki	424	6.398,00	23.653,70	20.000,00	312,6	84,6

72	KAPITALSKI PRIHODKI	425	0,00	0,00	0,00	-	-
730	PREJETE DONACIJE IZ DOMAČIH VIROV	426	0,00	0,00	0,00	-	-
731	PREJETE DONACIJE IZ TUJINE	427	0,00	0,00	0,00	-	-
782	PREJETA SREDSTVA IZ PRORAČUNA EU IZ STRUKUTRNIH SKLADOV	488	243.405,00	717.209,37	279.402,53	114,8	39,0
783	PREJETA SREDSTVA IZ PRORAČUNA EU IZ KOHEZIJSKEGA SKLADA	489	0,00	0,00	0,00	-	-
784	PREJETA SREDSTVA IZ PRORAČUNA EU ZA IZVAJANJE CENTRALIZIRANIH IN DRUGIH PROGRAMOV EU	490	214.771,00	482.130,71	250.000,00	116,4	51,9
786	OSTALA PREJETA SREDSTVA IZ PRORAČUNA EU	429	0,00	0,00	0,00	-	-
787	PREJETA SREDSTVA OD DRUGIH EVROPSKIH INSTITUCIJ IN IZ DRUGIH DRŽAV	430	4.054,00	3.062,01	4.000,00	98,7	130,6
	2. PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU (432 +433)	431	327.671,00	532.476,63	400.000,00	122,1	75,1
7130 del 7102	Prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu	432	327.671,00	532.476,63	400.000,00	122,1	75,1
	Prihodki od obresti	433	0,00	0,00	0,00	-	-
	II. SKUPAJ ODHODKI (438+481)	437	2.485.312,00	3.518.727,36	3.221.880,00	129,6	91,6
	1. ODHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE (439+447+453+464+465+466+467+468+469+470)	438	2.197.715,00	3.056.814,60	2.870.180,00	130,6	93,9
	A. Plače in drugi izdatki zaposlenim (440+441+442+443+444+445+446)	439	1.202.518,00	1.446.775,92	1.600.500,00	133,1	110,6
del 4000	Plače in dodatki	440	1.046.347,00	1.245.756,76	1.380.000,00	131,9	110,8
del 4001	Regres za letni dopust	441	36.348,00	34.577,52	38.700,00	106,5	111,9
del 4002	Povračila in nadomestila	442	44.251,00	54.262,31	58.500,00	132,2	107,8
del 4003	Sredstva za delovno uspešnost	443	55.303,00	67.871,62	72.000,00	130,2	106,1
del 4004	Sredstva za nadurno delo	444	0,00	0,00	0,00	-	-
del 4005	Plače za delo nerezidentov po pogodbi	445	4.552,00	25.628,25	28.800,00	632,7	112,4
del 4009	Drugi izdatki zaposlenim	446	15.717,00	18.679,46	22.500,00	143,2	120,5
	B. Prispevki delodajalcev za socialno varnost (448+449+450+451+452)	447	208.921,00	220.539,13	244.680,00	117,1	110,9
del 4010	Prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	448	103.915,00	109.824,96	121.500,00	116,9	110,6
del 4011	Prispevki za zdravstveno zavarovanje	449	89.121,00	93.645,31	103.500,00	116,1	110,5
del 4012	Prispevki za zaposlovanje	450	878,00	945,47	1.080,00	123,0	114,2
del 4013	Prispevki za starševsko varstvo	451	1.257,00	1.307,15	1.500,00	119,3	114,8
del 4015	Premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, na podlagi ZKDPZJU	452	13.750,00	14.816,24	17.100,00	124,4	115,4
	C. Izdatki za blago in storitve za izvajanje javne službe (454+455+456+457+458+459+460+461+463)	453	651.734,00	1.267.189,67	905.000,00	138,9	71,4
del 4020	Pisarniški in splošni material in storitve	454	301.406,00	789.398,11	500.000,00	165,9	63,3
del 4021	Posebni material in storitve	455	13.449,00	13.561,95	15.000,00	111,5	110,6
del 4022	Energija, voda, komunalne storitve in komunikacije	456	34.372,00	38.300,39	40.000,00	116,4	104,4
del 4023	Prevozni stroški in storitve	457	0,00	0,00	0,00	-	-
del 4024	Izdatki za službena potovanja	458	71.399,00	91.957,44	95.000,00	133,1	103,3
del 4025	Tekoče vzdrževanje	459	91.044,00	92.735,43	95.000,00	104,3	102,4
del 4026	Poslovne najemnine in zakupnine	460	59.930,00	59.513,11	60.000,00	100,1	100,8
del 4027	Kazni in odškodnine	461	0,00	0,00	0,00	-	-
del 4029	Drugi operativni odhodki	463	80.134,00	181.723,24	100.000,00	124,8	55,0
403	D. PLAČILA DOMAČIH OBRESTI	464	1.798,00	0,00	0,00	0,0	-
404	E. PLAČILA TUJIH OBRESTI	465	0,00	0,00	0,00	-	-
410	F. SUBVENCije	466	0,00	0,00	0,00	-	-
411	G. TRANSFERI POSAMEZNIKOM IN GOSPODINJSTVOM	467	0,00	0,00	0,00	-	-
412	H. TRANSFERI NEPRIDOBITNIM ORGANIZACIJAM IN USTANOVAM	468	0,00	0,00	0,00	-	-

413	I. DRUGI TEKOČI DOMAČI TRANSFERI	469	0,00	0,00	0,00	-	-
	J. Investicijski odhodki (471+472+473+474+475+476+477+478+479+480)	470	132.744,00	122.309,88	120.000,00	90,4	98,1
4200	Nakup zgradb in prostorov	471	0,00	0,00	0,00	-	-
4201	Nakup prevoznih sredstev	472	0,00	0,00	0,00	-	-
4202	Nakup opreme	473	31.907,00	31.299,93	30.000,00	94,0	95,8
4203	Nakup drugih osnovnih sredstev	474	8.478,00	20.786,79	20.000,00	235,9	96,2
4204	Novogradnje, rekonstrukcije in adaptacije	475	0,00	0,00	0,00	-	-
4205	Investicijsko vzdrževanje in obnove	476	92.359,00	70.223,16	70.000,00	75,8	99,7
4206	Nakup zemljišč in naravnih bogastev	477	0,00	0,00	0,00	-	-
4207	Nakup nematerialnega premoženja	478	0,00	0,00	0,00	-	-
4208	Studije o izvedljivosti projektov, projektna dokumentacija, nadzor in investicijski inženiring	479	0,00	0,00	0,00	-	-
4209	Nakup blagovnih rezerv in intervencijskih zalog	480	0,00	0,00	0,00	-	-
	2. ODHODKI IZ NASLOVA PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU (482+483+484)	481	287.597,00	461.912,76	351.700,00	122,3	76,1
del 400	A. Plače in drugi izdatki zaposlenim iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	482	157.147,00	227.733,25	174.500,00	111,0	76,6
del 401	B. Prispevki delodajalcev za socialno varnost iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	483	26.804,00	34.714,49	27.200,00	101,5	78,4
del 402	C. Izdatki za blago in storitve iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	484	103.646,00	199.465,02	150.000,00	144,7	75,2
	III/1 PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI (401-437)	485	68.682,00	401.634,46	0,00	0,0	0,0
	III/2 PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI (437-401)	486	0,00	0,00	121.880,00	-	-

* Dodatne obrazložitve h izkazu:

1. Načrtovani prihodki s strani občinskih proračunov pod AOP 407 za Inštitut predstavljajo tržni del dejavnosti in ne sodijo v izvajanje javne službe Inštituta.
2. Načrtovani znesek pod AOP 442 vključuje povračila stroškov prevoza na in iz dela in prehrane zaposlenih. Del teh stroškov je vključen tudi v tržni del odhodkov v izkazu prihodkov in odhodkov po denarnem toku pod AOP 482.
3. Načrtovani znesek delovne uspešnosti iz trga je vključen v izkazu prihodkov in odhodkov po denarnem toku pod AOP 482 in AOP 483 (tržna dejavnost).
4. V načrtovanem znesku pod AOP 446 in AOP 482 so vključeni odhodki iz naslova jubilejnih nagrad in drugi izdatki zaposlenim (npr. razna povračila, odpravnine, idr.).
5. Načrtovani znesek za premije za kolektivno dodatno pokojninsko zavarovanje je delno pod AOP 452 in AOP 483.
6. Načrtovani zneski pod AOP 454, AOP 463 (stroški materiala in storitev) so nižji v primerjavi z letom 2024 zaradi manjšega obsega svetovalnih in drugih storitev na domačih in mednarodnih projektih, višje pa so načrtovani obratovalni stroški.
7. V načrtovanem znesku pod AOP 459 je odstopanje višje zaradi višjih načrtovanih stroškov tekočega vzdrževanja v letu 2025 (npr. prenova poslovnih prostorov Inštituta).
8. V načrtovanem znesku pod AOP 460 so stroški za poslovne najemnine in zakupnine v letu 2025 višji zaradi najema poslovnih prostorov za izvedbo delavnic in posvetov v okviru domačih in mednarodnih projektov.
9. V načrtovanem znesku pod AOP 470 – Za nemoteno delovanje Inštituta načrtujemo nižje investicijske odhodke za nakup raziskovalne opreme in računalnikov v primerjavi z letom 2024. V letu 2025 načrtujemo stroške investicijskega vzdrževanja za prenovo poslovnih prostorov UIRS iz presežka prihodkov nad odhodki iz preteklih let in iz proračunskih sredstev RS (ARIS) v višini 70.000 €.

Urbanistični inštitut RS načrtuje v letu 2025 prihodke po denarnem toku v višini 3.100.000 € in odhodke oz. izdatke v višini 3.221.880 € ter presežek odhodkov nad prihodki višini 121.880 €.

Med prihodke za izvajanje javne službe načrtujemo sredstva prejeta iz državnega proračuna za tekočo porabo in za investicije, druge prihodke za izvajanje javne službe ter prejeta sredstva od drugih evropskih institucij v skupni višini 2.700.000 €. Prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu so načrtovani v višini 400.000 €.

Odhodke za izvajanje javne službe načrtujemo v višini 2.870.180 € in vključujejo tekoče odhodke, investicijske odhodke in finančne odhodke. Odhodki iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu so načrtovani v višini 351.700 €.

Presežek odhodkov nad prihodki po denarnem toku načrtujemo za leto 2025 v višini 121.880 € in sicer na javni službi v višini 170.180 € zaradi zamika načrtovane realizacije prihodkov v prihodnje leto 2026 na mednarodnih projektih (LIFE C4C, PlanToConnect, Nxtlvl parking, Greenspace, idr.) v predvideni višini 150.180 € in porabe presežka prihodkov nad odhodki iz preteklih let za nakup raziskovalne opreme in investicijskih vzdrževalnih del v poslovne prostore Inštituta v višini 20.000 €.

Na tržnem delu poslovanja pa Inštitut načrtuje po načelu denarnega toka 48.300 € presežek prihodkov nad odhodki zaradi zamika plačila prevzetih obveznosti iz leta 2025 v leto 2026.

Načrtovani prihodki po načelu denarnega toka v letu 2025 so v višini 3.100.000 € in so za 20,9 % nižji od realiziranih prihodkov v letu 2024. Od tega :

- načrtovani prihodki za izvajanje javne službe so nižji za 20,3 % in
- načrtovani prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu so nižji za 24,9 %.

V načrtovanih prihodkih iz naslova javne službe smo upoštevali višje prilive iz proračuna Republike Slovenije (preko Javne agencije za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost RS in ministerstev) za 0,1 % in za 55,6 % nižje prilive iz drugih evropskih institucij za izvedene mednarodne projekte (npr. Distender, Nxtlvl parking, PlanToConnect, idr.) ter za 20,6 % višje načrtovana sredstva iz proračuna Evropske unije za projekta NOO.

Načrtovani delež prilivov iz domačega in tujega trga je za 24,9 % nižji glede na leto 2024 zaradi nižje načrtovanih projektov na tržnem delu poslovanja.

Po **virih financiranja** so načrtovani prihodki od poslovanja po načelu denarnega toka za leto 2025 razdeljeni na:

- prihodke od Javne agencije za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost RS v višini 1.486.885 €, ki predstavljajo 47,9 % prihodkov od poslovanja,
- prihodke od ministrstev v skupni višini 499.398 €, ki predstavljajo 16,1 % prihodkov od poslovanja,
- prihodki od MVZI za sredstva projektov NOO v višini 77.056 €, ki predstavljajo 2,5 % prihodkov od poslovanja,
- prihodki od MVZI za sredstva projekta iz sredstev strukturnih in investicijskih skladov – tekoči transfer v višini 48.259 €, ki predstavljajo 1,6 % prihodkov od poslovanja,
- prihodki s strani povračil sredstev za nadomestila s strani ZZSZ v višini 20.000 €, ki predstavljajo 0,6 % prihodkov od poslovanja,
- prihodke druge javne službe - mednarodni projekti v okviru EU oz. izven EU v višini 533.402 €, ki predstavljajo 17,2 % prihodkov od poslovanja,
- prihodke na trgu v višini 400.000 €, ki predstavljajo 12,9 % prihodkov od poslovanja in
- prihodke iz naslova prejetih obresti od sredstev na podračunu v sistemu EZR v višini 35.000 €, ki predstavljajo 1,2 % prihodkov od poslovanja.

Načrtovani prihodki Javne agencije za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost RS za leto 2025 so nominalno nižji za 245.676 € od realiziranih v letu 2024 oziroma so nižji za 14,2 %. Odstopanje je pri načrtovanih sredstvih Javne agencije za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost RS iz naslova temeljnih raziskovalnih projektov in ciljnih raziskovalnih programov.

Razlike med prejetimi izhodišči MVZI/ARIS in Finančnem načrtom za leto 2025 za sredstva ARIS so razvidne v tabeli in so posledica načrtovanih sredstev - sorazmernosti trajanja raziskovalnih projektov in programov in novelacij finančnih načrtov za leto 2025, in sicer:

	Vsebina	Izhodišča MVZI/ARIS 2025	Načrt ARIS 2025 (UIRS)	Razlika
0	Vsota ISF-O in PSF-O	1.218.338,97	1.218.338,97	0,00
5	Razvojni steber	73.021,17	73.021,17	0,00
21	Raziskovalni projekti	54.730,14	50.588,74	4.141,40
25	Projekti ERA	72.381,50	53.585,70	18.795,80

28	Ciljni raziskovalni programi - konkurenčnost	96.866,31	67.019,84	29.846,47
32	Podoktorski projekti	57.413,25	8.330,55	49.082,70
44	Domača znanstvena periodika	16.000,00	16.000,00	0,00
-	ROAD3P - NETO	23.653,36	52.056,12	-28.402,76
-	ROAD3P - DDV	0,00	0,00	0,00
-	SPOZNAJ - NETO	25.000,00	25.000,00	0,00
	Skupaj	1.588.751,34	1.486.884,97	101.866,37

UIRS sodeluje na raziskovalnih projektih kot partner z drugimi poslovnimi partnerji, in sicer z UL Fakulteto za družbene vede, ZRC SAZU, GIS in UL Fakulteto za arhitekturo.

Drugi prihodki iz proračuna RS so načrtovani v višini 624.713 € s strani Ministrstva za zdravje, Ministrstva za naravne vire in prostor, Ministrstva za okolje, podnebje in energijo, Ministrstva za kulturo, Ministrstva za infrastrukturo, Ministrstva za delo, dom in socialne zadeve, Ministrstva za pravosodje in Ministrstva za solidarno prihodnost.

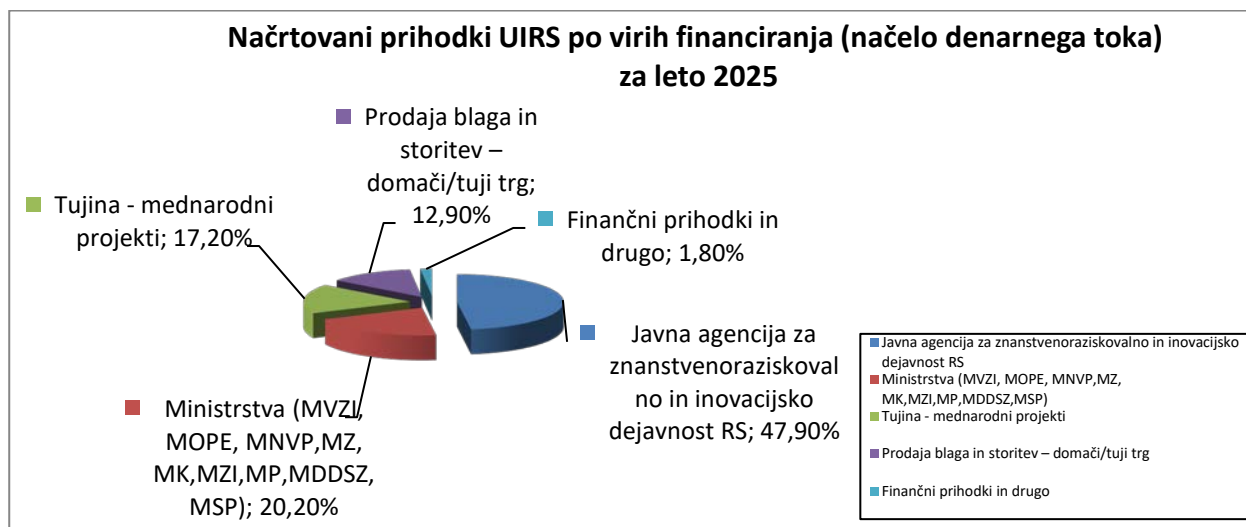
Za sofinanciranje lastne znanstvene strokovne literature Urbani izziv smo načrtovali sredstva javne agencije v višini 16.000 €.

Načrtovanih prihodkov s strani Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in inovacije za sofinanciranje stroškov investicijskega vzdrževanja za leto 2025 nismo načrtovali.

Načrtovani prihodki iz dejavnosti druge javne službe – mednarodni projekti v okviru EU oziroma izven EU so nominalno nižji za 55,6 %.

Načrtovani prihodki na domačem in tujem trgu so nominalno nižji za 132.477 € oziroma so nižji za 24,9 % od realiziranih v letu 2024 zaradi načrtovanih nižjih prihodkov iz tržne dejavnosti Inštituta.

Grafikon: Načrtovani prihodki UIRS po virih in po namenu (načelo denarnega toka) za obdobje od 1. 1. 2025 do 31. 12. 2025

Vir: Načrtovani prihodki UIRS po virih in namelih (načelo denarnega toka) za obdobje od 1. 1. 2025 do 31. 12. 2025.

Načrtovani odhodki po načelu denarnega toka v letu 2025 so v višini 3.221.880 € in so za 8,4 % nižji od realiziranih odhodkov v letu 2024. Od tega :

- načrtovani odhodki za izvajanje javne službe so nižji za 6,1 % in
- načrtovani odhodki od prodaje blaga in storitev na trgu pa so nižji za 23,9 %.

Pri načrtovanju **plač in drugih izdatkov zaposlenim** smo pri pripravi programa dela in finančnega načrta za leto 2025 načrtovali 6,1 % višjo porabo sredstev v primerjavi z realizacijo leta 2024. Višina odhodkov iz naslova plač in drugih izdatkov zaposlenim na področju javne službe je višja za 10,7 % v primerjavi z letom 2024 zaradi večjega obsega del

in višjih stroškov dela na domačih in mednarodnih projektih. Višina odhodkov iz naslova plač in drugih izdatkov zaposlenim je nižja za 23,2 % v primerjavi z letom 2024 predvsem zaradi manjšega obsega dela na tržnih projektih pri domačih naročnikih (npr. občinah, ministrstvih, idr.).

Pri načrtovanju **izdatkov za blago in storitve za izvajanje javne službe** smo načrtovali 20,1 % nižjo porabo sredstev v primerjavi z realizacijo leta 2024 zaradi manjšega obsega svetovalnih in drugih storitev na mednarodnih in domačih projektih.

Pri načrtovanju **izdatkov za blago in storitve iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu** smo načrtovali za 74,9 % nižjo porabo sredstev v primerjavi z preteklim letom 2024 kar je posledica nižje načrtovanih stroškov zunanjih storitev podizvajalcev na domačem in tujem trgu.

Pri načrtovanju **investicijskega vzdrževanja in investicij** smo načrtovali nakup raziskovalne, računalniške in druge opreme in drobnega inventarja v višini 50.000 € in stroške investicijskega vzdrževanja in obnove v višini 70.000 €.

Stroški investicij, investicijskega in tekočega vzdrževanja bodo predvidoma realizirani v letu 2025 (po načelu denarnega toka).

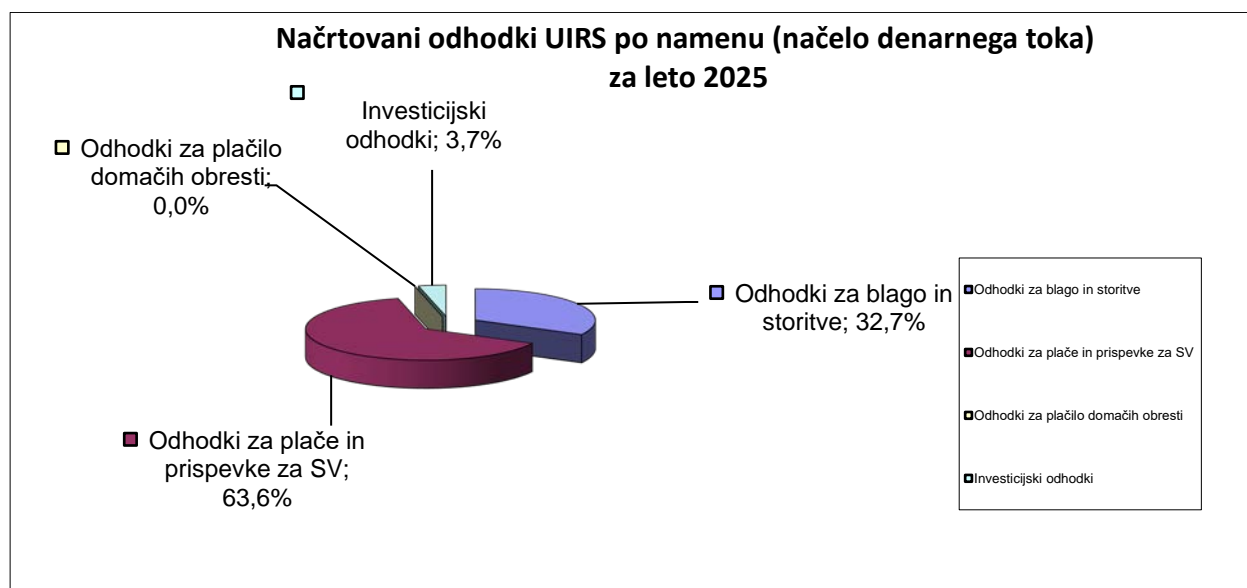
V strukturi investicijskih odhodkov 25 % predstavljajo odhodki s področja informacijske tehnologije.

S prihodki pridobljenimi na trgu bomo pokrili tudi del stroškov vzdrževanja v poslovne prostore Inštituta.

Načrtovani odhodki po načelu denarnega toka za leto 2025 po posameznih postavkah:

- načrtovani **stroški materiala in storitev** v višini 1.055.000 €, ki predstavljajo 32,7 % odhodkov od poslovanja, so nominalno v višini 411.654 € nižji od realiziranih v letu 2024,
- načrtovani **stroški dela** v višini 2.046.880 €, ki predstavljajo 63,6 % odhodkov od poslovanja, so nominalno za 117.117 € višji od realiziranih v letu 2024,
- načrtovani **investicijski odhodki** v višini 120.000 €, ki predstavljajo 3,7 % odhodkov od poslovanja, so nominalno za 2.309 € nižji od realiziranih v letu 2024,
- načrtovani **stroški plačila domačih obresti** v višini 0,0 €, ki predstavljajo 0 % odhodkov od poslovanja.

Grafikon: Načrtovani odhodki UIRS po namenu (načelo denarnega toka) za obdobje od 1. 1. 2025 do 31. 12. 2025

Vir: Načrtovani odhodki UIRS po namenu (načelo denarnega toka) za obdobje od 1. 1. 2025 do 31. 12. 2025.

2.2.2 Načrt izkaza računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov (po načelu denarnega toka)

Členitev kontov	NAZIV KONTA	Oznaka za AOP	Realizacija 2023	Ocena realizacije 2024	v evrih, s centi		
					Finančni načrt za leto 2025	Primerjava Finančni načrt 2025/realizacija 2023	Finančni načrt 2025/Ocena realizacije 2024
	a	b	c	d	e	f=e/c*100	g=e/d*100
75	IV. PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL IN PRODAJA KAPITALSKIH DELEŽEV (501 do 511)	500	0,00	0,00	0,00	-	-
7500	Prejeta vračila danih posojil od posameznikov in zasebnikov	501	0,00	0,00	0,00	-	-
7501	Prejeta vračila danih posojil od javnih skladov	502	0,00	0,00	0,00	-	-
7502	Prejeta vračila danih posojil od javnih podjetij in družb, ki so v lasti države ali občin	503	0,00	0,00	0,00	-	-
7503	Prejeta vračila danih posojil od finančnih institucij	504	0,00	0,00	0,00	-	-
7504	Prejeta vračila danih posojil od privatnih podjetij	505	0,00	0,00	0,00	-	-
7505	Prejeta vračila danih posojil od občin	506	0,00	0,00	0,00	-	-
7506	Prejeta vračila danih posojil iz tujine	507	0,00	0,00	0,00	-	-
7507	Prejeta vračila danih posojil državnemu proračunu	508	0,00	0,00	0,00	-	-
7508	Prejeta vračila danih posojil od javnih agencij in javnih zavodov	509	0,00	0,00	0,00	-	-
7509	Prejeta vračila plačanih poroštev	510	0,00	0,00	0,00	-	-
751	ZMANJŠANJE FINANČNIH NALOŽB	511	0,00	0,00	0,00	-	-
44	V. DANA POSOJILA IN POVEČANJE FINANČNIH NALOŽB (513 do 523)	512	0,00	0,00	0,00	-	-
4400	Dana posojila posameznikom in zasebnikom	513	0,00	0,00	0,00	-	-
4401	Dana posojila javnim skladom	514	0,00	0,00	0,00	-	-
4402	Dana posojila javnim podjetjem in družbam, ki so v lasti države ali občin	515	0,00	0,00	0,00	-	-
4403	Dana posojila finančnim institucijam	516	0,00	0,00	0,00	-	-
4404	Dana posojila privatnim podjetjem	517	0,00	0,00	0,00	-	-
4405	Dana posojila občinam	518	0,00	0,00	0,00	-	-
4406	Dana posojila v tujino	519	0,00	0,00	0,00	-	-
4407	Dana posojila državnemu proračunu	520	0,00	0,00	0,00	-	-
4408	Dana posojila javnim agencijam in javnim zavodom	521	0,00	0,00	0,00	-	-
4409	Plačila zapadlih poroštev	522	0,00	0,00	0,00	-	-
441	POVEČANJE FINANČNIH NALOŽB	523	0,00	0,00	0,00	-	-
	VI/1 PREJETA MINUS DANA POSOJILA (500-512)	524	0,00	0,00	0,00	-	-
	VI/2 DANA MINUS PREJETA POSOJILA (512-500)	525	0,00	0,00	0,00	-	-

Inštitut v letu 2025 ne načrtuje danih in prejetih vračil danih posojil.

2.2.3 Načrt izkaza računa financiranja določenih uporabnikov (po načelu denarnega toka)

Členitev kontov	NAZIV KONTA	Oznaka za AOP	Realizacija 2023	Ocena realizacije 2024	v evrih, s centi		
					Finančni načrt za leto 2025	Primerjava Finančni načrt 2025/realizacija 2023	Finančni načrt 2025/Ocena realizacije 2024
	a	b	c	d	e	f=e/c*100	g=e/d*100
50	VII. ZADOLŽEVANJE (551+559)	550	0,00	0,00	0,00	-	-
500	Domače zadolževanje (552+553+554+555+557+558)	551	0,00	0,00	0,00	-	-
5001	Najeti krediti pri poslovnih bankah	552	0,00	0,00	0,00	-	-
5002	Najeti krediti pri drugih finančnih institucijah	553	0,00	0,00	0,00	-	-
del 5003	Najeti krediti pri državnem proračunu	554	0,00	0,00	0,00	-	-
del 5003	Najeti krediti pri proračunih občin	555	0,00	0,00	0,00	-	-
del 5003	Najeti krediti pri drugih javnih skladih	557	0,00	0,00	0,00	-	-
del 5003	Najeti krediti pri drugih domačih kreditodajalcih	558	0,00	0,00	0,00	-	-
501	ZADOLŽEVANJE V TUJINI	559	0,00	0,00	0,00	-	-
55	VIII. ODPLAČILA DOLGA (561+569)	560	0,00	0,00	0,00	-	-
550	Odplačila domačega dolga (562 +563+564+565+567+568)	561	0,00	0,00	0,00	-	-
5501	Odplačila kreditov bankam	562	0,00	0,00	0,00	-	-
5502	Odplačila kreditov drugim finančnim institucijam	563	0,00	0,00	0,00	-	-
del 5503	Odplačila kreditov državnemu proračunu	564	0,00	0,00	0,00	-	-
del 5503	Odplačila kreditov proračunom občin	565	0,00	0,00	0,00	-	-
del 5503	Odplačila kreditov javnim skladom	567	0,00	0,00	0,00	-	-
del 5503	Odplačila kreditov drugim domačim kreditodajalcem	568	0,00	0,00	0,00	-	-
551	ODPLAČILA DOLGA V TUJINO	569	0,00	0,00	0,00	-	-
	IX/1 NETO ZADOLŽEVANJE (550-560)	570	0,00	0,00	0,00	-	-
	IX/2 NETO ODPLAČILO DOLGA (560-550)	571	0,00	0,00	0,00	-	-
	X/1 POVEČANJE SREDSTEV NA RAČUNIH (485+524+570)-(486+525+571)	572	68.682,00	401.634,46	0,00	0,0	0,0
	X/2 ZMANJŠANJE SREDSTEV NA RAČUNIH (486+525+571)-(485+524+570)	573	0,00	0,00	121.880,00	-	-

V načrtu izkaza računa financiranja za leto 2025 načrtujemo, da se Urbanistični inštitut RS ne bo zadolževal v sistemu Enotnega zakladniškega računa RS (EZR) pri Ministrstvu za finance.

Načrtovana razlika med prihodki in odhodki po načelu denarnega toka v letu 2025 ter neto zadolžitev Inštituta pri poslovni banki oziroma v sistemu EZR, je prikazana v obrazcu Izkaz računa financiranja in pomeni zmanjšanje sredstev na računih v višini 121.880 €.

2.2.4 Načrt izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov (po načelu nastanka poslovnega dogodka)

Členitev kontov	NAZIV KONTA	Oznaka za AOP	Realizacija 2023	Ocena realizacije 2024	v evrih, s centi		
					Finančni načrt za leto 2025	Primerjava Finančni načrt 2025/realizacija 2023	Primerjava Finančni načrt 2025/Ocena realizacije 2024
	a	b	c	d	e	f=e/c*100	g=e/d*100
	A) PRIHODKI OD POSLOVANJA (861+862-863+864)	860	2.578.758,00	2.888.300,32	2.965.000,00	115,0	102,7
760	PRIHODKI IZ JAVNIH FINANC IN NEJAVNIH VIROV ZA OPRAVLJANJE JAVNE SLUŽBE	861	2.308.557,00	2.442.572,04	2.565.000,00	111,1	105,0
	POVEČANJE VREDNOSTI ZALOG	862	0,00	0,00	0,00	-	-
	ZMANJŠANJE VREDNOSTI ZALOG	863	0,00	0,00	0,00	-	-
761	PRIHODKI OD PRODAJE PROIZVODOV, BLAGA IN STORITEV NA TRGU	864	270.201,00	445.728,28	400.000,00	148,0	89,7
762	B) FINANČNI PRIHODKI	865	20.753,00	33.753,60	34.000,00	163,8	100,7
763	C) DRUGI PRIHODKI	866	0,00	2,41	1.000,00	-	41.493,8
	Č) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI (868+869)	867	850,00	0,00	0,00	0,0	-
del 764	PRIHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	868	0,00	0,00	0,00	-	-
del 764	DRUGI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI	869	850,00	0,00	0,00	0,0	-
	D) CELOTNI PRIHODKI (860+865+866+867)	870	2.600.361,00	2.922.056,33	3.000.000,00	115,4	102,7
	E) STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV (872+873+874)	871	801.722,00	980.644,12	866.000,00	108,0	88,3
del 466	STROŠKI PRODANIH ZALOG	872	0,00	0,00	0,00	-	-
460	STROŠKI MATERIALA	873	74.127,00	62.658,01	66.000,00	89,0	105,3
461	STROŠKI STORITEV	874	727.595,00	917.986,11	800.000,00	110,0	87,1
	F) STROŠKI DELA (876+877+878)	875	1.625.992,00	1.808.466,32	2.074.000,00	127,6	114,7
del 464	PLAČE IN NADOMESTILA PLAČ	876	1.310.963,00	1.450.450,62	1.650.000,00	125,9	113,8
del 464	PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST DELODAJALCEV	877	201.101,00	222.405,05	266.000,00	132,3	119,6
del 464	DRUGI STROŠKI DELA	878	113.928,00	135.610,65	158.000,00	138,7	116,5
462	G) AMORTIZACIJA	879	33.503,00	30.042,64	30.000,00	89,5	99,9
463	H) REZERVACIJE	880	0,00	0,00	0,00	-	-
465	J) DRUGI STROŠKI	881	12.382,00	12.897,90	15.000,00	121,1	116,3
467	K) FINANČNI ODHODKI	882	1.798,00	0,00	0,00	0,0	-
468	L) DRUGI ODHODKI	883	1,00	5,35	1.000,00	100.000,0	18.691,6
	M) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI (885+886)	884	0,00	0,00	0,00	-	-
del 469	ODHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	885	0,00	0,00	0,00	-	-
del 469	OSTALI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	886	0,00	0,00	0,00	-	-
	N) CELOTNI ODHODKI (871+875+879+880+881+882+883+884)	887	2.475.398,00	2.832.056,33	2.986.000,00	120,6	105,4
	O) PRESEŽEK PRIHODKOV (870-887)	888	124.963,00	90.000,00	14.000,00	11,2	15,6
	P) PRESEŽEK ODHODKOV (887-870)	889	0,00	0,00	0,00	-	-
del 80	Davek od dohodka pravnih oseb	890	2.718,00	3.000,00	3.000,00	110,4	100,0
del 80	Presežek prihodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (888-890)	891	122.245,00	87.000,00	11.000,00	9,0	12,6
del 80	Presežek odhodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (889+890)	892	0,00	0,00	0,00	-	-

Presežek prihodkov iz prejšnjih let, namenjen pokritju odhodkov obračunskega obdobja	893	0,00	0,00	0,00	-	-
Povprečno število zaposlenih na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju (celo število)	894	32	37	38	118,8	100,0
Število mesecev poslovanja	895	12	12	12	100,0	100,0

Finančni načrt za leto 2025 po načelu poslovnega dogodka predvideva celotne prihodke v višini 3.000.000 €, celotne odhodke v višini 2.986.000 € in poslovni izid v višini 14.000 € presežka prihodkov nad odhodki (pred obračunom davka od dohodka pravnih oseb) oziroma 11.000 € presežka prihodkov nad odhodki po obračunu davka od dohodka pravnih oseb.

Načrtovani prihodki vključujejo poslovne prihodke v višini 2.965.000 € in druge prihodke v višini 35.000 €.

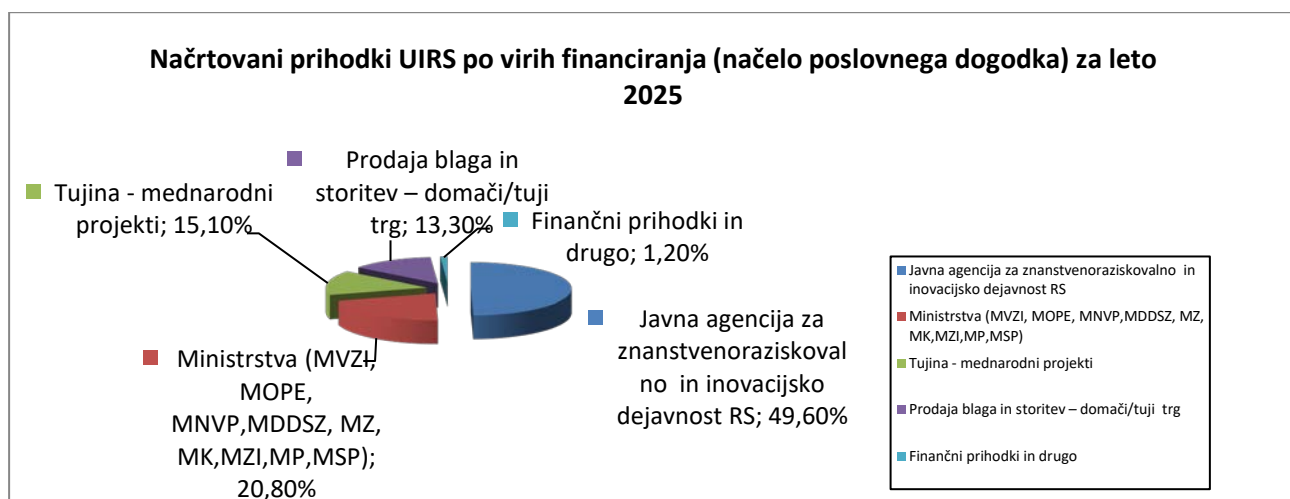
Načrtovani drugi prihodki vključujejo druge nenačrtovane prihodke iz poslovanja.

Razvrstitev načrtovanih prihodkov UIRS **po virih financiranja** (načelo poslovnega dogodka) v obdobju od 1. 1. 2025 do 31. 12. 2025

Prihodki po virih financiranja	Znesek v evrih	Delež v odstotkih
Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost RS	1.486.885	49,6
Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije	125.315	4,2
Ostala ministrstva (MOPE, MNVP, MZ, MK, MDDSZ, MSP)	499.398	16,6
Tujina (mednarodni projekti, sofinanciranje)	453.402	15,1
Prodaja blaga in storitev – domači/tuji trg	400.000	13,3
Finančni prihodki in drugi prihodki	35.000	1,2
Skupaj prihodki	3.000.000	100,0

Vir: Načrt izkaza prihodkov in odhodkov UIRS (načelo poslovnega dogodka) za obdobje od 1. 1. 2025 do 31. 12. 2025.

Grafikon: Načrtovani prihodki UIRS po virih financiranja (načelo poslovnega dogodka) za obdobje od 1. 1. 2025 do 31. 12. 2025

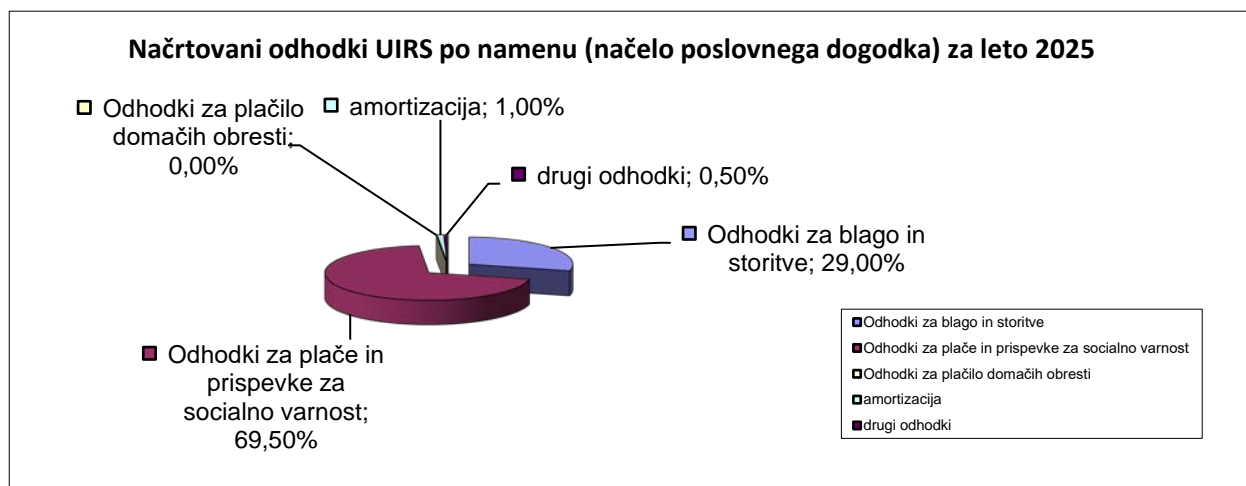
Vir: Načrt izkaza prihodkov in odhodkov UIRS (načelo poslovnega dogodka) za obdobje od 1. 1. 2025 do 31. 12. 2025.

Načrtovani poslovni odhodki v višini 2.986.000 € so za 5,4 % višji od realiziranih v letu 2024.

Temu ustrezno so načrtovani stroški in odhodki po posameznih postavkah:

- načrtovani **stroški materiala in storitev** v višini 866.000 €, ki predstavljajo 29,0 % odhodkov od poslovanja, so nominalno za 114.644 € nižji od realiziranih v letu 2024,
- načrtovani **stroški dela** v višini 2.074.000 €, ki predstavljajo 69,5 % odhodkov od poslovanja, so nominalno za 265.534 € višji od realiziranih v letu 2024,
- načrtovani **stroški amortizacije** v višini 30.000 €, ki predstavljajo 1,0 % odhodkov od poslovanja, so nominalno v enaki višini kot realizirani v letu 2024,
- načrtovani **drugi stroški** v višini 15.000 €, ki predstavljajo 0,4 % odhodkov od poslovanja, so nominalno za 2.102 € višji od realiziranih v letu 2024,
- načrtovani **finančni odhodki in drugi odhodki** v skupni višini 1.000 €, ki predstavljajo 0,1 % odhodkov od poslovanja, so nominalno za 995 € višji od realiziranih v letu 2024.

Grafikon: Načrtovani odhodki UIRS po namenu (načelo poslovnega dogodka) za obdobje od 1. 1. 2025 do 31. 12. 2025

Vir: Načrt izkaza prihodkov in odhodkov UIRS (načelo poslovnega dogodka) za obdobje od 1. 1. 2025 do 31. 12. 2025.

2.2.6 Načrt prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti (po načelu nastanka poslovnega dogodka)

Členitev konto v	NAZIV KONTA	Oznaka za AOP	Realizacija 2023 JAVNA SLUŽBA	Realizacija 2023 TRG	Ocena realizacije 2024 JAVNA SLUŽBA	Ocena realizacije 2024 TRG	Finančni načrt 2025 JAVNA SLUŽBA	Finančni načrt 2025 TRG	v evrih, s centi			
									Primerjava Finančni načrt JS 2025/realizacija JS 2023	Primerjava finančni načrt 2025 trg/realizacija trg 2023	Primerjava Finančni načrt JS 2025/ocena realizacije JS 2024	Primerjava finančni načrt 2025 trg/ocena realizacije trg 2024
	a	b	c	d	e	f	g	h	i=g/c*100	j=h/d*100	k=g/e*100	l=h/f*100
	A) PRIHODKI OD POSLOVANJA (861+862-863+864)	660	2.308.557,00	270.201,00	2.442.572,04	445.728,28	2.565.000,00	400.000,00	111,1	148,0	105,0	89,7
760	PRIHODKI OD IZ JAVNIH FINANC IN NEJAVNIH VIROV ZA OPRAVLJANJE JAVNE SLUŽBE	661	2.308.557,00	0,00	2.442.572,04	0,00	2.565.000,00	0,00	111,1	-	105,0	-
	POVEČANJE VREDNOSTI ZALOG	662	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
	ZMANJŠANJE VREDNOSTI ZALOG	663	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
761	PRIHODKI OD PRODAJE PROIZVODOV, BLAGA IN STORITEV NA TRGU	664	0,00	270.201,00	0,00	445.728,28	0,00	400.000,00	-	148,0	-	89,7
762	B) FINANČNI PRIHODKI	665	20.753,00	0,00	33.753,60	0,00	34.000,00	1.000,00	163,8	-	100,7	-
763	C) DRUGI PRIHODKI	666	0,00	0,00	0,00	2,41	0,00	0,00	-	-	-	0,0
	Č) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI (868+869)	667	0,00	850,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	0,0	-	-
del 764	PRIHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	668	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-

del 764	DRUGI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI	669	0,00	850,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	0,0	-	-
	D) CELOTNI PRIHODKI (860+865+866+867)	670	2.329.310,00	271.051,00	2.476.325,64	445.730,69	2.599.000,00	401.000,00	111,6	147,9	105,0	90,0
	E) STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV (872+873+874)	671	777.023,00	24.699,00	827.328,00	153.316,12	760.960,00	105.040,00	97,9	425,3	92,0	68,5
del 466	STROŠKI PRODANIH ZALOG	672	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
460	STROŠKI MATERIALA	673	66.400,00	7.727,00	53.100,15	9.557,86	57.222,00	8.778,00	86,2	113,6	107,8	91,8
461	STROŠKI STORITEV	674	710.623,00	16.972,00	774.227,85	143.758,26	703.738,00	96.262,00	99,0	567,2	90,9	67,0
	F) STROŠKI DELA (876+877+878)	675	1.456.505,00	169.487,00	1.532.602,73	275.863,59	1.798.158,00	275.842,00	123,5	162,8	117,3	100,0
del 464	PLAČE IN NADOMESTILA PLAČ	676	1.174.313,00	136.650,00	1.229.198,77	221.251,85	1.430.550,00	219.450,00	121,8	160,6	116,4	99,2
del 464	PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST DELODAJALCEV	677	180.139,00	20.962,00	188.479,37	33.925,68	230.622,00	35.378,00	128,0	168,8	122,4	104,3
del 464	DRUGI STROŠKI DELA	678	102.053,00	11.875,00	114.924,59	20.686,06	136.986,00	21.014,00	134,2	177,0	119,2	101,6
462	G) AMORTIZACIJA	679	30.011,00	3.492,00	25.459,93	4.582,71	26.010,00	3.990,00	86,7	114,3	102,2	87,1
463	H) REZERVACIJE	680	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
465	J) DRUGI STROŠKI	681	11.091,00	1.291,00	10.930,45	1.967,45	13.005,00	1.995,00	117,3	154,5	119,0	101,4
467	K) FINANČNI ODHODKI	682	1.611,00	187,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	-	-
468	L) DRUGI ODHODKI	683	1,00	0,00	4,53	0,82	867,00	133,00	86.700,0	-	19.139,1	16.219,5
	M) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI (885+886)	684	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
del 469	ODHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	685	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
del 469	OSTALI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	686	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
	N) CELOTNI ODHODKI (871+875+879+880+881+882+883+884)	687	2.276.242,00	199.156,00	2.396.325,64	435.730,69	2.599.000,00	387.000,00	114,2	194,3	108,5	88,8
	O) PRESEŽEK PRIHODKOV (870-887)	688	53.068,00	71.895,00	80.000,00	10.000,00	0,00	14.000,00	0,0	19,5	0,0	140,0
	P) PRESEŽEK ODHODKOV (887-870)	689	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
del 80	Davek od dohodka pravnih oseb	690	0,00	2.718,00	0,00	3.000,00	0,00	3.000,00	-	110,4	-	100,0
del 80	Presežek prihodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (888-890)	691	53.068,00	69.177,00	80.000,00	7.000,00	0,00	11.000,00	0,0	15,9	0,0	157,1
del 80	Presežek odhodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (889+890)	692	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
	Presežek prihodkov iz prejšnjih let, namenjen pokritju odhodkov obračunskega obdobja	693	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-

Vir: Načrt izkaza prihodkov in odhodkov UIRS (načelo poslovnega dogodka) za obdobje od 1. 1. 2025 do 31. 12. 2025.

Delež **načrtovanih prihodkov od poslovanja na področju izvajanja javne službe** v prihodkih od poslovanja znaša v višini 2.599.000 € oziroma 86,6 % (v letu 2024 je znašal 84,7 %), delež **načrtovanih prihodkov od poslovanja na področju tržne dejavnosti** v prihodkih poslovanja pa znaša v višini 401.000 € oziroma 13,4 % (v letu 2024 je znašal 15,3 %).

Odhodke smo med obe dejavnosti razmejili na podlagi vodenja stroškovnih mest in stroškovnih nosilcev. Neposredni in določeni posredni stroški oz. odhodki so že ob nastanku razporejeni na stroškovne nosilce, ki jih povzročajo. Ostali posredni stroški oz. odhodki, ki jih ob nastanku ni mogoče direktno pripisati stroškovnemu nosilcu, pa se na obe dejavnosti pri načrtovanju razporejajo z uporabo ključa oz. merila: delež prihodkov od poslovanja javne oz. tržne dejavnosti v prihodkih iz poslovanja iz preteklega leta.

Urbanistični inštitut RS načrtuje na področju izvajanja javne službe 2.599.000 € celotnih prihodkov in 2.599.000 € celotnih odhodkov. Primerjalno z realizacijo leta 2024 so tako načrtovani prihodki višji za 5,0 % in načrtovani odhodki višji za 8,5 % zaradi višjih stroškov za izvajanje mednarodnih projektov in ciljnih raziskovalnih projektov.

Urbanistični inštitut RS načrtuje na področju izvajanja tržne dejavnosti 401.000 € celotnih prihodkov in 387.000 € celotnih odhodkov ter poslovni izid v višini 14.000 € presežka prihodkov nad odhodki (pred obračunom davka od dohodkov pravnih oseb) oziroma z upoštevanjem davka od dohodka pravnih oseb bo presežek prihodkov nad odhodki znašal 11.000 €.

Primerjalno z realizacijo leta 2024 so načrtovani prihodki iz trga nižji za 10,0 % in načrtovani odhodki iz trga nižji za 11,2 % zaradi nižje načrtovanih opravljenih storitev zunanjih izvajalcev Inštituta.

Na podlagi navedenih izhodišč in ocen bo Inštitut za leto 2025 zaključil z izravnanimi prihodki in odhodki na javni službi ter presežkom prihodkov nad odhodki na tržnem delu poslovanja.

Kriteriji oziroma ključi za opredelitev posameznih prihodkov in odhodkov kot tržno dejavnost

Zakon o zavodih dovoljuje, da javni zavodi pod določenimi pogoji, ki so opredeljeni v zakonu, izvajajo poleg javne službe tudi tržno dejavnost.

Urbanistični inštitut RS ima v svojem aktu o ustanovitvi opredeljeno, da za opravljanje svoje dejavnosti pridobiva sredstva iz državnega proračuna za izvajanje nacionalnega raziskovalnega programa, iz državnih razpisov in pogodb za pridobivanje in sprejetje projektov ter iz skladov in donacij iz domačih in mednarodnih virov.

Med prihodke za opravljanje javne službe Urbanistični inštitut RS razvršča pridobljena sredstva iz državnega in mednarodnega proračuna, med tržne prihodke pa razvršča vse pridobljene naloge na domačem in tujem trgu.

Pri razmejevanju odhodkov na tiste, ki se nanašajo na javno službo in tiste, ki se nanašajo na prodajo blaga in storitev na trgu Inštituta, se upošteva načelo, da je potrebno ob nastanku poslovnega dogodka določiti, za kakšno vrsto dejavnosti gre.

Upravni odbor UIRS je na svoji 14. redni seji dne 18. 12. 2024 sprejel Sodila za razporejanje stroškov/odhodkov na posamezne dejavnosti UIRS za leto 2025 in sicer se posredne stroške na ravni celotnega Inštituta razporeja na dejavnost javne službe in tržne dejavnost s pomočjo sodila, ki je število realiziranih učinkovitih delovnih ur opravljenih na javni službi oziroma trgu v celotnih učinkovitih delovnih urah vseh projektov in programov.

Inštitut pridobiva prihodke s področja trga preko javnih razpisov ministrstev, agencij in občin na domačem trgu in preko javnih razpisov za pridobitev mednarodnih projektov znotraj EU kot zunaj EU pod enakimi pogoji kot drugi prijavitelji. Ker javni razpisi in pozivi za leto 2025 še niso v celoti zaključeni, se bodo skozi leto 2025 lahko pojavila odstopanja.

Urbanistični inštitut RS v letu 2025 ne načrtuje investicij v delu, ki se nanašajo na usklajenost z načrtom ravnanja s stvarnim premoženjem Republike Slovenije.

2.2.7 Načrt prihodkov iz proračuna RS za leto 2025 po virih in namenih – javna služba

v evrih s centi

	Prihodki glede na namen	Realizacija 2023	Ocena realizacije 2024	Finančni načrt za leto 2025	Primerjava Finančni načrt 2025/realizacija 2023	Finančni načrt 2025/Ocena realizacije 2024
a	b	c	d	e	f=e/c*100	g=e/d*100
A+B+C	Prihodki - Skupaj (vrednost mora biti enaka AOP 404 + AOP 419)	1.738.269,00	2.128.548,78	2.111.597,47	121,5	99,2
A.	Vir ARIS	1.484.072,00	1.726.687,24	1.486.884,97	100,2	86,1
A1.	Vsota ISF-O in PSF-O	1.131.620,00	1.299.092,63	1.218.338,97	107,7	93,8
A2.	RSF	69.976,00	73.021,17	73.021,17	104,4	100,0
A3.	PNR	0,00	0,00	0,00	-	-
A4.	Ostalo, integralni proračun - vir ARIS in sredstva ARIS EU=41.372,03 EUR	282.476,00	354.573,44	195.524,83	69,2	55,1
A5.	Sredstva za projekte, financirane iz sredstev Načrta za okrevanje in odpornost (NOO)	0,00	0,00	0,00	-	-
B.	Vir: MVZI	61.044,00	144.282,78	125.314,85	205,3	86,9
B1.	CRP	0,00	0,00	0,00	-	-
B2.	Sredstva za projekte, financirane iz sredstev strukturnih in investicijskih skladov - tekoči transferi	0,00	28.550,21	48.258,73	-	169,0
B2a	Sredstva za projekte, financirane iz sredstev strukturnih in investicijskih skladov - investicijski transferi	0,00	0,00	0,00	-	-
B3.	Investicije in investicijsko vzdrževanje - integralni proračun	35.369,00	32.432,64	0,00	0,0	0,0

B4.	Sredstva za projekte, financirane iz sredstev Načrta za okrevanje in odpornost (NOO)	25.675,00	83.299,93	77.056,12	300,1	92,5
B5.	Ostalo – vir MVZI	0,00	0,00	0,00	-	-
C.	Drugi viri državnega proračuna (druga ministrstva, agencije ipd.)	193.153,00	257.578,76	499.397,65	258,6	193,9

Načrtovani poslovni prihodki po načelu denarnega toka iz proračuna RS po virih in namenih – javna služba za leto 2025 so v višini 2.111.597 € in so za 0,8 % nižji od realiziranih prihodkov iz proračuna RS za leto 2024.

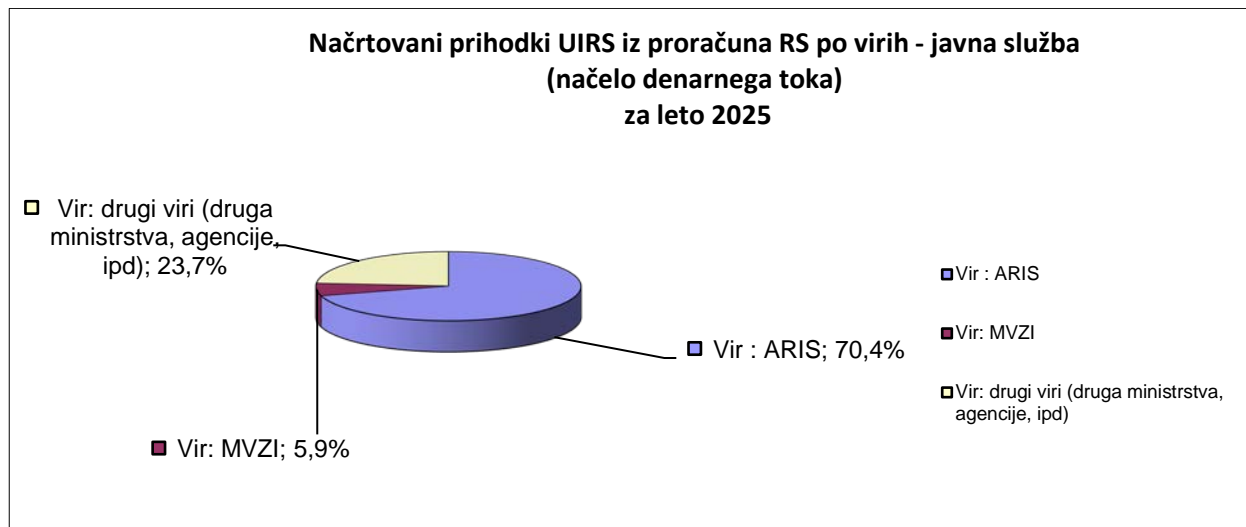
Po virih financiranja so načrtovani prihodki iz proračuna RS za leto 2025 po načelu denarnega toka razdeljeni na:

- prihodke od Javne agencije za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost RS v višini 1.486.885 €, ki predstavljajo 70,4 % proračunskih prihodkov UIRS za leto 2025,
- prihodki od MVZI za projekt NOO in sredstev za projekte, financirane iz sredstev strukturnih in investicijskih skladov v višini 125.315 €, ki predstavljajo 5,9 % proračunskih prihodkov UIRS za leto 2025 in
- prihodke iz drugih virov državnega proračuna (druga ministrstva, agencije, idr.) v višini 499.397 €, ki predstavljajo 23,7 % proračunskih prihodkov UIRS za leto 2025.

2.2.8 Načrtovani drugi viri državnega proračuna (ministrstva, agencije, ipd.) za leto 2025 so:

Ime/Naziv financierja	Finančni načrt za leto 2025	Ime projekta/programa ali št. pogodbe
MNVP	10.000,00	V2-2390 - Razvoj metod in orodij geografskega analiziranja in GIS modeliranja z uporabo sodobnih tehnologij v podporo prostorskemu planiranju in načrtovanju ter spremljanju prostorskega razvoja
MP	20.000,00	V5-2258 - Oblikovanje smernic kakovostne zasnove sodobne arhitekture prostorov sodišč/podaljšnje projekta do 28. 2. 2025
MZ	31.992,66	Zelene površine za aktivni življenjski slog, zdrava mesta in občine – Ven za zdravje 3
MOPE/MK	90.000,00	V5-2358 - Metodologija umeščanja foto napetostnih naprav na stavbe kulturne dediščine in v območjih naselbinske dediščine ter posodobitev Smernic za energetska prenova stavb kulturne dediščine
MDDSZ	83.996,00	Dostopnost - Kontaktna točka
CTK	17.673,09	Konzorcij CTK - Publikacija Science direct
MDDSZ/NSIOS	43.069,65	VAOSVI
MSP	100.000,00	Poročilo o stanju na stanovanjskem področju za namene priprave NSP 2026-2036
MSP	35.000,00	Izdelava analiza razmer na zasebnem najemnem prostoru
MNVP	10.000,00	V2-2390 - Razvoj metod in orodij geografskega analiziranja in GIS modeliranja
MSP	16.000,00	V5-24068 - Primernost in potencial zemljišč za javno stanovanjsko gradnjo
MNVP/MOPE	30.000,00	V5-24028 - Umestitev mobilnostnih načrtov za novogradnje v proces
MNVP	9.666,25	V5-24031 - Arhitekturne tipologije in arhitekturne krajine in regije Slovenije 4
MSP	2.000,00	V5-2337 - Stanovanjska oskrba v Sloveniji: družboslovna anketa o stanju
Skupaj	499.397,65	

Grafikon: Načrtovani prihodki iz proračuna RS po virih – javna služba (načelo denarnega toka) za obdobje od 1. 1. 2025 do 31. 12. 2025

Vir: Načrt prihodkov iz proračuna RS po virih – javna služba za obdobje od 1. 1. 2025 do 31. 12. 2025.

3 Kadrovski načrt

3.1 Število zaposlenih po virih financiranja z obrazložitvijo

Tabela: Politika zaposlovanja (60. člen ZIPRS2526) – število zaposlenih po virih financiranja

Viri	Dovoljeno ali ocenjeno število zaposlenih 1. januarja 2025 kot je določeno v kadrovskih načrtih za leto 2024 (ZADNJI REBALANS KADROVSKEGA NAČRTA ZA LETO 2024)	Število zaposlenih 1. januarja posameznega leta (Realizacija 1. 1. 2025)	Dovoljeno ali ocenjeno število zaposlenih 1. januarja naslednje leto (Načrt 1. 1. 2026)
1. državni proračun	0	0	0
2. proračun občin	0	0	0
3. ZZS in ZPIZ	0	0	0
4. druga javna sredstva za opravljanje javne službe (na primer takse, pristojbine, koncesnine, RTV-prispevek)	0	0	0
5. sredstva od prodaje blaga in storitev na trgu	5,43	5,18	5,19
6. nejavna sredstva za opravljanje javne službe	0	0	0
7. sredstva prejetih donacij	0	0	0
8. sredstva EU ali drugih mednarodnih virov, vključno s sredstvi sofinanciranja iz državnega proračuna	3,77	3,33	5,89
9. sredstva proračuna za zaposlene iz prvega, drugega in tretjega odstavka 25. člena Zakona o zdravniški službi (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 58/08, 107/10 – ZPPKZ, 40/12 – ZUJF, 88/16 – ZdZPZD, 40/17, 64/17 – ZZDej-K, 49/18, 66/19 in 199/21) in iz tretjega odstavka 34. člena ZZDej	0	0	0
10. sredstva iz sistema javnih del	0	0	0
11. sredstva stabilnega financiranja, raziskovalnih projektov ter sredstva za projekte in programe, namenjene za internacionalizacijo, odprtost in kakovost v izobraževanju in znanosti	28,8	28,49	27,92
SKUPNO ŠTEVILO VSEH ZAPOSLENIH OD 1. DO 11. TOČKE	38	37	39
ŠTEVILO ZAPOSLENIH, KI SE FINANCIRAJO IZ 1., 2., 3. in 4 TOČKE	0	0	0
ŠTEVILO ZAPOSLENIH, KI SE FINANCIRAJO IZ 5., 6., 7., 8., 9., 10. in 11. TOČKE	38	37	39

3.2 Preglednici s kadrovsko strukturo zaposlenih po plačnih podskupinah in trajanju zaposlitve

Preglednica: Število zaposlenih po plačnih (pod)skupinah in trajanju zaposlitve na dan 1. 1. 2025 in načrt na dan 31. 12. 2025 v osebah

Zap. št.	Plačna podskupina	Število zaposlenih ob prevedbi na dan 1. 1. 2025 (v osebah)			Načrt števila zaposlenih na dan 31. 12. 2025 (v osebah)		
		Določen čas	Nedoločen čas	Skupaj	Določen čas	Nedoločen čas	Skupaj
a	POSLOVODNI ORGANI PRI UPORABNIKIH PRORAČUNA (DM plačne skupine B)	1,0	0,0	1,0	1,0	0,0	1,0

b	RAZISKOVALCI (DM plačne podskupine H1, brez DM H017002, H017004 in H018007 ter brez zaposlenih po 147. členu ZDR-1)	1,0	15,0	16,0	2,0	15,0	17,0
c	RAZISKOVALCI – dopolnilni delovni čas (147. člen ZDR-1) (vsa DM plačne podskupine H1)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
d	MLADI RAZISKOVALCI (DM H017002)	3,0	0,0	3,0	3,0	0,0	3,0
e	DM H017004 RAZISKOVALEC IN H018007 VIŠJI RAZISKOVALEC	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
f	STROKOVNI SODELAVCI (DM plačne podskupine H2)	5,0	12,0	17,0	6,0	12,0	18,0
g	SPECIFIČNA DELOVNA MESTA NA PODROČJU ZNANOSTI (DM plačne podskupine H3)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
h	ADMINISTRATIVNI, RAČUNOVODSKI, TEHNIČNI IN OSTALI DELAVCI NA PODROČJU ZNANOSTI (DM plačne podskupine H9)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
i=Σ od a do h	SKUPAJ ZSTSPJS	10,0	27,0	37,0	12,0	27,0	39,0
j	RAZISKOVALCI - zaposlitev samo na podlagi 64. člena ZZrID oz. četrtega odstavka 4. člena ZSTSPJS	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
k=i+j	SKUPAJ ZSTSPJS in 64. člen ZZrID	10,0	27,0	37,0	12,0	27,0	39,0
l (od a in od b)	RAZISKOVALCI – dopolnilni delovni čas (drugi in tretji odstavek 62. člena ZZrID) (DM plačne podskupine H1)	6,0	0,0	6,0	7,0	0,0	7,0
m (od b)	RAZISKOVALCI - zaposlitev za krajši čas od polnega na podlagi 64. člena ZZrID oz. četrtega odstavka 4. člena ZSTSPJS ob hkratni zaposlitvi (za krajši čas od polnega) na DM plačne podskupine H1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica: Število zaposlenih po plačnih (pod)skupinah in trajanju zaposlitve na dan 1. 1. 2025 in načrt na dan 31. 12. 2025 v FTE

Zap. št.		Število zaposlenih ob prevedbi na dan 1. 1. 2025 (v FTE)			Načrt števila zaposlenih na dan 31. 12. 2025 (v FTE)		
		Določen čas	Nedoločen čas	Skupaj	Določen čas	Nedoločen čas	Skupaj
a	POSLOVODNI ORGANI PRI UPORABNIKIH PRORAČUNA (DM plačne skupine B)	1,0	0,0	1,0	1,0	0,0	1,0
b	RAZISKOVALCI (DM plačne podskupine H1, brez DM H017002, H017004 in H018007 ter brez zaposlenih po 147. členu ZDR-1)	0,5	15,0	15,5	1,0	15,0	16,0
c	RAZISKOVALCI – dopolnilni delovni čas (147. člen ZDR-1) (vsa DM plačne podskupine H1)	1,2	0,0	1,2	1,2	0,0	1,2
d	MLADI RAZISKOVALCI (DM H017002)	3,0	0,0	3,0	3,0	0,0	3,0
e	DM H017004 RAZISKOVALEC IN H018007 VIŠJI RAZISKOVALEC	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

f	STROKOVNI SODELAVCI (DM plačne podskupine H2)	5,0	11,5	16,5	6,0	11,5	17,5
g	SPECIFIČNA DELOVNA MESTA NA PODROČJU ZNANOSTI (DM plačne podskupine H3)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
h	ADMINISTRATIVNI, RAČUNOVODSKI, TEHNIČNI IN OSTALI DELAVCI NA PODROČJU ZNANOSTI (DM plačne podskupine H9)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
i=Σ od a do h	SKUPAJ ZSTSPJS	10,7	26,5	37,2	12,2	26,5	38,7
j	RAZISKOVALCI - zaposlitev na podlagi 64. člena ZZrID oz. četrtega odstavka 4. člena ZSTPJS	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
k=i+j	SKUPAJ ZSTSPJS in 64. člen ZZrID	11,7	25,5	37,2	12,2	25,5	37,7

3.3 Obrazložitev kadrovskega načrta

Na Urbanističnem inštitutu RS je bilo na koncu leta 2024 zaposlenih 38 delavcev (od tega tri zaposlitve za 50% delovnega časa). Od tega je 20 raziskovalcev, 17 strokovnih sodelavcev in direktor. Izobrazbena struktura raziskovalcev UI je naslednja: 13 doktorjev znanosti, 2 magistra, 21 z visokošolsko in 2 s višješolsko izobrazbo.

UIRS ima Sistemizacijo delovnih mest usklajeno z novo zakonodajo. Zaposleni so razporejeni na delovna mesta v skladu z delovnimi zadolžitvami in izkušnjami in potrebami glede izvajanja nalog/projektov (domačih in mednarodnih). Število sistemiziranih delovnih mest ni enako številu zaposlenih, temveč je sistemiziranih mest več, zaradi interdisciplinarne dejavnosti UIRS ter zaradi pridobivanja projektov skozi vse leto. UIRS mora odvisno od števila pridobljenih projektov, po potrebi za določen čas (čas trajanja projekta) zaposliti določeno število delavcev, ki imajo lahko zelo različno izobrazbo.

Kadrovski načrt Inštituta se prilagaja količini dela oziroma pridobljenim nalogam in projektom ter letnim finančnim načrtom. V letu 2025 se en sodelavec upokoji in v ta namen bomo na izpraznjeno delovno mesto zaposlili novega sodelavca. Proti koncu leta se vrne sodelavka, ki je na porodniškem dopustu. Za čas njenega dopusta smo že v letu 2024 zaposlili novo sodelavko, ki pa ji bomo v letu 2025 podaljšali zaposlitev.

Ljubljana, dne 30. 1. 2025

direktor UIRS
dr. Igor Bizjak

Priloge:

- Excelova datoteka "PD25_RD"
- Excelova datoteka "PD25_invest"
- Excelova datoteka "FN_25"
- Program dela Urbanističnega inštituta Republike Slovenija v letu 2025 na podlagi 2. odstavka 29. člena ZIMI